

	Holåsen	200	LNF-skog	Johan Holan	Fjellhall
	Vassmarka	135	LNF-skog	Morset/Husby	Igangsatt regulering/KU for til sammen 250 dekar næringsareal
	Åsen sentrum	40	LNF-dyrket	Trond Fossing	Sentrumsutvikling
	Sum	805			
Verdal	Fåtten	40	LNF-skog	Reidar Berg	Avgrensing av industri/landbruk
	Ravlo	125	LNF-skog	Kirsten Lange	Tilpasset virksomhet/Ecopro
	Sum	165			

Nye næringsområder.

- *Bestemmelser og retningslinjer om utnytting og utforming av næringsareal.*
- *Vassmarka disponeres som framtidig næringsområde der nærmere avklaringer skjer gjennom igangsatt arbeid med reguleringsplan og KU.*
- *Gråmyra ca 70 dekar dyrka mark tilbakeføres fra næringsareal til LNFR-formål.*

Idrettsanlegg.

Det foreligger egne kommunedelplaner om anlegg og områder for idrett og friluftsliv, der det utarbeides og behandles prioriterte handlingsprogram for bygging og rehabilitering av anlegg. Godkjent kommunedelplan og handlingsprogram er et krav for å kunne søke om tilskudd av spillemidlene som hvert år tildeles av kulturdepartementet. Det kan søkes om tilskudd til ordinære anlegg for organisert idrett og fysisk aktivitet, samt til nærmiljøanlegg som omfatter anlegg eller område for egenorganisert fysisk aktivitet - hovedsaklig beliggende i tilknytning til bo- og oppholdsområder. Dette tema er følgelig godt utredet i sine egne kommunedelplaner, og tas derfor med her i den grad det er nødvendig med avklaring av ny arealbruk gjennom plan- og bygningsloven.

Mål.

- Sikre tilstrekkelig med areal for å imøtekomme aktuelt utvidelsesbehov knyttet til eksisterende idrettsanlegg.
- Viktige friområder og annen grønnstruktur skal sikres slik at den ikke nedbygges.
- Videreutvikle turvegnettet i tilknytning til tettsteder, større boligområder og utfartsområder.

Tiltak.

- *Prioriterte forslag i kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet om nye anlegg som forutsetter endra arealbruk, må følges opp for planavklaring i arealdelen.*
- *Utvidelse Leksdal skianlegg.*
- *Verdal Sportskytterlag sitt eksisterende baneanlegg i Tromsdalen på 6 dekar tas inn i arealplanen, tidligere godkjent (fylkeslandbrukssak 1-16/93).*

Bevaringsverdig bebyggelse.

Fredning etter kulturminneloven brukes hovedsaklig for å sikre kulturminner eller – miljøer som er av nasjonal verdi. Kommunene kan ivareta lokale bevaringsønsker ved å definere og gi bestemmelser til lokale kulturminner som har historiske, antikvariske eller annen kulturell verdi. Det er fastsatt spesiell samarbeidsplikt mellom

kulturminnemyndighetene og kommunene for bebyggelse som er fra før 1850. Bygningers alder er imidlertid kun et av flere kriterier som må vurderes, og bevaringsverdien vil først og fremst være knyttet til representativitet og sjeldenhet.

Det samlede kulturmiljøet i Levanger sentrum er viktig å holde intakt, slik det fortsatt fremstår. På grunn av bombing og branner under andre verdenskrig, er det få eksempler av så intakte trehusmiljø fra sent 1800-tall og tidlig 1900-tall bevart i Midt-Norge. Levanger sentrum er et av de prioriterte områdene i Nord-Trøndelags Verneplan for kulturmiljø av desember 1995. Levangers byutviklingshistorie gjenspeiler bygningslovgivning og byggeskikk over tid.

I 1984 utarbeidet Fylkeskonservatoren i Nord-Trøndelag en bevaringsplan for Levanger sentrum på oppdrag fra Levanger kommune. Etter den tid har kommunen gitt rivingstillatelse for bygårder som inngår i det bevaringsverdige bygningsmiljø. Med grunnlag i dette har nå Riksantikvaren iverksatt vedtak om midlertidig kulturmiljøfredning for den bevaringsverdige del av sentrum, og det vil bli satt i gang utredningsarbeid med sikte på permanent vern.

Mål.

- Bebyggelse og bygningsmiljø som ut fra historie, egenart og variasjon er en viktig del av vår kulturarv og identitet, skal forvaltes og tas vare på som bruksressurser og som grunnlag for kunnskap, opplevelse og verdiskaping.

Tiltak.

- *Bestemmelser som regulerer tiltak knyttet til bevaringsverdig bebyggelse.*

Fortettingspotensiale.

Både Levanger og Verdal byområder har det de senere årene blitt gjennomført flere store fortettingsprosjekt, med grunnlag i både sanering og transformasjon av eksisterende bebyggelse. Dette har resultert i betydelig økt boligandel innenfor bykjernene, samt også en del forretningsareal. Det ligger fortsatt betydelig potensiale for ytterligere fortettinger i begge bykjerner, som må inngå i den totale planvurdering. Gjennom nylig behandlet reguleringsplan for Levanger by og kommunedelplan for Verdal by er det gjort vurderinger av de mest aktuelle fortettingsprosjekt.

Mål.

- Unngå at bevaringsverdige områder/bebyggelse forringes.
- Bevare grøntområder og sikre tilstrekkelige leke- og oppholdsarealer.
- Fortetting må bidra til et helhetlige tilbud for alle befolkningsgrupper.
- Fordeling mellom boliger og næring må styres ut fra behov for å styrke sentrum.

Tiltak.

- *Fortettingspotensialet vurderes på nytt gjennom revisjon av kommunedelplanene for byområdene.*

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur.

Arealformålet omfatter og skal brukes for å fastlegge arealer for eksisterende eller nye samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur som i utgangspunktet forestås av det offentlige. Områder for samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur kan underdeles nærmere og spesifiseres avhengig av hvilken type anlegg og funksjon det er tale om. Samferdsel dekker alle former for areal til transport, inkludert kjøreveg, gang- og sykkelveg, snøscootertraseer, barmarkstraseer, bane, havn og anlegg for lufttrafikk. Med teknisk infrastruktur menes særlig anlegg for vannforsyning og avløp, samt anlegg for energiforsyning og -overføring. Formålet forutsetter i stor grad en videre oppfølging med detaljplaner eller eventuelt vedtak etter andre lover for å gjennomføre arealbruk og tiltak.

Veger.

E 6 går gjennom begge kommuner, og det vil være særs viktig å sikre areal for aktuelle omlegginger av denne transportåre. Her må det legges til grunn strategier om at E 6 skal utbygges til 4-felts motorveg. For tiden foregår omfattende trafikksikkerhetsutbedringer på E 6 gjennom Levanger. Fortsatt vil det her være uløste forhold knyttet til E 6- trafikken gjennom Åsen, Gråmyra - Nossum og Mule – Rinnleiret. I Verdal er det størst utfordringer knyttet til E 6-trafikken på Fætten (kryss med fv. 72) og gjennom Bjørga. I tillegg vil bygging av gang-/sykkelveger spesielt i tilknytning til skoler, være prioriterte oppgaver i begge kommuner.

En samordnet utbedringen av E6 og Trønderbanen skal vurderes i en såkalt konseptvalgutredning (KVU). Hensikten med denne utredning er å gjøre overordnede og prinsipielle vurderinger for utvikling av transportsystemet. En slik utredning vil omhandle forskjellige løsninger og er et forstadium for senere planlegging etter plan- og bygningsloven. Det forventes at en KVU vil utrede alternative måter å framføre E6 og jernbane på, inkludert spørsmålet om separate eller felles traseer for disse, samt gi svar på hvor det bør satses på eksisterende korridorer og hvor det kan være aktuelt med nye. Vegdirektoratet vil være den instans som styrer KVU-arbeidet for aksene Stjørdal-Steinkjer, og det må påregnes at prosessen med konseptvalgutredning vil ta minimum to-tre år fra 2010.

Bane.

I forbindelse NTP 2010-2019 har Jernbaneverket i utviklingsplanen for Trønderbanen på strekningen Trondheim – Steinkjer, foreslått en helhetlig oppgradering ved trinnvis utvikling langs dagens trase. Moderniseringstiltak som elektrifisering av Trønderbanen vil bli vurdert i andre del av planperioden. Overføring av så vel person- som godstransport fra veg til jernbane, er en hovedoppgave for en framtidsrettet miljø- og klimapolitikk. Skal en lykkes med å få flere til å reise med tog, sier det seg selv at det trengs en kraftig investering for å få reisetiden ned og komforten opp. Ny jernbanebru over Verdalselva mellom Kjæran og Tinden har vært med i tidligere planbehandlinger, og inngår i kommunedelplan for Verdal by.

Havn.

Levanger og Verdal havner er tilknyttet Indre Trondheimsfjord Havnevesen, som er et interkommunalt selskap eid av de 8 kommuner i indre Trondheimsfjord. Havneområdet på Levanger er under omfattende transformasjon, noe som vil bli fastlagt gjennom en pågående regulering av området. Verdal havneområde er vurdert i tidligere planbehandlinger, og nødvendig utvidelser her er avklart gjennom reguleringsplan for Ørin (id 2002002) og kommunedelplan Verdal by (id 2005008).

Godstransport over Verdal havn i 2008 var på totalt ca 675.000 tonn, hvorav kalkstein utgjorde ca 400.000 tonn. Norcem er for tiden eneste havnebruker i Levanger, og her ble det i 2008 transportert ca 40.000 tonn. Havnevesenets viktigste utfordringer framover vil være å utnytte eksisterende infrastruktur på best mulig måte, og at havneanlegg og areal kan utvikles i takt med industriens behov.

Turstier.

Turveg skal tilpasses landskapet og gå i turdrag som gir varierte opplevelser i grønne omgivelser, lav trafikkmengde og særlige gode trafikksikkerhetstiltak. Turveger i byen / tettstedene og i grøntområdene er viktige deler av kommunens kommunikasjonssystem og skal sikres gjennom planlegging, drift og vedlikehold. Det er særlig viktig å etablere trafikksikre forbindelser og god tilgjengelighet mellom de ulike grøntområdene.

Turveger i LNF-områder skal ikke være til hinder for landbruksdrift, samtidig som driften normalt ikke skal hindre tilgjengelighet til og bruk av turvegen.

Atkomster til turdrag og snarveger skal sikres i regulerings-, dele- og byggesaker.

Teknisk infrastruktur.

Sentral- og regionalnettsanlegg, transformatorstasjoner og andre større kraftledninger som krever anleggskonsesjon etter energiloven er unntatt fra plan- og bygningsloven, jf. § 1-3. Kun bestemmelsene om konsekvensutredning i kap. 14 og om stedfestet informasjon i kap. 2 gjelder for slike anlegg. Dette betyr at det kan gis konsesjon og bygges anlegg uavhengig av planstatus, at det ikke skal lages reguleringsplan eller gis dispensasjon for slike anlegg, og at det ikke kan vedtas planbestemmelser for dem.

Eksisterende og vedtatte kraftledninger er heller ikke et eget planformål, men kan framstilles på plankartene som hensynssoner. Kraftledninger med tilhørende byggeforbudsbelter setter dermed vilkår for senere planlegging. Større nye kraftledninger bygges ut som et resultat av endringer i uttak eller produksjon av kraft, og det er dermed vanskelig for kommunene å planlegge for slike formål.

Behov knyttet til nye vann-/avløpsanlegg og rørledninger for energitransport må utredes nærmere i forbindelse med reguleringsplaner.

Mål.

- Transportsystemet skal ha god framkommelighet og regularitet, samt være universelt utformet.
- Miljøskadelige virkninger av transport skal reduseres.
- Det skal tilrettelegges for økt gang-/sykkeltrafikk og økt bruk av kollektivtrafikk.
- Transportsystemet skal bidra til at sektorens visjon om at det ikke skal forekomme ulykker med drepte eller livsvarig skadde oppnås.
- Det skal tilrettelegges turstier for aktivt friluftsliv både sommer og vinter.

Tiltak.

Nye tiltak som vist nedenfor er tidligere vurdert og prioritert i forbindelse med behandling av Nasjonal transportplan, Fylkesvegplanen, kommuneplanens arealdel og kommunens trafikksikkerhetsplan. Det er kun tatt med tiltak som forutsetter nye

betydelige arealinngrep som må sikres, og tiltak som kan være aktuelle for finansiering innefor planperioden.

Sikring av traseer ved inntegning som planlagt veglinje krever grunnlagsdokumentasjon og utredninger som ikke foreligger i dag. Det er derfor mest aktuelt å sikre arealene gjennom formål som hindrer gjenbygging, dvs. LNFR-formål. I tillegg vises de aktuelle vegtraseer på temakart som ikke er juridisk bindende, men skal ligge til grunn for byggesaksbehandlingen. Konsekvensutredning for samferdselsanlegg er dermed ikke gjennomført. Nærmere planavklaringer i forhold til utbygging må avklares gjennom egne detaljreguleringer med nødvendige konsekvensutredninger. Tiltakene er ikke prioritert i forhold til utbyggingsrekkefølge.

- *Kjøreveger.*

Vegnr, sted	Tiltak	Kommentar
<i>E 6, Åsen</i>	<i>Vegomlegging for framtidig motorveg</i>	<i>Kom.plan id L1996011/L1991006</i>
<i>E 6, Gråmyra – Nossun</i>	<i>Vegomlegging for framtidig motorveg</i>	
<i>E 6, Mule-Rinnleiret</i>	<i>Vegomlegging for framtidig motorveg</i>	
<i>E 6, Fættan (kryss fv. 72)</i>	<i>Toplankryss, eventuelt rundkjøring</i>	<i>Kom.plan id 2005008</i>
<i>E 6, Bjørga</i>	<i>Vegomlegging for framtidig motorveg</i>	<i>Tunnel</i>
<i>Fv. 72, Kyvernbrua, Sul</i>	<i>Ny bru, utretting av kurver</i>	<i>Reg.plan id 2000013</i>
<i>Fv. 757, Hagasvingen</i>	<i>Kurveutbedring</i>	
<i>Fv. 774, Hokstad ferjekai</i>	<i>Ombygging av ferjekai</i>	
<i>Fv. 119, Nossun-Branes</i>	<i>Ny veg i forbindelse med E6-tiltak</i>	<i>Regulering oppstartet</i>
<i>Kv. Geitingsvollen – Moan</i>	<i>Ny vegløsning til fv. 125</i>	

- *Gang-/sykkelveger.*

Vegnr, sted	Kommentar
<i>E 6, Fleskhus-Bjørga</i>	<i>Skoleveg over 4 km</i>
<i>Fv. 72, Lysthaugen-Gudding</i>	<i>Skoleveg innenfor 2 km, mye tungtrafikk</i>
<i>Fv. 753, Åsen – Vollamarka</i>	<i>Skoleveg innenfor 4 km.</i>
<i>Fv. 757, Havnevegen</i>	<i>Viktig arbeidsveg. Reg.plan id 2002002</i>
<i>Fv. 757, Vuku sentrum</i>	<i>Skoleveg innenfor 2 km. Reg.plan id 1996004</i>
<i>Fv. 759, Valum-Hallem</i>	<i>Skoleveg innenfor 2 km.</i>
<i>Fv. 119, Lysaker – Korsbakken</i>	<i>Skoleveg innenfor 2 km. Regulering oppstartet</i>
<i>Fv. 119, Korsbakken–Eidskorsen</i>	<i>Skoleveg delvis innenfor 4 km. Id 2002019</i>
<i>Fv. 166, Minsaas-Lein</i>	<i>Skoleveg innenfor 2 km. Regulering oppstartet</i>
<i>Fv. 167, Holte-Lein</i>	<i>Skoleveg innenfor 4 km. Regulering oppstartet</i>

- *Rammeplan for avkjørsler skal legges til grunn for behandling av nye og utvidelse av eksisterende avkjørsler.*
- *Aktuelle framtidige E6-utbygginger som ikke er planavklart vises på temakart.*
- *Bestemmelser som fastsetter krav om parkeringsdekning til erstatning for tidligere vedtekter.*
- *Retningslinjer som gir føringer for utforming av samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur.*

Grønnstruktur.

Med grønnstruktur menes sammenhengende, eller tilnærmet sammenhengende, vegetasjonspreget område som ligger innenfor eller i tilknytning til en by eller et tettsted. Formålet ivaretar kommunens behov for å avgrense hovedstrukturen av naturområder i og ved byer og tettsteder, grøntområder langs elver og vassdrag, enkeltområder og sammenhenger av parker, større friområder og lekeområder, tursti- og løypesammenhenger, snarveger og forbindelser mot større naturområder og viktige sammenhengende landskapsdrag og enkeltområder. Grønnstrukturen vil binde de grønne områdene innenfor byggesonen sammen med friluftsområder utenfor. Den overordnede grønnstrukturen med turdrag, friområder og parker vil normalt være offentlig formål.

Alternativt kan grønnstrukturen i kommuneplan vises som hensynssone. Det er da ikke et eget formål, men vil framstå som et hensyn knyttet til det underliggende arealformålet. De hensyn som er knyttet til det å ivareta grønnstrukturen vil framgå av bestemmelsene til hensynssonen. Jord- og skoglov settes ikke til side ved å avsette områder til grønnstruktur.

Mål.

- Større sammenhengende naturområder skal sikres.
- Sikre tilgjengelighet til strandsonen for allmennheten fra land og sjø.
- Begrense ytterligere nedbygging av uberørte deler av strandsonen som er egnet for allmenn bruk.

Tiltak.

Retningslinjer som gir føringer om at:

- *Arealplaner og søknad om tiltak for boliger, skoler eller barnehager skal dokumentere hvordan grønnstruktur ivaretas, og hvordan manglende kvaliteter skal sikres.*
- *Ved omdisponering av arealer til byggeformål skal det tas hensyn til eksisterende og planlagt grønnstruktur inkludert forekomster av biologisk mangfold.*
- *Kulturlandskap som inngår i nye byggeområder skal i størst mulig grad disponeres slik at det blir en ressurs for nærmiljøet.*
- *Fortetting skal ikke forårsake vesentlig reduksjon av grønnstruktur og tilgjengelighet til denne.*

Forsvaret.

Forsvaret står i en spesiell situasjon i forhold til plan- og bygningsloven med bakgrunn i at behovet for hemmelighet er i strid med lovens intensjoner om offentlighet.

Arealformålet omfatter og skal brukes for å fastlegge spesielle områder for Forsvaret.

Dette omfatter områder der Forsvarets virksomhet er hovedformål. Dette vil være særskilte militærforlegninger med tilhørende bebyggelse, øvings- og skyteområder med spesielle restriksjoner. Formålet kan også omfatte områder for bebyggelse og anlegg som av hensyn til hemmelighold ikke kan legges ut som vanlige områder for bebyggelse og anlegg. Områder for Forsvaret kan spesifiseres og underdeles til de funksjoner og formål som er aktuelle.

Forsvarets aktivitet i Levanger og Verdal har de senere årene avtatt i omfang, og pr i dag har ikke forsvaret mange anlegg igjen. I Verdal er det et amerikansk forhåndslager i Tromsdalen som skal medtas i planen. I Levanger er det to mindre anlegg av beskjeden omfang som ikke ønskes markert i planen.

Tiltak.

- *Forsvarets anlegg i Verdal markeres i planen som ønsket, mens anlegg i Levanger ikke markeres i planen.*

Landbruks-, natur-og friluftformål samt reindrift (LNFR).

Generelt.

Arealformålet omfatter og skal brukes for områder som skal nyttes eller sikres til landbruksproduksjon, herunder jordbruk, skogbruk og reindrift, og/eller som skal bli liggende som naturområder og naturområder med spesiell betydning for friluftslivet. Dette er arealer som i det vesentlige skal være ubebygget, eller bare bebygget i tilknytning til landbruk og reindrift og for bruk av området til friluftsliv. Landbruks-, natur- og friluftsområdene utgjør størstedelen av kommunenes areal, og det vil ligge store utfordringer her om riktige avveininger mellom bruk og vern av disse områdene.

Landbruksområder vises i bunden kombinasjon med natur-, friluft- og reindriftsformål. Forholdet mellom de ulike formål innenfor LNFR- kategorien styres av annet lovverk. I LNFR-områder er det tillatt med bygge- og anleggsvirksomhet som har direkte tilknytning til stedbunden næring. Dette begrepet er knyttet til bygninger, anlegg eller bruk som det av hensyn til driften av næringen er nødvendig å plassere på stedet. Annen næringsvirksomhet basert på utnyttelse av gardens eget ressursgrunnlag vil også inngå i landbruksbegrepet. Alternativt kan det for områder der formålet blir konkret angitt, gis bestemmelser for å opprettholde eller tillate ny spredt utbygging av enkeltboliger og fritidshus samt annen spredt næringsvirksomhet.

LNFR-områder.

Jordbruk.

Levanger og Verdal er noen av de kommunene i Norge som har best vilkår for produksjon av mat og råvarer. Basert på husdyrhold, dyrka areal og beiter er Innherred samkommune Norges største jordbrukskommune. I de beste områdene omkring kommunesentra er vekstvilkårene slik at det kan produseres matkveite. Disse vilkåra må ivaretas, slik at kommunene også i framtiden kan være blant de ledende når det gjelder å utnytte disse produksjonsfordelene.

Eierskapet til arealene er stort sett stabilt, men driftsstrukturen går mot stadig større og større enheter. Antall aktive bønder går ned, men til gjengjeld er det stor vilje til satsing og kompetansen er stor blant de som velger å drive med matproduksjon. Særlig har det de siste 10 - 15 år vært en stor økning i antall samdrifter i melkeproduksjon, og nå leveres over halvparten av melkemengden fra samdrifter i kommunene.

En av de innsatsfaktorene som er viktigst for matproduksjon er arealene, og da helst de sentrale og mest produktive arealene. Kommuneplanens arealdel vil kunne være et godt redskap å bruke for å verne disse verdifulle arealene mot fremtidig nedbygging. Planen må utformes slik at utbygging styres i retninger som er til minst mulig skade for de matproduserende arealene.

Kulturlandskapet er også en viktig del av arealene, og det er i de senere år rettet stort fokus mot at "Norge gror igjen". Dette er arealer som ikke nødvendigvis har det store produksjonspotensiale, men er viktig bl.a. for markedsføring i forhold til turisme og reiseliv. Ved å legge føringer i vedtatte arealplaner, vil en kunne sikre disse viktige landskapselementene for framtida.

Noen nøkkeltall for produksjoner i Levanger og Verdal som er hentet fra søknad om produksjonstilskudd (arealtall pr. 31.7.2009 og dyretall pr. 1.1.2009).

LEVANGER			VERDAL	
	Søkere	Antall dekar	Søkere	Antall
Totalt dyrka areal		136.300		84.200
Grovfor	331	67.500	221	43.500
Innm. beite	199	8.480	148	4.900
Korn mv.	305	64.000	200	39.300
Potet	38	3.670	9	1.230

LEVANGER			VERDAL	
	Søkere	Antall	Søkere	Antall
Melkekyr	128	3.550	93	2.150
Purker	52	2.330	55	2.225
Slaktegris	94	61.150	78	54.800
Slaktekylling	30	3.503.150	12	1.113.160
Verpehøns	26	151.410	8	16.690
Sau, vinterfora	52	2.320	54	3.280

Som er kuriositet kan nevnes at kjøttmengde ved kyllingproduksjonen i de to kommunene tilsvarer for Levanger sin del ca. 28.025 elg (å 125 kg) og for Verdal ca. 8.900 elg.

Skogbruk.

Skognæringa gir store ringvirkninger for samfunnet, og sirkulasjonseffekten på verdiskapinga kan multipliseres med 10 når virket fra stubben har passert industrien og eksporteres som ferdig foredlet vare. Den mest verdifulle skogsmarka dvs. høy bonitet finnes primært i nedre del av dalførene, gjerne i soner med utbyggingspress. Skogen deles for øvrig inn etter alderstrinn (hogstklasser 1-5), og ved omdisponeringer/ekspropriasjon så er det ungsbogen og i særdeleshet den litt eldre ungsbogen (hogstklasse 3) på høy bonitet, som det er størst privat og samfunnsmessig verditap knyttet til. Skog i vekst tar opp CO² gjennom fotosyntesen. Ung barskog som er godt skjøttet, er den mest effektive CO² -fangeren av alle skogtyper i vårt område.

Det er i alle kommuner etablert en egen vernskoggrense. I Levanger og Verdal går den i hovedsak på høydekvote 300 og opp til 400 moh innerst i dalførene. Samlet sett gir dette et betydelig vernskogareal, spesielt i Verdal. Over vernskoggrensen gjelder egne bestemmelser, blant annet meldeplikt for hogst. De mest utilgjengelige deler av kommunene er også omfattet av INON begrepet (inngrepsfrie områder), noe som medfører særskilt aktsomhet i forhold til bygging av nye skogsveger.

I 2007/2008 ble det gjennomført skogregistrering/skogtakst i Levanger kommunen, inklusive miljøregistreringer i skog. Siste skogtakst i Verdal kommune er fra 1999.

Oversikt areal og eiendomsstruktur i Levanger:

- 260.000 daa produktiv skog.
- Derav gårdsskoger/privatskoger. 180.000 daa.
- 650 eiendommer gårdsskog/private skogeiere.
- Gjennomsnittstørrelse: 275 daa/eiendom/gårdsskog.
- I tillegg bygdeallmenninger, kommuneskog, statsallmenninger, 10 eiendommer, sum 80.000 daa
- Totalt 660 eiendommer og 395 daa/eiendom. (Antall i kommunens skogfondsregister, - eiendommer med et produktivt skogareal over 10 daa).

Oversikt areal og eiendomsstruktur i Verdal:

- 380 000 daa produktiv skog, minst 15 000 daa er vernet i nasjonalparken.
- Derav gårdsskoger/privatskoger 113 000 daa.
- Ca 500 eiendommer gårdsskog/private skogeiere.
- Gjennomsnittstørrelse: 230 daa/eiendom/gårdsskog. (Antall hentet fra kommunens skogfondsregister, - eiendommer med et produktivt skogareal over 10 daa).
- I tillegg Værdalsbruket og statsallmenninger (11, 65 000 daa prod. areal)

	Bonitet	Areal daa	Volum m ³	Tilvekst m ³ /år	Avvirkning m ³ /år	Nyplanting ca. planter/år
Levanger	Høy	32.000	297.000	16.000	Totalt ca. 35.000	200.000
	Middels	155.000	927.000	37.000		
	Lav	67.000	366.000	8.000		
	SUM	254.000	1590.000	61.000		
V	Høy	50.000	469.000	25.000	Totalt ca.	150-240.000

	Middels	203.000	1 210.000	47.000	30.000	
	Lav	127.000	692.000	15.200		
	SUM	380.000	2371.000	87.200		

Bonitetsoversikt, tilvekst, avvirkning og nyplanting (det foreligger ikke ny skogtakst for Verdal så volum og tilvekst er stipulert med basis i gjennomsnittstall).

Reindrift.

Reindrift er en liten næring i nasjonal målestokk, men både i samisk og lokal sammenheng har den stor betydning både økonomisk, sysselsettingsmessig og kulturelt. Reindrift er en arealkrevende næring, og totalt bruker næringen ca 40 % av landarealet i Norge. Drifta foregår i stor grad på områder med lav produktivitet, dvs. at den årlige tilveksten på beitemene er liten. Dette har som konsekvens at rein må bevege seg over store avstander for å finne tilstrekkelig med næring. På bakgrunn av nasjonale forpliktelser, etter Grunnloven og folkerettens regler om urbefolkninger og minoriteter, sees reindriftspolitikken i en generell same- og samfunnspolitisk sammenheng. Reindriftspolitikken er derfor bygd på to selvstendige grunnlag; en næringspolitisk produksjonsverdi og en samepolitisk kulturverdi.

Det er to reinbeitedistrikt som har rettigheter innenfor Levanger og Verdal kommuner. Færen reinbeitedistrikt har rettigheter i Levanger og Verdal samt i Meråker og Stjørdal. Skjækerfjell reinbeitedistrikt har rettigheter i Verdal samt i Steinkjer og Snåsa. I følge reindriftas ressursregnskap for 2007/08 var det da i Færen 4 sidaandeler (driftsenheter) med til sammen 16 personer. Antall rein var da i underkant av 900, noe som tilsvarer en reduksjon på ca 1500 rein siden driftsåret 1998/99. I Skjækerfjell var det i 2007/08 5 sidaandeler med til sammen 34 personer. Antall rein var her ca 1900, noe som tilsvarer en reduksjon på ca 600 rein siden driftsåret 1998/99.

Utbygging og menneskelig aktivitet i reinbeiteområdene har akselerert sterkt i omfang gjennom de siste tiårene. Denne utviklingen er svært bekymringsfull for reindriftsnæringen, som er avhengig av store arealer som skal dekke reinens behov for ulike sesongbeiter og ubrutte flytteveier mellom dem. Næringen er sårbar for negative påvirkninger som reduserer størrelsen eller kvaliteten på beitelandet, eller som på andre måter forstyrrer reinens utnyttelse av arealer som allerede fra naturens side er marginale. En konsekvens av menneskeskapte barrierer og at reinen unnviker områder nær inngrep, er at tettheten av dyr og beitepresset i de gjenværende og minst forstyrrede områdene øker. Totalt sett vil tap av beiteland som følge av inngrep dermed føre til fortetting av dyr, et større beitetrykk og økt slitasje på lavbeiter.

Vilt- og fiskeforvaltning.

Levanger kommune. Målsetningen er å felle ca. 230 elg i året. I de siste årene har man nærmet seg denne målsetningen og i 2009 ble det felt 232 elger. Spesielt den sørlige delen av kommunen har en tett elgstamme, dette gjelder særlig i vinterhalvåret da det kommer en del trekkelg til dette området. Flere offentlige veger og jernbanestrekninger er utsatt for viltpåkjørslar. Spesielt gjelder dette strekningene på E6 ved Mule og i Vududalen, samt den sørligste delen av jernbanen.

Bestanden av hjort har vært økende i kommunen, spesielt i området Brekka i Markabygda. Bestanden ellers i kommunen er preget av sporadiske dyr og familiegrupper. I 2009 ble det felt 12 hjort i kommunen.

Levanger har en høy bestand av rådyr. Spesielt på Ytterøya og i lavlandet. Avskytingen varierer mellom 350 og 550 rådyr i året. Ytterøya har en av Norges tetteste rådyrbestander. Øya er totalt på ca. 28 000 dekar og i 2008 ble det felt 348 rådyr på Ytterøya.

Viktige viltområder er definert i viltkartverket og gir saksbehandlingsgrunnlag knyttet til inngrep og planbehandling.

Levangerelva er det viktigste vassdraget for laks og sjørret i kommunen. Den ble bonitert i 2006, dvs at de fysiske forhold, gyte- og oppvekstforhold samt egnethet for fiske ble taksert. Laks og sjørret forekommer også i Fættelva, Hopla og Byaelva. I tillegg finnes det en håndfull sjørretvassdrag utover dette som bl.a. Hotran, Rinnelva og Sundalselva. Det er foretatt ungfiskregistreringer og vannkvalitetundersøkelser ved ulike intervall i de nevnte vassdragene.

Verdal kommune. Årlig felles 200 – 240 elg og ca 25 hjort i Verdal. For rådyr varierer tilsvarende tall oftest mellom 100 og 200 dyr. Søndre del av kommunen berøres av et elgtrekk mellom Sverige og Norge, og kommunen har på denne bakgrunn forlenget elg- og hjortejakt ut november måned. Flere offentlige veger, og spesielt RV 72 er utsatt for elgpåkjørsler. Samlet sett er det likevel betydelig færre påkjørsler av hjortevilt i Verdal, sammenlignet med nabokommunene. Viktige elgtrekk og vinterbeiteområder er definert i viltkartverket og gir saksbehandlingsgrunnlag knyttet til inngrep og planbehandling.

Verdalselva er nasjonalt laksevassdrag med fangster de siste 10 år mellom 1,5 til 11 tonn laks og 0,2 til 1 tonn sjørret. Verdalselva ble i 2007/08 bonitert dvs at de fysiske og biologiske data for elvestrekningen er vurdert og foreligger i digital form. I 2008 ble det etablert en fellesforvaltning for vassdraget som gir mulighet til å fatte vedtak på vegne av alle grunneiere i vassdraget. Det er også om lag 20 sjørretbekker i kommunen, de fleste sogner til Verdalselva. Disse er i ulike tidsintervall kartlagt med hensyn til oppgangsforhold for fisk og vannkvalitet.

LNFR-områder med tilleggsnæring.

Landbruk Pluss er en satsing som skal bidra til utvikling av ny næringsaktivitet og bosetting knyttet til landbruket. Arealbruk og bygging knyttet til Landbruk Pluss-tiltak skal vurderes i forhold til kommunens plansituasjon og reglene i plan- og bygningsloven. Levanger og Verdal er viktige landbrukskommuner som har målsettinger om en aktiv satsing både når det gjelder tradisjonelt landbruk og tilleggsnæringer. Tilrettelegging for et større mangfold av aktiviteter knyttet til landbruket, er dessuten grunnlaget for å styrke bosettingen i grendene. Det kan åpnes for slik etablering gjennom bestemmelsene, og det kan også være aktuelt å gi retningslinjer om i hvilke områder slik etablering bør kunne tillates og hvor omfattende etablering som bør kunne tillates. Det kan også gis retningslinjer om behandling av enkeltsaker.

LNFR-områder med spesielle natur- og kulturverdier.

Kunnskap om kulturminner og kulturmiljøer er grunnleggende både for god forvaltning og for å kunne formidle historien samt gi opplevelser. Kulturminner og kulturmiljøer blir

i for liten grad tatt i bruk som ressurs i samfunnsutviklingen. Gjengroing av verdifull kulturmark og kulturmiljø øker og gjør at landbrukets kulturlandskap blir mindre attraktivt for blant annet rekreasjon og turisme. Betydelige deler av LNFR-områdene innehar kvaliteter knyttet til naturverdier, landskapstyper, karakteristiske kulturlandskap og kulturmiljø, som det vil være viktig å bevare innenfor det kombinerte LNFR-begrepet. Dette vil også være tilfelle for en god del bebyggelse som blant annet det tradisjonelle trønderske firkanttunet. Selv om disse områdene/miljøene formelt sett er tradisjonelle LNFR-områder med de bestemmelser som følger av det, må det kunne knyttes retningslinjer til formålet som også ivaretar og videreutvikler de spesielle verdier som her finnes.

LNFR-områder med spesielle friluftsverdier.

Friluftsliv er kilde til god livskvalitet, bedre folkehelse, gode naturopplevelser og økt miljøkunnskap, noe som er viktige bidrag til bærekraftig bruk og vern av naturverdiene. Kommunenes store sammenhengende utmarksarealer er i den sammenheng viktige for allmennhetens tilgang på rekreasjonsområder. For at alle skal ha et tilbud om friluftsmuligheter i hverdagen, er det også særs viktig at det er lett tilgjengelige grønne områder i nærmiljøet. Disse grønne områder - markaområdene består i vesentlig grad av utmark som benyttes som friluftsområder for befolkningen, og som samtidig ligger nært til eller har atkomst fra store boligområder.

Mål.

- Opprettholde et bærekraftig og miljøvennlig landbruk med variert bruksstruktur.
- Kjerneområder for jord-/skogbruk og reindrift skal sikres som produksjonsarealer på lang sikt.
- Viktige naturområder, kulturlandskap, landskapstyper, kulturminner og kulturmiljøer skal opprettholdes og tilrettelegges som del av vår kulturarv og identitet.
- Sikre trøndertunbebyggelse som har særskilte bevaringsverdier.
- Det skal opprettholdes og forbedres en god tilgjengelighet til strandsonen, fjellet og områder for fysisk aktivitet og naturopplevelse.
- Det må sikres langsiktige faste grenser mellom byggeområdene og viktige landbruksareal.
- Nye utbyggingsområder må konsentreres til de minst konfliktfylte LNFR-områder.
- Fortettingspotensialet innenfor byggeområdene må utnyttes før nye LNFR-områder tas i bruk.

Tiltak.

- *LNFR-områder omdisponeres til områder for bebyggelse og anlegg slik det framgår av konsekvensutredningen.*
- *Det gis bestemmelser som tillater oppføring av nødvendige bygninger og mindre anlegg som skal tjene til landbruk, fiske, akvakultur eller næringsrelatert ferdsel til sjøs, innenfor 100-metersbeltet langs sjø.*
- *Det gis bestemmelser om at lokalisering og utforming av bebyggelse og anlegg knyttet til landbruk og reindrift, ikke skal komme i konflikt med viktige natur, kultur- og friluftsverdier.*

- *Det gis bestemmelser som på nærmere fastsatte vilkår åpner for bruksendring til tilleggsnæring innen eksisterende bebyggelse på landbrukseiendom.*
- *Retningslinjer som gir føringer for plassering av bebyggelsen i tun, samt utforming av trøndertunbebyggelsen.*
- *Retningslinjer om tilrettelegging for samdrift og småskala næringsvirksomhet.*

LNFR-områder med spredt bebyggelse.

Under arealkategorien LNFR-områder er det åpnet for å gi bestemmelser som tillater spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse som ikke er tilknyttet stedbunden næring. Hensikten med dette er å gi rom for å innpasse annen bebyggelse enn den som nyttes av primærnæringen, uten å gjøre det nødvendig med planrevisjon eller dispensasjon i det enkelte tilfelle. Utgangspunktet er spredt bebyggelse, det vil si at områdets overveiende karakter skal være åpen og ikke tett bebygget. Det er videre krav om at bestemmelsene både må angi omfang, lokalisering og type bebyggelse som tillates. Bestemmelsen kan brukes på 2 måter. Enten ved at det gis adgang til bygging direkte på grunnlag av kommuneplanens arealdel, eller det stilles krav om detaljregulering.

Spredt boligbygging bør skje med utgangspunkt i å styrke eksisterende grendesentra. Økt satsing på boligbygging i grendene bidrar til større variasjon i valg av bomiljø. Spredt bebyggelse er samtidig et ressurskrevende utbyggingsmønster. Det forbrukes langt større areal pr. enhet ved denne utbygging enn utbygging i felt, samt at løsninger knyttet til teknisk infrastruktur vil være ressurskrevende. Det må derfor tilstrebes et utbyggingsmønster som muliggjør rasjonell infrastruktur og minst mulig transportavhengighet, slik at det tilrettelegges for at den spredte bebyggelsen kan bidra til mest mulig energieffektive løsninger. Ny boligbebyggelse i form av husgrupper (klynger) vil bidra til dette. I tillegg vil klyngebebyggelse i spredtbygde områder også være å foretrekke ut fra hensynet til jordvern og kulturlandskapskvaliteter.

Levanger har i sin eksisterende arealplan bestemmelser der det tillates spredt bolig- og fritidsbebyggelse på nærmere vilkår i enkelte deler av kommunen. Det er lagt vekt på å finne fram til områder som egner seg til formålet og samtidig styre unna områder som er viktig å beskytte mot slik bebyggelse. I eksisterende arealplan er det ikke åpnet for spredt næringsbebyggelse. Verdal har ikke fått godkjent sine bestemmelser som åpner for spredt bolig- og næringsbebyggelse, da kravet som er gitt om lokalisering av denne bebyggelse ikke er avgrenset god nok til konkrete områder. Spredt bolig- og næringsbebyggelse må derfor i Verdal behandles som reguleringsplan eller dispensasjon. Det er i eksisterende arealplan for Verdal ikke åpnet for spredt fritidsbebyggelse.

Erfaringer har vist at de avsatte områder hvor spredt boligbebyggelse er tillatt, i liten grad er sammenfallende med de områder hvor det søkes. Denne form for boligbygging er i all vesentlig grad styrt av enkeltpersoners tilknytning til et område, og planlegging for slik personlig ønsket utbygging vil være utfordrende. Der spredt boligbygging er en foretrukket løsning, må både lokalisering og vilkår for å tillate denne type bebyggelse være vurdert slik at konflikter i forhold til viktige miljø- og samfunnsinteresser unngås. Hensikten med bestemmelsen er at den oversiktsplanmessige siden av saken blir avklart i kommuneplanens arealdel, mens den detaljerte vurdering av det konkrete tiltaket på

byggetomta i forhold til blant annet landbruk, naturvern, landskap, kulturvern, veg, vann og avløp må skje gjennom enkeltsaksbehandlingen og bruk av lokaliseringskriteriene som gis i planen. Et avslag på en søknad i et slikt område må være konkret begrunnet i en ulempe eller uheldig løsning knyttet til disse forholdene. Dersom sektormyndighetene ikke har merknader og alle lokaliseringskriterier i planen er oppfylt, vil det normalt være grunnlag for å gi byggetillatelse.

Spredt ervervsbebyggelse vil også være vanskelig å forutse, samt at dette vil i de fleste tilfeller omfatte større bygge- og anleggstiltak som må utredes gjennom detaljregulering. Det er heller ikke ønskelig å åpne for spredt fritidsbebyggelse da dette i de fleste tilfeller vil være en arealkrevende utbyggingsform.

Mål.

- Det skal tilrettelegges for å styrke bosettingen i grendene.
- Spredt boligbygging kan være et tilbud i grender der det ikke er tilrettelagt for boligbygging i felt.
- Nye boliger skal fortrinnsvis lokaliseres i tilknytning til eksisterende fradelt boligbebyggelse, slik at det etableres klyngebebyggelse (husgrupper på 3 – 7 boliger) framfor enkelthus.
- Boligbebyggelsen skal tilpasses kulturlandskapet og tradisjonell byggeskikk.
- Boliger skal lokaliseres slik at trafikksikkerhet ivaretas på tilfredsstillende måte.

Tiltak.

Følgende kriterier legges til grunn for å tillate spredt boligbygging:

1. *Plassering av bebyggelsen må skje i samsvar med plan- og bygningslovens krav om sikkerhetsvurderinger.*
2. *Bebyggelsen må ikke plasseres i områder som har regional og nasjonal stor verdi for biologisk mangfold.*
3. *Kulturminner må ikke forringes. Bebyggelsen må tilpasses kulturlandskapet.*
4. *Dyrkajord eller reelt dyrkbar jord må ikke omdisponeres.*
5. *Det må kunne etableres godkjente løsninger for avkjørsel, vann og avløp. Godkjent løsning for avløp innenfor nedbørsfeltet for drikkevannskilder, er kun tilknytning til kommunalt avløpsanlegg.*
6. *Nye avkjørsler/veger skal ikke gå over dyrka jord.*
7. *Maksimal tomtestørrelse skal være 2 dekar.*
8. *Fradeling av tomter må ikke føre til driftsmessige eller miljømessige ulemper for landbruket.*
9. *Ved nybygging av 4 boliger eller flere som bygges samtidig og ligger naturlig sammen med avstand under 100 m, skal det utarbeides reguleringsplan.*

Følgende områder i Levanger er på plankartet avsatt for spredt boligbebyggelse (antall boliger gjelder for planperioden på 10 år):

Område	Antall boliger
Åsenfjord	4

<i>Voll – Åsen sentrum</i>	<i>10</i>
<i>Åsen nord</i>	<i>8</i>
<i>Ekne</i>	<i>8</i>
<i>Ronglan</i>	<i>6</i>
<i>Voll/Gryte</i>	<i>3</i>
<i>Markabygda</i>	<i>8</i>
<i>Gilstad/Granheim/Halsan</i>	<i>6</i>
<i>Matberg/Munkeby</i>	<i>8</i>
<i>Okkenhaug</i>	<i>8</i>
<i>Mule</i>	<i>8</i>
<i>Ytterøy</i>	<i>13</i>
<i>Ytterneset</i>	<i>5</i>
<i>Totalt</i>	<i>95</i>

Følgende områder i Verdal er på plankartet avsatt for spredt boligbebyggelse (antall boliger gjelder for planperioden på 10 år):

<i>Område</i>	<i>Antall boliger</i>
<i>Vinne</i>	<i>10</i>
<i>Garnes</i>	<i>5</i>
<i>Sul</i>	<i>3</i>
<i>Leksdal</i>	<i>12</i>
<i>Leirådal</i>	<i>8</i>
<i>Vuku</i>	<i>7</i>
<i>Ulvilla</i>	<i>5</i>
<i>Helgådal</i>	<i>5</i>
<i>Kleppen</i>	<i>2</i>
<i>Vera</i>	<i>3</i>
<i>Totalt</i>	<i>60</i>

- *Det åpnes ikke for å tillate spredt nærings- og fritidsbebyggelse i noen deler av kommunen.*
- *Eksisterende godkjent spredt bebyggelse innenfor LNFR-områdene kan utvides innenfor rammene i bestemmelsene pkt. 1.5.*

Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone.

Arealformålet omfatter og skal eller kan brukes for å planlegge både sjø-/vassdragsarealene og de sjønære landarealene. Med tilhørende strandsone menes områdene innover på land så langt arealbruken der står i direkte sammenheng med sjøen og arealbruken der. Arealformål, hensynssoner og supplerende bestemmelser er felles for både land- og sjø-/vassdragsarealet og skal gi grunnlag for en mest mulig helhetlig og integrert planlegging av sjø-/vassdragsareal og landarealene. Formålet kan underdeles i områder for ferdsel, farleder, fiske, akvakultur, naturområder og friluftsområder hver for seg eller i kombinasjon. Det kan også omfatte grunnvannet, f.eks. for å sikre drikkevannskilder.

Rammedirektivet for vann (Vanndirektivet) er et av EUs viktigste miljødirektiver, og hovedmålet er å sikre god miljøtilstand opp mot naturtilstanden i alt vann.

Vannforskriften (Forskrift om rammer for vannforvaltningen) trådte i kraft i 2007 og den

beskriver hvordan arbeidet med helhetlig vannforvaltning skal gjennomføres i Norge. Formålet med forskriften er å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannressursene. Forskriften skal sikre at det utarbeides og vedtas regionale forvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram med sikte på å oppfylle miljømålene. Arbeid med forvaltningsplanen for Levanger og Verdal er i startfasen. Arbeidet skal ende opp med en forvaltningsplan innen utgangen av 2015 som skal sikre eller gjenopprette god økologisk tilstand i alle vannforekomster innen 2020. Vannforvaltningsforskriften omfatter alt ferskvann, både overflatevann og grunnvann. I tillegg omfattes kystvann ut til grunnlinjen.

Byggeforbudet i strandsonen er videreført og innskjerpet i § 1-8. Strandsonen omfatter landområder med naturlig tilknytning til sjøen, enten landskapsmessig, biologisk eller bruksmessig. Det skal tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser ved spørsmål om utbygging i strandsonen langs sjøen og langs viktige vassdrag. I områder med sterk konkurranse om strandsonen er det spesielt viktig å unngå bygging, av hensyn til allmenne interesser. Kommuneplanens arealdel kan gi nærmere bestemmelser om oppføring av nødvendige bygninger og mindre anlegg og opplag for landbruk, reindrift, fiske, fangst og akvakultur, og anlegg for ferdsel til sjøs. Slike tiltak er dermed ikke som tidligere generelt unntatt fra forbudet, men kommunen har hånd om hvordan de skal reguleres, og kan også gi bestemmelser som tillater slike bygninger og mindre anlegg i 100-metersbeltet. Ved å kreve plan og planbestemmelser for slike tiltak, vil spørsmålet være gjenstand for vanlig planprosess med høring og medvirkning. Bestemmelsen klargjør at det i kommuneplanens arealdel må være fastsatt en byggegrense i områder hvor det skal tillates utbygging dersom byggeforbudet i § 1-8 skal falle bort.

Hensynet til verneinteressene knyttet til viktige vassdrag er fremhevet. Det er ikke noe generelt forbud mot å bygge i strandsonen langs vassdrag, men kommunene vil etter bestemmelsen ha en plikt til å vurdere om det skal fastsettes en byggegrense i kommuneplanens arealdel, for på den måten å ivareta viktige natur-, kulturmiljø- og friluftslivinteresser langs vassdragene. Innenfor 100-metersbeltet langs vassdrag må det derfor vurderes om og i hvilken utstrekning muligheter for å sette plankrav og forbud mot nærmere bestemte bygge- og anleggstiltak skal benyttes. Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag skal legges til grunn for planlegging i de områder som her berøres (Forra, Verdalsvassdraget og Skjækra). Vassdragsbeltets avgrensning og forvaltning bør her differensieres etter registrerte verneverdier og arealtilstand. Som vassdrag regnes alt stillestående eller rennende overflatevann med årssikker vannføring, og tilhørende bunn og bredder inntil høyeste vanlige flomvannstand.

Levanger har lang strandlinje mot sjøen, som er utsatt for betydelig utbyggingspress av fritidsbebyggelse. Det vil ligge store utfordringer i å kunne bevare strandsonen best mulig for allment friluftsliv, samtidig som det i en viss grad må kunne tilrettelegges for fritidsbebyggelse. Verdal har ikke denne strandsoneproblematikken langs sjøen, da aktuell strandlinjen her er kort, for en stor del vernet og ikke i samme grad attraktiv for fritidsbebyggelse.

Sjøfiske er ingen stor næring i noen av kommunene. I Verdal er villaksen en vesentlig næringsinteresse for kommunen. Verdiskapningen rundt laksen er betydelig, og

utfordringer i forhold til bevaring av en levedyktig laksestamme er store. Dette er først og fremst utfordringer knyttet til sykdom på laks og spredning gjennom rømminger av oppdrettslaks, men også arealforvaltningen med henblikk på forurensning, kantvegetasjon og gyteforhold må vies stor oppmerksomhet.

Akvakultur.

Trondheimsfjorden har status som nasjonal laksefjord og flere av elvene med utløp i fjorden deriblant Verdalsvassdraget er utpekt som nasjonale laksevassdrag. Her skal det ikke være tillatt med nye tiltak og aktiviteter som kan skade villaksen. Prinsipielt vil ikke dette være til hinder for etablering av akvakultur for marine arter, dersom vilkår om rømmingssikring, kontroll av sykdom og lokalisering minst 5 km fra nasjonalt laksevassdrag kan innfris.

Fiskeridirektoratet har i 2009 behandlet saker i Levanger om etablering av anlegg for akvakultur av torsk på flere lokaliteter i Trondheimsfjorden. Konklusjonen er at Fiskeridirektoratet etter en samlet vurdering av flere momenter, ikke finner det miljømessig forsvarlig å tillate drift på de omsøkte lokalitetene. Denne forsvarlighetsvurderingen bygger på at det hefter betydelig usikkerhet for flere av de mulige gjensidige påvirkninger mellom torskeoppdrett og viktige naturverdier i Trondheimsfjorden. Konsekvensen av slik mulig negativ påvirkning kan være stor, hensett til de betydelige naturverdier som fjorden representerer. Samlet sett fremstår risikoen som usikker, men med et mulighetsrom som er uakseptabelt. Denne vurdering legges derfor til grunn for alle søknader om akvakultur av torsk i Trondheimsfjorden.

Planforslaget har ut fra dette ingen forslag om anlegg for akvakultur i Trondheimsfjorden. Så lenge det er det er knyttet stor usikkerhet til konsekvensene med akvakultur, vil det ikke være forsvarlig å tilrettelegge for slik virksomhet.

Mål.

- Naturlige vannforekomster skal ha god økologisk og kjemisk tilstand.
- Utslipp av miljøgifter eller stoff som fører til overgjødning eller annen forurensning skal begrenses.
- Sjø og vassdrag skal ivaretas som områder for mangfoldig friluftsliv.
- Rikspolitiske retningslinjer skal ligge til grunn for aktuelle tiltak i verna vassdrag.
- Viktige skipsleder i sjøen skal opprettholdes.
- Strandsonen langs sjø og vassdrag skal i størst mulig grad bevares som natur- og friluftsområde for allmennheten.
- Aktuelle utbyggingsområder i strandsonen skal lokaliseres etter bevisst og langsiktige vurderinger.
- Uberørte strandsoner langs sjø skal bevares fri for ny bebyggelse og inngrep.

Tiltak.

- *Integrere arbeidet med forvaltningsplan for helhetlig vannforvaltning i forbindelse med senere revisjoner av kommuneplanens arealdel.*

- *Storparten av sjø- og vassdragsarealene innenfor kommunene vil det være aktuelt å sikre til allmenn friluftsbuk.*
- *Bestemmelser om at det innefor 100-metersbelte langs Forra, Skjækra, Movatnet, Hoklingen, Sønningen og Leksdalsvatnet skal være forbud mot nærmere spesifiserte tiltak.*
- *Bestemmelser om at det innefor 50-metersbeltet for øvrige vassdrag (gjelder ikke bekker) skal være forbud mot nærmere spesifiserte tiltak.*
- *Retningslinjer som gir føringer for tiltak langs sjø og vassdrag.*

Hensynssoner.

Arealformål som beskrevet ovenfor angir konkret hva et areal kan brukes til. Hensynssonene skal vise hensyn og restriksjoner som har betydning for bruken av arealet. Hensikten med å skille ut hensynssoner på denne måten, er å vise hvilke viktige hensyn som må iakttas innenfor sonen, uavhengig av hvilken arealbruk det planlegges for. Hensynssonene vil også være et grunnlag for å vurdere nye planinnspill eller gi veiledning ved behandlingen av dispensasjonssøknader. Både hensynssoner og arealformål skal angis samlet på arealplankartet. Utlegging av hensynssoner vil også gi tiltakshavere større grad av forutberegnelighet ved at de vil være kjent med sonens karakter før det fremmes søknad om å gjennomføre tiltak. Hensynssoner erstatter i stor utstrekning arealkategorien båndlagte områder i forrige pbl.

Aktuelle utfordringer her vil være å oppdatere arealdelen i henhold til gjennomførte vernevedtak siden siste revisjon. Ellers må det foretas oppdatering i forhold til eventuelle nye temakart for skred, ras, flom, akutt forurensing eller radonstråling, støysone, sone rundt kraftlinjer, sone for sikring av vannforsyning mv. Det må også vurderes om det er aktuelt å båndlegge særskilte arealer som senere skal reguleres etter plan- og bygningsloven.

Hensynssoner gjør det mulig å markere entydig i kommuneplanen hvilke områder eksisterende reguleringsplan fortsatt skal gjelde. En slik markering innebærer at arealformålene som er regulert i det området sonen omfatter, er i samsvar med kommuneplanens arealdel.

Fylkesmannen har fremmet forslag om utvidelse av Rinnleiret naturreservat etter at forsvaret har trukket seg ut av området. Utvidelsen er på 0,327 km² og ligger i sin helhet i Levanger. Verneforslaget nærmest E6 har bestemmelse som tillater eventuell utbygging av ny E6 gjennom denne del av verneområdet.

Naturvernområder i Levanger.

Alnes (VV00002251)	Dyrefredningsområde	19.12.2003	1126 daa	Faktaark
Eidsbotn (VV00001511)	Dyrefredningsområde	14.12.1984	1949 daa	Faktaark
Falstadbukta (VV00002252)	Dyrefredningsområde	19.12.2003	1277 daa	Faktaark

Hammervatnet (VV00001552)	Naturresevat	14.12.1984	465 daa	Faktaark
Kjølsvikholmen (VV00002265)	Biotopvern etter viltloven	19.12.2003	25 daa	Faktaark
Littlholmen (VV00002266)	Biotopvern etter viltloven	19.12.2003	28 daa	Faktaark
Markhus (VV00000540)	Naturresevat	06.09.1991	403 daa	Faktaark
Rinnleiret (VV00001507)	Naturresevat	24.11.1995	1860 daa	Faktaark
Sandstad (VV00001550)	Naturresevat	04.09.1981	10 daa	Faktaark
Sandsøra (VV00001549)	Naturresevat	04.09.1981	22 daa	Faktaark
Sandvikholman (VV00002268)	Biotopvern etter viltloven	19.12.2003	57 daa	Faktaark
Småskjera og Storholmen (VV00002267)	Biotopvern etter viltloven	19.12.2003	74 daa	Faktaark
Stråmyra (VV00001520)	Naturresevat	26.08.1988	196 daa	Faktaark
Tynesfjæra (VV00002250)	Dyrefredningsområde	19.12.2003	1062 daa	Faktaark
Øvre Forra (VV00001870)	Naturresevat	21.12.1990	102538 daa	Faktaark

Naturvernområder i Verdal.

Barsjøen (VV00001521)	Naturresevat	14.12.1984	48 daa	Faktaark
Bjørga (VV00002249)	Dyrefredningsområde	19.12.2003	1037 daa	Faktaark
Blåfiella - Skjækerfiella (VV00001562)	Nasjonalpark	17.12.2004	1917620 daa	Faktaark
Breivatnet (VV00001882)	Naturresevat	26.08.1988	5126 daa	Faktaark
Fjellmannmyra/Varegdalsfjæra (VV00000537)	Naturresevat	26.08.1988	1078 daa	Faktaark
Kaldvassmyra (VV00001548)	Naturresevat	14.12.1984	402 daa	Faktaark
Kausmofjæra (VV00002270)	Dyrefredningsområde	19.12.2003	1004 daa	Faktaark
Langnes (VV00001527)	Naturresevat	07.05.1993	52 daa	Faktaark
Lundselvoset (VV00001541)	Naturresevat	14.12.1984	329 daa	Faktaark
Lynghås-Lysegård (VV00000528)	Dyrefredningsområde	14.12.1984	1016 daa	Faktaark
Rinnleiret (VV00001507)	Naturresevat	24.11.1995	1860 daa	Faktaark
Ørin (VV00001528)	Naturresevat	07.05.1993	484 daa	Faktaark
Øvre Forra (VV00001870)	Naturresevat	21.12.1990	102538 daa	Faktaark

Mål.

- Naturområder av nasjonal og regional verdi skal sikres for framtiden.
- Det skal unngås ny bebyggelse i fareområder, viss ikke tilstrekkelig sikkerhet er etablert.
- Drikkevannskilder skal sikres slik at det opprettholdes en best mulig råvannskvalitet.

Tiltak.

- *Båndlagte områder markeres som hensynssoner i planen.*
- *Fareområder for kvikkleireskred markeres som hensynssoner i planen.*
- *Klausuleringsområder for drikkevannskilder markeres som hensynssoner i planen.*
- *Foreslått utvidelse av Rinnleiret naturresevat tas ikke inn i planen før framtidig E6-trasé er avklart.*

Bærekraftig utvikling.

En bærekraftig utvikling vil si en utvikling som tilfredsstillers dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter for å tilfredsstillere sine. Innenfor arealplanleggingen vil mye av grunnlaget for bærekraftig utvikling legges, da målene for lokal og regional utvikling skal forenes med målene for bevaring av natur- og kulturverdier gjennom en samordnet arealpolitikk. Tradisjonelt er naturvernet i hovedsak utøvet gjennom vern av områder og arter etter naturvernloven og reguleringer etter blant annet viltloven, lakse- og innlandsfiskeloven, vannressursloven m.v. Dette er ikke tilstrekkelig da det er den forvaltning av naturressursene som skjer lokalt gjennom ressursbasert næringsvirksomhet og planlegging av store og små utbyggingstiltak, som i sum er avgjørende for det langsiktige naturvernet.

Utfordringer her er knyttet til hvordan arealplanen kan tilrettelegge for en ønsket utvikling av lokalsamfunnene, samtidig som hensynet til biologisk mangfold, miljøvennlig utbyggingsmønster/transportsystem, jordvern, estetikk, landskapsbilde og kulturmiljø skal ivaretas på best mulig måte.

Mål.

- Verdiskapingen lokalt skal foregå slik at bærekraftig utvikling ivaretas.
- Gjennom arealforvaltningen skal det fastlegges langsiktige løsninger for utbygging uten at viktige miljøverdier ødelegges.
- Landbrukets næringsvirksomhet skal i forhold til natur-, kultur- og miljøhensyn forvaltes slik at prinsippet om bærekraftig utvikling ivaretas.

Tiltak.

Bestemmelser og retningslinjer som setter vilkår for tiltak i områder med viktig biologisk mangfold.

Støy- og luftforurensning.

Siden kommuneplanens arealdel fastlegger arealbruk, utbyggingsmønster og lokalisering av ulike tiltak, er den et viktig redskap for både å forebygge og å løse støykonflikter. Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442) skal legges til grunn ved arealplanlegging som blant annet omfatter veger, jernbaner, flyplasser, havner og terminaler i forhold til støyømfintlige områder og bebyggelse. Tilsvarende skal retningslinjen legges til grunn ved planlegging av støyømfintlige områder og bebyggelse i forhold til slike støykilder.

Etter retningslinjen skal det utarbeides støysonekart. Kommunen har ansvaret for å inkludere og synliggjøre støysonekart i kommuneplanen på en egnet måte, for eksempel på kommuneplanens arealdel, som eget temakart i kommuneplanen eller som tematisk kommunedelplan. Grenseverdier for lokal luftforurensning og støy er fastsatt i forurensningsforskriften. Forskriften utløser krav om kartlegging av miljøtilstanden og pålegger tiltak overfor eksisterende miljøproblemer i de områdene der grenseverdiene overskrides.

Det vil være utfordringer her å få de forskjellige anleggseiere til å gjennomføre kartlegging av miljøstandarden, slik at resultatene kan sammenstilles og synliggjøres på en egnet måte. Dette arbeidet er på gang, men har ikke kommet langt nok til å bli et komplett bidrag i denne planprosess.

Mål.

- Lokal støy- og luftforurensning skal forebygges og reduseres slik at hensynet til innbyggernes helse og trivsel ivaretas.
- Nye tiltak skal tilfredsstille de til enhver tid gjeldene utslippskrav for støy- og luftforurensning.

Tiltak.

Bestemmelser om at:

- *Retningslinje T-1442 (Støy i arealplanlegging) skal legges til grunn for planlegging av nye boliger og støyfølsom bebyggelse og for etablering av nye tiltak som vil gi støy til slike områder. (Støyfølsom bebyggelse er definert i T-1442 kapittel 6 som bolig, skole, barnehage, helseinstitusjon, fritidsbolig, kirke og andre bygg med religiøs karakter, kulturbygg og andre bygninger med tilsvarende bruksformål. Lydkravene i teknisk forskrift gjelder imidlertid også for andre typer bygninger med støyfølsomt bruk, som kontorer og overnattingssteder.)*
- *I områder der støysonkart foreligger skal disse innarbeides i arealplaner for støyfølsom bebyggelse. Ved planlegging av ny støyende virksomhet eller utvidelse av slik virksomhet skal tiltakshaver utarbeide støysonkart.*

Vind- og mindre vannkraftanlegg.

Utbygging av større vindkraftanlegg (vindmølleparker) synes på nåværende tidspunkt å være en lite aktuell problemstilling innenfor samkommunen. Det er imidlertid registrert interesse for enkeltmøller som anlegg til egen energiforsyning og anlegg som kan kobles til nettet for videresalg av energi. Den senere tid er det også registrert interesse for etablering av private kraftverk i mindre vassdrag, såkalte mikro- og minikraftverk som ligger under grensen for konsesjon etter energiloven (< 1000 kW). På samme måte som for vindkraft vil disse anlegg også være en del av landbruksdriften dersom de i det vesentligste forsyner gården med energi.

Vindkraft- og vannkraftverk som krever konsesjon etter energiloven, vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven omfattes av plan- og bygningsloven. Det er imidlertid ikke lenger noen absolutt reguleringsplikt for slike anlegg. Kommunene kan heller ikke pålegge utbygger å utarbeide planforslag, men kan eventuelt gjøre dette selv.

Dersom kommunene finner det ønskelig å tilrettelegge for utbygging av enkeltmøller og mindre vannkraftanlegg, må det vurderes retningslinjer om hvilke kriterier som skal legges til grunn for å tillate slik utbygging og hvor omfattende utbygging som bør kunne tillates. Det kan også gis retningslinjer om behandling av enkeltsaker. Forøvrig har samkommunen utarbeidet kommunedelplan for etablering av vindmøller.

Mål.

- Vindkraftanlegg skal lokaliseres slik at de ikke kommer i konflikt med bebyggelse, viktige natur-, kultur-/friluftsområder og reindriftsnæringen.

Tiltak.

- *Retningslinjer i samkommunens kommunedelplan for vindmøller legges til grunn for behandling av eventuelle saker om vindkraftanlegg.*

Samfunnssikkerhet.

Kommunene har ansvar for å få kartlagt og analysert risiko- og sårbarhetsforhold i forbindelse med arealplanleggingen både når det gjelder kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner. Risiko og sårbarhet kan på den ene siden knytte seg til arealet slik det er fra naturens side, som f.eks. at det er utsatt for flom, ras eller radonstråling. Det kan også oppstå som en følge av arealbruken, f.eks. ved måten viktige anlegg plasseres i forhold til hverandre, eller hvordan arealene brukes. Forskning konkluderer med at klimaendringene vil føre til økt forekomst av skred- og flomhendelser med endret lokalitet, frekvens og intensitet. Urban flom og avløpsproblematikk vil også bli en utfordring og infrastrukturen vil bli satt på store prøve.

Nødvendige utredninger skal tilpasses plannivået, og detaljeringen må være relevant i forhold til de beslutninger som skal tas. Integrasjon av samfunnssikkerhet i planleggingen forutsetter at kunnskap og føringer er på plass tidlig i planprosessene, og er sammen med å vurdere konsekvenser av planforslaget med på å legge premisser for planleggingen og arbeidet med å utvikle løsninger. I tilknytning til kommuneplanens arealdel bør det være en grovanalyse med hensyn til risiko- og sårbarhetsforhold for alle områder der det skal foregå utbygging. Dersom grovanalysen avdekker behov for mer detaljerte undersøkelser for å fastlegge risikonivået, kan det i planbestemmelsene settes krav om dette blir gjennomført enten i forbindelse med detaljregulering eller utbyggingstiltak.

Denne grovanalysen er gjennomført i henhold til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) sin sjekkliste (se tabell nedenfor), og framgår under samfunnssikkerhet i konsekvensutredningene.

Naturfarer:	Menneske- og virksomhetsbaserte farer:
Flom, erosjon og isgang	Uhell/ulykker med farlige stoffer
Overvann	Oppbevaring og bruk av eksplosiv vare
Havnivåstigning/vanninntregning	Storbrann
Stormflo	Ulykker med transportmidler
Skred	Fysisk ødeleggelse av kritisk infrastruktur
Skog og gressbrann	Sårbare objekter
Sterk vind - storm/orkan	Terror og sabotasje
Ekstrem nedbør	Forurensning i grunnen
Radon	

DSB's sjekkliste

Mål.

- Lokalisering av nye utbyggingstiltak skal ikke være i konflikt med sikkerhets- og beredskapsmessige interesser.

Tiltak.

- *Gjennomføre en fullstendig risiko- og sårbarhetsanalyse for begge kommuner som oppfølging av kommuneplanens arealdel.*
- *Bestemmelser og retningslinjer om at der det kan oppstå risiko- og sårbarhetsforhold må dette avklares nærmere gjennom reguleringsplan eller byggesøknad.*

Energi og klima.

Arealplanleggingen legger i stor grad premissene for energibruk både når det gjelder kilde og mengde for både stasjonær og mobil energibruk. En nødvendig forutsetning for samfunnsutviklingen er tilgang på energi og god infrastruktur for energiforsyning. Samtidig er produksjon og forbruk av energi i forskjellige former en kilde til miljøproblemer i form av naturinngrep, utslipp av klimagasser m.v. Det er vedtatt nasjonale mål om begrensning i energiforbruket og tilrettelegging for fornybare energikilder. Energispørsmålet vil derfor være avgjørende for både samfunnsutviklingen og miljøforholdene i framtiden.

Fylkestinget i Nord-Trøndelag har gitt målsettinger om å ta ansvar for sin andel av de utslippsreduksjonene som verden generelt og Norge spesielt må få til. Målsettingen Fylkestinget har trukket opp er at klimagassutslippene skal reduseres med 30 % i Nord-Trøndelag innen 2020. Prinsippene i Stortingets klimaforlik legges til grunn. Et ledd i reduksjonen av utslipp vil være økt produksjon av fornybar energi. I tillegg til reduksjon av klimagassutslipp skal mulighetene som ligger i skog og bruk av tre utnyttes aktivt.

Kommunene har gjennom bevisst og målrettet bruk av plan- og bygningsloven store muligheter til å tilrettelegge for positivt klimaregnskap. I statistikken over klimagassutslipp ser en at transportsektoren bidrar med betydelig utslipp. Et viktig grep er å utvikle en mer samordnet areal- og transportpolitikk. Dette innebærer at det må gjennomføres en utbyggings- og lokaliseringpolitikk som reduserer transportbehovet, og som gir grunnlag for en sterkere satsing på kollektivtransport og gang-/sykkeltrafikk. Samtidig må det vurderes restriktive virkemidler for å redusere bilbruken. Med det spredte bosettingsmønster en har i kommunene vil det være utfordrende å tilpasse gode transportløsninger som gir et kostnadseffektivt, fleksibelt og godt kollektivtilbud i grendene.

Energieffektive løsninger for den totale bygningsmasse vil også være viktige satsningsområder for å redusere klimautslipp. Fjernvarmeanlegg med miljøvennlig fornybar energi må derfor bli standardløsninger for sentrumsområder og andre tettbygde områder. Større fokus på bygging av lavenergi- og passivhus der oppvarmingsbehovet blir minimalisert, må også bli framtidige målsettinger for ny bebyggelse.

Mål.

- Areal- og transportløsninger som bidrar til reduksjon i utslipp av klimagasser skal prioriteres.

- Energieffektivisering og tilrettelegging for bruk av miljøvennlig fornybar energi skal ligge til grunn for arealforvaltningen.
- Det skal tilrettelegges for fjernvarme med fornybar energiløsninger i sentrumsområdene.
- Lavenergi- og passivhus skal vurderes som alternative løsninger for den totale bygningsmasse.

Tiltak.

- *Kommunedelplan for klima og energi skal ligge til grunn for tiltak.*
- *Lokalisering av nye byggeområder skal skje med henblikk på samordnet areal- og transportløsninger.*
- *Det skal tilrettelegges for økt klimavennlig kollektivtrafikk og gang-/sykkeltrafikk.*
- *Bestemmelser og retningslinjer om at bebyggelsen skal tilrettelegges for energiøkonomisering og bruk av fornybar energi.*

Folkehelse

Folkehelsearbeid er samfunnets samlede innsats for å styrke faktorer som fremmer helsen, redusere faktorer som medfører helserisiko og beskytte mot ytre helsetrusler. Sammenhengen mellom fysisk aktivitet og helse er godt dokumentert. Fysisk inaktivitet fører til overvekt og sykdomsutvikling, og dette er i ferd med å bli et stort helseproblem. I tillegg til at fysisk aktivitet forebygger en rekke sykdommer er aktiviteten også en kilde til glede, livsutfoldelse og positive mestringsopplevelser. Arealplanleggingen må også fokusere på å begrense de negative konsekvenser i forbindelse med arealbruk, som blant annet er knyttet til støy, luftforurensning, stråling og ulykker. Økt fokus på sikkerhet i samfunnsplanleggingen vil bidra til færre naturkatastrofer og ulykker med færre negative konsekvenser for menneskers liv og helse. Det vil også gi bedre trygghet at en kartlegger alle relevante risiko- og sårbarhetsforhold i det arealet som planlegges utbygd.

Mye tyder på at årsaken til nedgang i det totale aktivitetsnivået i befolkningen ligger i redusert

hverdagsaktivitet. Det er en utfordring å demme opp for denne negative utviklingen og hindre at dagens aktivitetsnivå blir ytterligere redusert. De viktigste utfordringene blir derfor å bidra til å skape aktivitetsfremmende bo- og nærmiljøer som kan gjøre det lettere for alle å velge en aktiv livsstil. Det må være trygt og forsvarlig å sykle og gå til skolen eller jobben. Omgivelsene må ha kvaliteter som gir aktivitetsmuligheter og som inspirerer til lek og fysisk utfoldelse. Det må være et mangfold av aktivitetstilbud, også for personer som har liten erfaring med fysisk aktivitet og som har høyere terskel for deltakelse.

Gjennom den kommunale planleggingen kan det legges til rette for sammenhengende grønnstrukturer, innslag av natur og grøntarealer i boligområder, korte avstander til gode plasser for lek og fysisk aktivitet. Dessuten kan forslagene til arealformål, hensynssoner og hjemmel for bestemmelser i planer gi et bedre grunnlag for å vareta miljøhensyn, og

legge til rette for utforming av det fysiske miljøet på en måte som også inkluderer det forebyggende helseperspektivet, tilgjengelighet, friluftsliv mv.

Mål.

Ved boliger, skoler og barnehager skal det være god adgang til trygg ferdsel, lek og annen aktivitet i en variert og sammenhengende grønnstruktur med gode forbindelser til omkringliggende naturområder.

Arealbruk og transportløsninger skal tilrettelegges slik at de ikke medfører økt helserisiko eller fare for ulykker.

Tiltak.

- Sikre tilgangen til natur og legge til rette for økt fysisk aktivitet.
- Tilrettelegge for trygge løsninger for gang-/sykkeltrafikk i tilknytning til skoler og større arbeidsplasser.
- Sikre nødvendige leke- og oppholdsarealer i tilknytning til boligområder.
- Risiko- og sikkerhetsanalyse må gjennomføres for alle større utbyggingstiltak.

Barn og unge

En av samfunnets største oppgaver er å legge til rette for at barn og unge vokser opp i trygge forhold, med voksenpersoner rundt seg som ivaretar grunnleggende behov og nærhet, og gode oppvekst- og nærmiljø. Gode nærmiljøer for barn og unge karakteriseres av god tilgang på trygge og varierte områder for lek og aktiviteter uten støy og forurensning. Barn er den gruppen i befolkningen som bruker utearealene mest, og for dem har nærmiljøet stor betydning. De minste barna holder seg rett ved hjemmet, og barn helt opp til 8 år oppholder seg i hovedsak inntil 200 meter fra hjemmet. Sammenhengen mellom planlegging og fysisk aktivitet er klar. Der det er sykkel- og gangstier, sykler og går man. Der det er parker, lekeområder, skatebaner, klatrevegger, trær å klatre i, gress å jogge på, er det aktivitet.

Press på arealene og planforslag om nye utbyggingsprosjekter kan medføre at det aksepteres høyere utnyttelsesgrad enn tidligere. Erfaringer viser at dette ofte betyr at en får større bygningvolum der bygningene tar en større del av tomten, de plasseres tettere enn den eksisterende bygningsmassen og uteområdene på tomten blir mindre. Dette kan komme i konflikt med behov for tilstrekkelig og egnede arealer til utomhus lek, samvær og aktiviteter for barn og unge rundt og ved boligen.

Mål.

- Sikre et oppvekstmiljø som gir barn og unge trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger og med kvaliteter som til enhver tid er i samsvar med barn og unges behov.

Tiltak.

Bestemmelser og retningslinjer om at;

- *rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging skal ligge til grunn for planer som berører barn og unge,*

- *det i reguleringsplaner som omfatter nye eller eksisterende boliger, skal aktuell dekning av areal for sentralt lekefelt og områdeplass for dokumenteres. Det skal redegjøres for hvordan eventuell mangel på lekeplasser skal løses. Nærlekeplass forutsettes dekket på boligens felles private areal,*
- *areal og anlegg som skal brukes av barn og unge skal være sikret mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare. Områdene må egne seg for variert lek på ulike årstider og skal planlegges slik at barn og voksne med ulike behov kan fungere i positivt samspill og ikke være til unødig sjenanse for hverandre. Naturlig vegetasjon på tomta bør sikres og tas vare på som del av anlegget,*
- *lekeplasser skal utformes slik at de er tilgjengelige og brukbare for alle uansett funksjonsnivå og skal ha trafiksikker tilgjengelighet,*

Universell utforming.

Universell utforming er en langsiktig nasjonal strategi for å bidra til å gjøre samfunnet tilgjengelig for alle og forhindre diskriminering. Universell utforming dreier seg om utforming og tilrettelegging av fysiske forhold for å fremme like muligheter til samfunnsdeltakelse. Universell utforming tilfører kvaliteter i menneskeskapte omgivelser som er positive for alle innbyggere. Universell utforming er nedfelt i formålsparagrafen i ny plan- og bygningslov. Der heter det at prinsippet om universell utforming skal ligge til grunn for planlegging og kravene til det enkelte byggetiltak. Dette betyr at likeverdige muligheter til samfunnsdeltakelse skal fremmes gjennom plan- og bygningslovens system og bestemmelser.

Det kan gis grunnleggende bestemmelser om funksjonskrav, herunder universell utforming og tilgjengelighet til bygninger og arealer. Dette innebærer at universell utforming kan legges til grunn for alle arealformålene. Særlig viktig blir dette for bebyggelse og anlegg, samferdselsanlegg/teknisk infrastruktur og grønnstruktur. Her legges grunnlaget for å arbeide systematisk for økt sammenheng mellom de stedene/funksjonene folk er avhengig av til daglig (bolig, skoler, helse- og sosialtjenester, barnehager, transport- og vegnett). Bestemmelsene kan gi en generell hjemmel for å stille reguleringsplankrav knyttet til alle enkeltområder og formål i kommuneplanens arealdel. Kommunen kan vurdere om det skal stiles mot andre krav enn minimumsbestemmelsene i teknisk forskrift for bygg mv.

Verdal kommune har deltatt i nasjonalt utviklingsprosjekt der det er jobbet systematisk med å gi innhold til begrepet universell utforming. Gjennom prosjektet er universell utforming utforsket som strategi for å skape lokalsamfunn med god tilgjengelighet, likeverd, deltaking og valgfrihet for alle. Plansystemet er brukt aktivt, og det er prøvd ulike arbeidsformer og testet ut praktiske løsninger i bygg og uteområder.

Mål.

- Alle innbyggere skal ha mulighet til å utvikle sine evner og leve gode og meningsfulle liv.
- Klargjøre ansvaret for at universell utforming blir ivaretatt i planleggingen av byggeområder, utearealer og transportinfrastruktur.

- Stimulere til planlegging som gir god tilgjengelighet og brukbarhet for alle, og som samtidig tilfredsstillende andre samfunnsmessige mål.

Tiltak.

Bestemmelser og retningslinjer om at;

- *prinsippene om universell utforming skal legges til grunn for planlegging, søknad om tiltak og opparbeiding av bygg og anlegg inkludert adkomst og uteområder. Det skal dokumenteres hvordan universell utforming ivaretas,*
- *byggeområder planlegges utformet med tilfredsstillende atkomst til alle bygninger, og med veier og gangveier som gir god fremkommelighet for personer med nedsatt funksjonsevne,*
- *utearealer, herunder felles utearealer i tilknytning til boligbygning, utearealer for skoler og barnehager, fellesområder, offentlige områder m.m., planlegges utformet med tilfredsstillende atkomst for alle, og slik at områdene er brukbare og gir aktivitetsmuligheter for alle,*
- *transportinfrastruktur planlegges utformet og tilrettelagt slik at den kan brukes av alle, i så stor utstrekning som mulig,*

Utbyggingsavtaler.

Hjemelen for utbyggingsavtaler vil i fremtiden være kapittel 17 i ny byggesaksdel. Her fremgår det at utbyggingsavtaler må ha grunnlag i kommunale vedtak fattet av kommunestyret selv, som angir i hvilke tilfeller utbyggingsavtaler er forutsetning for utbygging og som synliggjør kommunens forventninger til avtalen.

Både Levanger og Verdal har høsten 2006 gjort prinsippvedtak om forutsetninger for bruk av utbyggingsavtaler i samsvar med nye bestemmelser i plan- og bygningsloven. Det ble da gjort vedtak om at hele kommunen omfattes av adgangen til å kreve utbyggingsavtaler når øvrige forutsetninger for avtaleinngåelse er tilstede.

Utbyggingsavtale forutsettes inngått før igangsettingstillatelse gis, og vil i hovedsak omfatte teknisk og grønn infrastruktur som følger av opparbeidelsesplikten i plan- og bygningsloven, boligpolitiske tiltak og bygningers utforming samt andre tiltak som er nødvendig for gjennomføring av planvedtak.

Ved senere vedtak, knyttet til overordnet planverk, vil kommunestyret kunne foreta differensiering av ulike deler av kommunen, samt innføre sterkere presiseringer av hva enkeltavtalene skal omfatte. Vedtaket forutsettes derfor fulgt opp ved rullering av kommuneplanen, og i den sammenheng må det nå vurderes eventuelle endringer og oppfølginger i forhold til dette. I hovedsak vil utbyggingsavtale etter behov kunne omfatte følgende tiltak:

- ✓ Teknisk og grønn infrastruktur som følger av opparbeidelsesplikten i plan- og bygningsloven, blant annet veg, vann og avløp, gang- og sykkelveger, friområder, lekearealer og grønnstruktur.
- ✓ Boligpolitiske tiltak og bygningers utforming, blant annet fordeling av boligtyper og leilighetsstørrelser og sikring av minstestørrelse, krav til utforming som går lenger enn det som kan vedtas i plan, for eksempel livsløpsstandard, krav til universell utforming, tilpasning til ulike brukergrupper, krav til kvalitet og energieffektivisering.
- ✓ Andre tiltak som er nødvendig for gjennomføring av planvedtak, som spesielle infrastrukturtiltak som følger av den konkrete utbyggingen, for eksempel eksterne veg-,

vann- og avløpsanlegg, fjernvarme, belysning og skilting, miljø- og kulturtiltak, for eksempel støyskjermer, kvalitetstiltak i byrom og parker, samt utbyggingstakt.

Mål.

- Oppdatere tidligere prinsippvedtak om utbyggingsavtaler.
- Utbyggingsavtaler skal være et virkemiddel for å sikre at utbygging skjer i henhold til de intensjoner som er nedfelt i kommunens utbyggingspolitikk og arealplaner.
- Sikre en smidigere og enklere måte å administrere gjennomføringen av arealplaner på.

Tiltak.

Det tas inn bestemmelser om at inngåelse av utbyggingsavtale gjelder for hele kommunen når en eller flere forutsetninger om avtaleinngåelse for øvrig er til stede.

Utbyggingsavtale forutsettes inngått før igangsettingstillatelse gis, der utbygging i henhold til vedtatt arealplan med tilhørende bestemmelser også forutsetter bygging av offentlige anlegg.

BESTEMMELSER OG RETNINGSLINJER

Rettslig bindende bestemmelsene framgår av de enkelte punkt nedenfor, mens retningslinjer er gitt med *kursiv* tekst. Retningslinjene er kun veiledende og kan ikke brukes som selvstendig begrunnelse for vedtak, men er ment som en klargjøring om hvordan bestemmelsene skal forstås.

Forholdet til kommunedelplaner og reguleringsplaner som fortsatt skal gjelde.

Kommunedelplanene for Levanger sentrum vedtatt 27.09.2000 og Verdal by vedtatt 26.03.2007 gjelder foran kommuneplanens arealdel.

Regulerings- og bebyggelsesplaner utenfor kommunedelplanområdene for Levanger sentrum og Verdal by som fortsatt skal gjelde, er vist på plankartet og opplistet i punktet nedenfor.

1. Generelle bestemmelser (gjelder innenfor alle arealformål).

1.1 Plankrav (§ 11-9, nr. 1).

1.1.1 Tillatelse til tiltak etter § 1-6 (Pbl. 2008) innenfor områder for bebyggelse og anlegg, samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur, grønnstruktur og forsvaret (§11-7, nr.1, 2, 3 og4) kan ikke gis før området inngår i reguleringsplan.

1.1.2 For nye utbyggingsområder i Leklemsåsen skal det foreligge områderegulering før detaljregulering kan vedtas. Områdereguleringen skal bygge på følgende forutsetninger;
Leklemsåsen skal tilrettelegges for utbygging av hovedsakelig eneboliger.

For området Hotran, Skogn avgrenset i sør av en framtidig omlagt Eknesveg (hvor det tas utgangspunkt i eksisterende avkjørsel fra E6), kan det igangsettes områderegulering for et mulig framtidig næringsareal fra det tidspunkt at næringsarealene innenfor Norske Skogs område er utnyttet.

1.1.3 For campingplassene Tuset nordre (C 02), Midtholmen nordre (C03) og Auskin (C 04) kreves detaljreguleringsplan.

1.2 Utbyggingsavtale (§ 11-9, nr. 2).

1.2.1 Utbyggingsavtale kan brukes innenfor hele kommunen. Utbyggingsavtale skal inngås før igangsettingstillatelse gis, der utbygging i henhold til vedtatt arealplan med tilhørende bestemmelser også forutsetter andre tiltak som er nødvendig for gjennomføring av planvedtak.

1.2.2 Utbyggingsavtale kan også inngås der det fra kommunens side er ønskelig å regulere antallet boliger i et område, største og minste boligstørrelse, eller å stille krav til bygningers utforming.

1.3 Teknisk infrastruktur (§ 11-9, nr. 3)

1.3.1 Innenfor områder hvor det er gitt konsesjon for fjernvarme, skal ny bebyggelse inklusiv påbygg, tilbygg og større hovedombygginger med BRA over 250 m²

tilknyttes fjernvarmeanlegget. Konesjonær må da bekrefte at fjernvarme kan leveres til det aktuelle tiltaket. Kommunen kan gjøre helt eller delvis unntak fra tilknytningsplikten, der det dokumenteres at bruk av alternative løsninger for tiltaket vil være miljømessig bedre enn tilknytning.

1.4 Rekkefølgekrav (§ 11-9, nr. 4).

1.4.1 For områder avsatt til bebyggelse og anlegg kan ikke utbygging finne sted før nødvendige tekniske anlegg for vann, avløp, energiforsyning og kommunikasjon (adkomstveg, gang- og sykkelveg, parkering) er gjennomført før bebyggelsen tas i bruk.

1.4.2 Fellesareal for lek og opphold skal ferdigstilles før ferdigattest kan gis.

1.5 Rammebestemmelser (§ 11-9, nr. 5).

1.5.1 Byggegrense

Bygninger tillates ikke oppført nærmere offentlige vann- og avløpsanlegg enn 4 meter.

1.5.1a Utenfor regulert område gjelder byggegrenser fastsatt i Vegloven og Jernbaneloven. Dersom ikke annet følger av reguleringsplan er det forbudt uten etter avtale med kjøreveiens eier å oppføre bygning eller annen installasjon, foreta utgraving eller oppfylling innen 30 meter regnet fra nærmeste spors midtlinje.

Der Veglovens byggegrense tidligere er fraveket gjennom plan, skal byggegrensen mot veg følge hovedlinjene i eksisterende hovedbebyggelse.

1.5.2 Boligbebyggelse

Fradelt boligtomt kan være maksimalt 2 dekar.

Boligtomt kan bebygges med prosent bebygd areal (%-BYA) = 35 % og bebygd areal (BYA) = 300 m².

Boligbebyggelse kan oppføres med maksimal gesimshøyde på 6,5 m og maksimal mønehøyde på 9,5 m over planert terreng målt ved bygningens høyeste fasade.

Takoppløft eller ark på inntil ¼ lengde av takflaten kan tillates uavhengig av maksimal gesimshøyde.

1.5.3 Garasjer

Garasje i tilknytning til bolig kan oppføres med maksimalt bebygd areal (BYA) = 50 m². Garasjer kan ha maksimal gesimshøyde på 3,0 meter og maksimal mønehøyde på 5,5 meter over planert terreng målt ved bygningens høyeste fasade.

Frittstående garasjer i tilknytning til boliger innenfor bebyggelse og anlegg og som ligger ved kommunal veg eller felles adkomstveg, kan plasseres med portvegg minimum 5,0 meter fra vegkant eller sidevegg 2,0 meter fra vegkant.

1.5.4 Hyttebebyggelse

Fradelt hyttetomt kan være maksimalt 1,5 dekar. Hver hyttetomt eller feste kan bebygges med kun en hytteenhet.

Hyttetomt kan bebygges med maksimalt bebygd areal (BYA) = 120 m².

Hyttetomt med vegadkomst kan bebygges med maksimalt bebygd areal (BYA) = 135 m², der en parkeringsplass på 15 m² inngår i maksimalt bebygd areal.

Innenfor disse arealgrenser tillates i tillegg til hytte også oppført uthus og anneks. Uthus kan eventuelt oppføres sammen med garasje.

Hytte og anneks skal danne en hytteenhet og avstanden mellom disse skal ikke være mer enn 4,0 meter.

Størrelsen på hytte kan være maksimalt bebygd areal (BYA) = 90 m², og uthus/garasje eller anneks kan være maksimalt bebygd areal (BYA) = 30 m².

Terrasser kan i tillegg til totalt bebygd areal på 120/135 m², tillates med maksimalt bebygd areal (BYA) = 30 m².

Hyttebebyggelsen kan oppføres med maksimal gesimshøyde på 3,5 m og maksimal mønehøyden på 5,5m over planert terreng målt ved bygningens høyeste fasade.

Bebyggelsen skal tilpasses landskapet og nærliggende bebyggelse.

Maksimalt bebygd areal kan gjennom reguleringsplan settes lavere ut fra spesielle landskaps-, miljø-, kultur- og friluftsverdier.

1.5.5 Naust

Mønehøyden for naust skal være maksimalt 4,5 m ved sjø og 3,5 m ved ferskvann over planert terreng målt ved bygningens høyeste fasade. Naust skal ha takvinkel mellom 25 og 35 grader.

For naust i tilknytning til sjø tillates maksimalt bebygd areal (BYA) = 30m² med maksimal bredde 5 m regnet til utvendig kledning. For naust i tilknytning til ferskvann tillates maksimalt bebygd areal (BYA) = 20m² med maksimal bredde 3,5 regnet til utvendig kledning.

Naustplassering skal tilpasses terrenget og males i naturtilpassede farger.

1.5.6 Campingplasser

Campingplassene på eiendommene Tuset nordre 1721/64/1, Midtholmen nordre 1721/216/2 og Volen nedre 1721/131/3 kan ikke bebygges med faste installasjoner som beslaglegger dyrka mark. Viss campingvirksomheten opphører skal arealet tilbakeføres til LNF-område.

1.5.7 Parkering

I reguleringsplaner eller søknader om tillatelse skal det dokumenteres at det på eget område eller fellesområde kan avsettes parkeringsplasser og manøvreringsareal som dekker følgende krav;

<u>Type bebyggelse</u>	<u>Antall p-plasser</u>
Enebolig/tomannsbolig	2,0 pr. boligenhet
Rekkehus /boliger med 3 eller flere enheter	1,5 pr. boligenhet
Hybler	1,0 pr. boligenhet
Fritidsbolig m/vegadkomst	1,0 pr. hytteenhet
Industri/Lager	1,0 pr. 100 m ² BRA

(bruksareal)

Forretning/kontor	1,0 pr. 50 m ² BRA (bruksareal)
Hotell/restaurant/kafe/forsamlingslokale	1,0 pr. 25 m ² BRA (bruksareal)
Skoler/barnehager/helseinstitusjoner	1,5 pr. ansatt

Oppstillingsplasser for sykler og motorsykler skal i henhold til behov avsettes på eget område.

Minimum 5 % av parkeringsplasser i tilknytning til felles parkeringsanlegg skal tilrettelegges for bevegelseshemmede.

Gjennom reguleringsplan kan det fastsettes andre parkeringskrav dersom forholdene gjør dette påkrevet eller dersom planen omfatter annen type bebyggelse.

1.5.8 Leke- og uteoppholdsareal

I reguleringsplaner skal det dokumenteres at det på eget område eller fellesområde kan avsettes leke- og oppholdsareal som dekker følgende krav;

1. I boligområdene skal det avsettes minimum 50 m² felles eller offentlig uteareal pr. boligenhet.
2. Boligområder med 5 eller flere enheter skal innenfor en avstand på 100 m fra boligbebyggelsen, sikres sammenhengende areal til småbarnslekeplass på minimum 150 m².
3. Boligområder med 25 eller flere enheter skal innenfor en avstand på 250 m fra boligbebyggelsen, sikres sammenhengende areal til områdelekeplass på minimum 1,5 dekar.
4. Boligområder med 100 eller flere boligenheter skal innenfor en avstand på 400 m fra boligbebyggelsen, sikres sammenhengende areal til ballfelt på minimum 1,5 dekar.
5. Gjennom reguleringsplan for fortettingsprosjekt spesielt i bykjernene kan det fastsettes andre krav til leke- og uteoppholdsareal, som ligger innenfor rammen om at minste uteoppholdsareal (MUA) = 20 % av bruksarealet (BRA) for bebyggelsen på tomten og at minst 50 % av MUA skal ligge på bakkeplanet.
6. Areal for lekeplasser skal ha hensiktsmessig lokalisering og utforming, ha tilfredsstillende støyforhold på maksimalt 55 Lden, ha solrik beliggenhet og være skjernet for sterk vind, forurensning, sterke elektromagnetiske felt og trafikkfare.
7. Deler av områdelekeplasser skal være universell utformet.
8. Ved eventuell omdisponering av areal som i planer er avsatt til felles uteoppholdsareal eller friområde og er i bruk eller egnet for lek, skal det skaffes fullverdige erstatningsareal.

1.5.9 Universell utforming

Prinsippene om universell utforming skal legges til grunn for reguleringsplaner og søknad om tiltak. Det publikumsrettede fysiske miljø skal planlegges og opparbeides slik at bygninger og anlegg er tilgjengelig for alle. Det skal dokumenteres hvordan universell utforming ivaretas.

1.5.9a Planer for utbygging skal i størst mulig grad gis universell utforming, dvs. at bebyggelse og anlegg er tilgjengelige og kan nyttes av brukere med ulike funksjonshemninger uten spesielle innretninger for disse.

Det skal legges til rette for brukermedvirkning for å identifisere problemer og kvalitetssikre løsninger.

1.5.10 Skilt- og reklameinnretninger

Skilt og reklameinnretninger skal ha moderat størrelse, utforming og farge, og skal harmonere med bygningen og miljøet for øvrig. Den skal plasseres på veggflaten, og det tillates ikke plassering på tak, møne eller over gesims.

Blinkende eller bevegelige skilt/reklameinnretning tillates ikke.

Skilt skal ikke dekke mer enn $\frac{1}{4}$ av bygningens horisontale fasadelengde, begrenset til 4 meter, eller en rimelig del av fasaden som virksomheten disponerer. Samlet areal skal ikke overskride 8 m². På fredede eller bevaringsverdige bygninger skal maksimum størrelse være 1,0 m². Der det er flere virksomheter med samme inngang skal det være et felles ensartet skilt.

Uthengsskilt skal ikke ha større bredde enn 1 meter og skal ikke ha lavere høyde over fortau/gang- og sykkelveg enn 2,5 meter.

Skilt- og reklameinnretninger må ikke virke skjemmende eller sjenerende i seg selv, i forhold til omgivelsene eller for trafikken, eller i strid med ønsket utvikling i kommunen. Innretning som antas å medføre fare kan kreves fjernet ved pålegg fra kommunen.

1.6 **Miljø, fare, estetikk m.m. (§ 11-9, nr. 6)**

1.6.1 Støy og annen forurensning

Miljøverndepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442) skal legges til grunn ved planlegging og bygging av bebyggelse til støyfølsom bruk (boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager) og for støyende virksomhet. For innendørs støynivå gjelder teknisk forskrift.

I områder med støyvarselkart skal det innenfor rød sone ikke tillates oppført ny bebyggelse til støyfølsom bruk. Gjenoppbygging, ombygging og utvidelse av eksisterende bebyggelse til støyfølsom bruk kan tillates, der det kan framlegges støyfaglig utredning som viser hvordan tilfredsstillende innendørs og utendørs støynivå kan oppnås. Utbygging som medfører økning i antall enheter skal ikke tillates.

I områder med støyvarselkart skal det innenfor gul sone gjennomføres støyfaglig utredning før området kan vurderes utbygget med ny bebyggelse til støyfølsom bruk.

Nye utbyggingsområder for boliger, hytter, campingplasser, institusjoner og permanente arbeidsplasser skal ikke plasseres innenfor sone som har magnetfelt større enn 0,4 mikrotesla.

1.6.2 Flom

For ny bebyggelse og større tilbygg over 25 % av eksisterende bygg i flomutsatte områder, skal bebyggelsens grunnmurshøyde eller laveste golvnivå ha minimum kotehøyde for 200 – årsflom + 0,5 meter.

For ny bebyggelse og større tilbygg over 25 % av eksisterende bygg i områder ved sjøen hvor stormflo er dimensjonerende for havnivået, skal bebyggelsens grunnmurshøyde eller laveste golvnivå ha minimum kotehøyde på 3,2 m.

1.6.3 Estetikk

Bebyggelse og anlegg skal gis gode helhetsløsninger som ivaretar estetiske skjønnhetshensyn mht. plassering, harmonisk utforming og materialbruk. Dette gjelder både for tiltaket i seg sjøl og i forhold til omgivelsene.

Ved nybygging innen eksisterende utbyggingsområder skal det legges vekt på at ny bebyggelse tilpasser seg strøkets karakter mht. plassering i forhold til vei, gate, plass, og i forhold til bygningsvolum, proporsjonering, høyde, takform, materialbruk m.v.

1.6.3a *Nye bygninger og anlegg samt endringer av eksisterende skal utformes i samspill med*

omgivelsenes karakter, naturgitte forhold på stedet, kulturlandskapet og den tradisjonelle byggeskikken.

Bebyggelsen skal underordne seg områdets topografiske særpreg, ha en helhetlig form-, farge- og volumoppbygging, og fremme gode gate- og uterom. I særlig eksponerte områder skal det tas ekstra hensyn.

1.6.3b *Større byggevolum i sentrumsområder bør utformes slik at bygningene blir oppbrutt i volum og fasade. I næringsområder skal parkeringsanlegg, område for varelevering og lagringsplass ute, skjermes med bygninger og beplantning. I områder som har mer sammensatt bebyggelse må ny bebyggelse vurderes i sammenheng med det nærmeste naboskap, og bidra til at området får et helhetlig preg.*

1.6.3c *Ved nybygging/ombygging skal det dokumenteres at ansvarlig utbygger har gjennomført en estetisk vurdering av bygget i seg selv og i forhold til omgivelsene.*

1.7 **Bevaringsverdig bygninger og miljø (§ 11-9, nr. 7)**

For bygning som i seg selv eller som del av et bygningsmiljø har historisk, arkitektonisk eller annen kulturell verdi som bør bevares, kan kommunen kreve at det

tas hensyn til disse verdier ved endring av bestående bygning eller oppussing av fasade. Med sikte på bevaring og /eller gjenoppretting av bygningens karakter kan kommunen kreve at husets takform, fasader, vinduer og dører, materialbruk og

farger

oppretholdes eller tilbakeføres.

1.7.a *Før ombygging eller riving av eldre SEFRAK registrerts bygninger godkjennes, skal det innhentes uttalelse fra antikvarisk myndighet (fylkeskommunen).*

1.7.b *Kulturminner og kulturmiljø skal tas vare på og utvikles som positive og identitetsskapende elementer i et helhetlig utviklingsperspektiv. Både enkeltanlegg og bevaringsverdige områder skal sikres. Kulturminner må ses i sammenheng*

med sine omgivelser, og ved ny bebyggelse og anlegg i kulturminners nærhet må det tilstrebes en tilpassing.

1.7.c Undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 skal oppfylles på reguleringsplannivå. Dersom det i forbindelse med tiltak i marka blir funnet automatiske fredete kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet stanses i den grad det berører kulturminnet eller dens sikringszone. Alle tiltak som vil eller kan berøre slike kulturminner skal legges fram for kulturminnemyndigheten for godkjenning.

1.8 Avklaring og oppfølging i videre reguleringsarbeid (§ 11-9, nr. 8)

1.8.1 ROS-analyse

Risiko- og sårbarhetsanalyser om relevante forhold skal inngå i reguleringsplaner for utbygging. Analysens omfang tilpasses hver enkelt sak.

1.8.1a Ved utarbeidelse av planer for utbygging skal det påses at risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomføres for planområdet. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging.

1.8.1b Risiko og sårbarhet vurderes i forhold til naturfarer samt menneske- og virksomhetsbaserte farer, og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) sin sjekklister skal legges til grunn. Analysen skal vurdere sannsynlighet og konsekvenser av uønskede hendelser.

1.8.2 Barn og unge

Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging skal legges til grunn for reguleringsplaner. Konsekvensene for barn og unges oppvekstmiljø skal beskrives og vurderes særskilt.

Planprosessen skal organiseres slik at synspunkter som gjelder barn og unge som part blir ivare tatt.

Det skal sikres et oppvekstmiljø som inneholder fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter. Det skal tas spesielt hensyn til trafikksikre snarveger, gang- og sykkelforbindelser og gode og varierte aktivitetsområder.

1.8.2a Ved arealplanlegging generelt og ved planleggingen av bygg og anlegg for barn og unge, skal barn og unges behov være grunnleggende for utformingen. Områder som er spesielt egnet for eller tilrettelagt for barn og unges fritidsaktiviteter, skal vurderes strengt i forbindelse omdisponeringer av areal.

1.8.2b Innenfor boligområdene skal det avsettes tilstrekkelig og godt egnet uteareal til lek og opphold for barn og unge. Leke- og oppholdsareal skal være skjermet mot vind, snødrev, samt mot forurensing og helsefare. Terrenget skal være egnet til formålet.

Leke- og oppholdsareal skal gi muligheter for ulike type lek og kunne brukes av ulike aldersgrupper, samt gi muligheter for samkvem mellom barn, unge og

voksne. Adkomst til områdene må kunne foregå langs gang- og sykkelveg, fortau, sti eller lite trafikkert veg.

1.8.2c *Barnerepresentanten skal delta fra start i planprosesser der konsekvenser for barn og unges oppvekstmiljø blir berørt, og det skal dokumenteres at Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for styrke barn og unges interesser i planleggingen er fulgt opp.*

1.8.3 Grad av utnyttning

Ved regulering av nye næringsarealer skal det legges opp til effektiv og høy utnyttning av arealene. Minimums utnyttingsgrad skal inngå i bestemmelsene.

1.8.4 Energi

I reguleringsplaner som tilrettelegger for utbygging med BRA større enn 500 m², skal det foreligge en varmeplan for området basert på fornybar energi. Tilknytning til eventuelt nærvarmeanlegg eller til fjernvarmeanlegg skal avklares i varmeplanen.

Dersom varmeplanen viser at det er lønnsomt med fornybar energi, skal dette velges som energiløsning.

1.8.4a *Kommunens "Klima og energiplan" legges til grunn for energivurderinger i saker etter plan- og bygningsloven.*

1.8.4b *Ved oppføring av ny bebyggelse skal det i størst mulig grad legges til rette for energiøkonomisering og bruk av fornybar energi. Bebyggelsen skal prosjekteres og utføres slik at det fremmer lavt energibehov (lavenergi-/passivhus).*

2. Bebyggelse og anlegg (11-7, nr. 1).

2.1 Unntak fra plankrav (§ 11-10, nr. 1)

Følgende tiltak kan unntas fra plankravet dersom de er i samsvar med arealformålene og øvrige bestemmelser i kommuneplanens arealdel:

Mindre tilbygg og påbygg som utgjør maksimalt 25 % av eksisterende bygg eller ombygging av eksisterende bebyggelse, samt utvidelse av tidligere godkjent bebyggelse på eksisterende bolig- og hytteeiendommer innenfor bestemmelsenes pkt. 1.5, unntatt eksisterende fritidsbebyggelse innenfor 100 metersbeltet langs sjø.

Tiltak innenfor eksisterende områder som er mindre enn tre boligenheter, ikke har større BYA enn 500 m² eller ikke er en etappe av større utbyggingstiltak.

Installasjoner og bygninger som er del av vann-, avløps- og energianlegg.

2.2 Rammebestemmelser (§ 11-9, nr. 5).

Generelle bestemmelser pkt. 1.5 gjelder i den utstrekning de vil være aktuelle.

2.a Arealutnyttelse og byggetetthet

Ved planlegging av nye byggeområder for næring skal det tilstrebes en høy arealutnyttning. Gjennom reguleringsplaner og ved øvrig tilrettelegging skal det

stimuleres til fortetting, transformasjon og høy arealutnyttelse i eksisterende næringsområder.

Alle reguleringsplaner skal starte med en enkel landskapsanalyse og en egnethetsvurdering for forskjellige typer utbygging i forhold til eksisterende vegetasjon, topografi og klima, slik at områdetets kvaliteter kan bevares.

2.b *Boligområder*

Ved utarbeidelse av reguleringsplan for boliger skal det påses at området får sikker adkomst og gode kommunikasjoner. Det skal avsettes nødvendige arealer til fortau/gang- og sykkelveger, bussholdeplasser og lekeareal/grønnstrukturer. Lokale leke- og oppholdsmuligheter skal vurderes før arealer til boliger og veger fastsettes. Grøntområder og korridorer med trafiksikker beliggenhet skal vurderes i tilknytning til boligområdene.

Fortetting på eksisterende boligtomter kan skje ved fradeling der tomtestørrelse og terrengform egner seg. Både gjenværende og fradelte boligtomter skal være tilstrekkelig til å romme bolig, garasje og parkeringsbehov. Både ny og gjenværende boligtomt skal ha tilfredstillende leke- og uteoppholdsarealer.

2.c *Hytteområder*

Ved utarbeidelse av reguleringsplan for nye eller fortetting av eksisterende hytteområder, skal det tas hensyn til terrenget og naturlige elementer som åser, koller, svaberg m.v. Disse elementer skal ikke nedbygges selv om de ligger innenfor avgrensninger på plankartet.

Ved plassering av bygninger og interne veger skal det tas hensyn til terrengforhold slik at skjemmende skjæringer/fyllinger og store terrenginngrep unngås.

Hytter skal fortrinnsvis plasseres i grupper der det tas hensyn til hvordan infrastruktur som adkomst, parkering, strøm, avløps-/resipientforhold og innlegging av vann kan løses. Strømledninger bør legges som jordkabler innenfor byggeområdene. Felles parkeringsplasser innenfor hytteområdene bør dimensjoneres for 1,5 parkeringsplass pr. hytteenhet.

Hytter skal ikke plasseres på dyrka jord.

2.d *Råstoffutvinning*

Masseuttak utenfor områder avsatt til råstoffutvinning er ikke tillatt, med unntak av mindre masseuttak til alminnelig landbruksdrift på egen eiendom. Nye masseuttak skal vurderes og avklares gjennom revisjon av kommuneplanens arealdel med påfølgende detaljregulering. Detaljregulering skal bl.a. avklare behovet for egne driftsplaner, avbøtende tiltak, etappevis og tidsavgrenset drift, restaurering og tilbakeføring av terreng samt etterfølgende arealbruk.

Områder for råstoffutvinning skal lokaliseres slik at eksisterende boligbebyggelse i minst mulig grad utsettes for støy, støv eller annen negativ påvirkning fra driften og transporten til og fra området, eventuelt at det skal vurderes avbøtende tiltak.

3. Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (§ 11-7, nr. 2).

3.1 Unntak fra plankrav (§ 11-10, nr. 1).

Utbedringstiltak som ikke medfører inngrep i annet arealformål kan gjennomføres uten reguleringsplan.

3.2 Rammeplan for avkjørsler (§ 11-10, nr. 4).

Statens vegvesen sin rammeplan for avkjørsler skal ligge til grunn for nye og utvidet bruk av avkjørsler på riks- og fylkesveger i uregulert strøk.

3.a Generelt

Ved planlegging av veger og anlegg for teletjenester og energioverføring skal det stilles krav til estetisk kvalitet og utforming. Nye, mindre kraftledninger skal legges som jordkabel. Skjæringer og fyllinger skal opparbeides på en naturlig og god måte og avrundes mot eksisterende terreng.

3.b Parkeringsareal

Arealbehov for nye parkeringsplasser i sentrumsområder skal fortrinnsvis søkes løst ved bygging av parkeringskjeller/-hus.

4. Grønnstruktur (§ 11-7, nr. 3).

4.1 Unntak fra plankrav (§ 11-10, nr. 1).

Tilretteleggingstiltak som er i samsvar med og underbygger områdets funksjon som grønnstruktur kan unntas krav om reguleringsplan.

4.a Sammenhengende grønnstruktur som gir mulighet for ferdsel mellom boligområder og friarealer, skole, barnehager, idrettsanlegg, marka og strandsonen m.m, må bevares og forsterkes. Parker, lekeplasser, nærmiljøanlegg og lignende skal i hovedsak legges i tilknytning til grønnstrukturen.

4.b Jord- og skogbruksarealer som er del av sammenhengende grøntkorridorer og som er viktige for biologisk mangfold, friluftsliv og kulturlandskap, skal vurderes meget strengt hvis omdisponeringen kan føre til en punktering av en sammenhengende grønnstruktur. Omdisponering av denne kategorien arealer vil bare kunne finne sted når endringene er nødvendige sett ut i fra de offentlige hensyn som skal ivaretas gjennom plan- og bygningsloven.

5. Landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift (§ 11-7, nr. 5 a og b).

5.1 Rammebestemmelser (§ 11-9, nr. 5, gjelder for § 11-7 nr. 5 a og b).

For ny og eksisterende spredt bolig- og fritidsbebyggelse gjelder bestemmelsene pkt. 1.5 med unntak av 1.53.

5.2 Omfang, lokalisering og bruksendring (§ 11-11, nr. 1, gjelder for § 11-7 nr. 5 a).

Ny bebyggelse som er i samsvar med LNFR-formålet skal ikke plasseres i konflikt med viktige natur- og kulturinteresser eller monumentale bygninger.

Bruksendring til tilleggsnæring innen eksisterende bebyggelse på landbrukseiendom kan tillates, der dette ikke er til ulempe for landbruksdrifta eller medfører vesentlige miljømessige ulemper for omgivelsene, som f.eks. støy, støv og lukt, og hvor tiltaket ikke innebærer fradeling. Tiltaket må ikke medføre endring av bygninger som fører til konflikt med viktige karaktertrekk for bebyggelse og gårdstun.

Tillatelsen gjelder ikke bruksendring av eksisterende bygg på landbrukseiendom som ligger i 100-metersbeltet langs sjø og/eller berører andre regionale/ nasjonale miljøverdier.

Arealkrevende handel/ virksomhet kan ikke finne sted med hjemmel i denne bestemmelsen.

5.3 Spredt boligbebyggelse (§ 11-11, nr. 1, gjelder for § 11-7 nr. 5 b).

Innenfor kartfestede LNFR – områder for spredt boligbebyggelse kan det i tillegg til nødvendig landbruksbebyggelse i planperioden (10 år) tillates de antall boliger som følger av tabellen nedenfor. Endring av antallet boliger kan skje ved rullering av planen hvert 4. år.

Planen legger til rette for boliger utenfor regulerte boligfelt. 60 boliger i Verdal og 95 boliger i Levanger. I LNFR-områdene er det avtegnet på kart områder for spredt boligbygging.

Levanger:

Område	Antall boliger
Åsenfjord	4
Voll – Åsen sentrum	10
Åsen nord	8
Ekne	8
Ronglan	6
Voll/Gryte	3
Markabygda	8
Gilstad/Granheim/Halsan	6
Matberg/Munkeby	8
Okkenhaug	8
Mule	8
Ytterøy	13
Totalt	90

Verdal:

Område	Antall boliger
Vinne	10
Garnes	5
Sul	3
Leksdal	12
Leirådal	8
Vuku	7

Ulvilla	5
Helgådalen	5
Kleppen	2
Vera	3
Totalt	60

1. Plassering av bebyggelsen må skje i samsvar med plan- og bygningslovens krav om sikkerhetsvurderinger.
2. Bebyggelsen må ikke plasseres i områder som har regional og nasjonal stor verdi for biologisk mangfold.
3. Kulturminner må ikke forringes. Bebyggelsen må tilpasses kulturlandskapet.
4. Dyrkajord eller reelt dyrkbar jord må ikke omdisponeres.
5. Det må kunne etableres godkjente løsninger for avkjørsel, vann og avløp. Godkjent løsning for avløp innenfor nedbørsfeltet for drikkevannskilder, er kun tilknytning til kommunalt avløpsanlegg.
6. Nye avkjørsler/veger skal ikke gå over dyrka jord.
7. Maksimal tomtestørrelse skal være 2 dekar.
8. Fradeling av tomter må ikke føre til driftsmessige eller miljømessige ulemper for landbruket.
9. Ved nybygging av 4 boliger eller flere som bygges samtidig og ligger naturlig sammen med avstand under 100 m, skal det utarbeides reguleringsplan.
10. Innenfor området Voll – Åsen kan ny spredt boligbygging kun tillates i tilknytning til og som fortetting av eksisterende husklynger.

5.4 Unntak fra forbud i 100-metersbeltet langs sjø (§ 11-11, nr. 4, gjelder for § 11-7 nr. 5 a og b).

Forbudet mot tiltak innenfor 100-metersbeltet langs sjø gjelder ikke for oppføring av nødvendige bygninger og mindre anlegg og opplag som skal tjene til landbruk, fiske, og ferdsel til sjøs.

5.a Bebyggelsen

Ved nybygging, tilbygging og rehabilitering innen gardstun der det finnes representativt eksempel på trønderlåna, skal det tas hensyn slik at viktige karaktertrekk ikke går tapt. Bygninger skal være stedstilpasset med utforming i forhold til stedets bebyggelse, materialer, farger og lignende. Tidligere bebygde tun der rester fra tidligere bosetning finnes, kan det oppføres ny bebyggelse.

5.b Samdrift

Det skal være tillatt å omdisponere bygninger eller oppføre nye bygninger ved samarbeidstiltak som naturlig kan knyttes til gårdsdriften. Et samarbeidstiltak skal ikke være bundet av lokalisering til et tun, dersom det ut fra gitte forutsetninger som finansiering, arbeidsmiljø eller lignende er naturlig med annen plassering samt å fradele areal til tiltaket.

5.c Småskala næringsvirksomhet

Småskalavirksomhetene skal ta utgangspunkt i driftsenhetens ressurser, og være innenfor den ramme disse ressursene setter. Hvis tiltaket får et større omfang kan det bli aktuelt å stille plankrav. Veileder T-1443 Plan- og bygningsloven og Landbruk Pluss, fra Landbruksdepartementet og Miljøverndepartementet skal benyttes som grunnlag for å vurdere søknader om småskala næringsvirksomheter i tilknytning til landbrukseiendommer.

6. Bruk og vern av sjø/vassdrag, med tilhørende strandsone (§ 11-7, nr. 6).

6.1 Bruk og vern (§ 11-11, nr. 3).

Movatnet, Hoklingen, Sønningen, Sundetjern, Svartbekken, Leksdalsvatnet, Leirsjøen og Finnvoltjønnen er gitt formålet drikkevannskilde, der tiltak og bruk styres av egne bestemmelser etter drikkevannsforskriften.

Øvrige områder i sjø og vassdrag med unntak av naturvernområder er gitt formålet friluftsområde, der tiltak og bruk i samsvar med allment friluftsliv vil være tillatt.

6.2 Forbud mot tiltak (§ 11-11, nr. 5).

For områder langs vassdrag er det forbud mot tiltak i henhold til § 20-1, pkt. a, j, k, l, og m (Pbl. 2008). For følgende vassdrag er forbudtsonen satt til 100 meter fra strandlinjen ved gjennomsnittlig flomvannstand:

Movatnet, Hoklingen, Sønningen, Sundetjern, Svartbekken, Forra, Heståa, Leksdalsvatnet, Leirsjøen, Finnvoltjønnen, Skjækra, Kverna, Juldøla samt der det ikke er åpnet for spredt boligbebyggelse langs Malsåa, Inna og Helgaa fra Skjækerfossen til Veravatnet.

For øvrige vann, tjern og elver er forbudtsonen satt til 50 meter fra strandlinjen ved gjennomsnittlig flomvannstand. Bekker inngår ikke.

Forbudet gjelder ikke tiltak på eksisterende bebyggelse innenfor rammebestemmelsene pkt. 1.5 eller på samferdsels-, vann-, avløps- og energianlegg.

Forbudet i henhold til § 20-1, pkt. j (midlertidig bygninger, konstruksjoner og anlegg) gjelder uansett varighet, viss ikke tiltaket er godkjent gjennom plan eller annet vedtak.

6.a Generelt

Næringsavrenningen til sjø og vassdrag skal reduseres, det biologiske mangfoldet skal ivaretas og allmennhetens tilgang skal sikres. Kantsonene med vegetasjon skal det tas særskilt vare på.

Ved vurdering av eventuell dispensasjon fra byggeforbudet langs sjø og vassdrag, vil det bli lagt vekt på at tiltaket ikke fører til forurensning eller kommer i konflikt med vassdragets biologiske mangfold, samt at det er sikkerhet i forhold til flom og erosjon.

6.b Drikkevannskilder

Drikkevannskildene med nedbørsfelt skal ivaretas både som drikkevannskilder og rekreasjonsområder. Drikkevannskildenes nedbørsfelt bør holdes fri for tiltak som kan skade vannkvaliteten.

6.c Verna vassdrag

Ved saksbehandling innenfor varig verna vassdrag skal retningslinjene for varig verna vassdrag (RPR T-1082, 1994) legges til grunn.

6.d Rør og ledninger

Rør og ledninger som planlegges lagt i sjø, må ikke komme i konflikt med ankringsplasser.

7. Hensynssoner (§ 11-8).

7.1 Sikrings-, støy og faresone (§ 11-8, nr. a).

Innenfor faresone for kvikkleireskred kan det ikke igangsettes ny utbygging før geoteknisk vurdering er avklart i henhold til NVE's retningslinjer nr. 1/2008 "Planlegging og utbygging i fareområder langs vassdrag."

Innenfor sikringssoner for drikkevannskilder gjelder egne klausuleringsbestemmelser for tiltak.

7.2 Båndlegging (§ 11-8, nr. d).

Områder som er vernet etter naturvernloven der det gjelder egne bestemmelser for tiltak.

7.3 Gjeldende reguleringsplaner (§ 11-8, nr. f).

Områder hvor eksisterende reguleringsplaner skal gjelde, og der arealformål og bestemmelser framgår av disse planer.

PLANER SOM FORTSATT SKAL GJELDE.

Arealdelen av kommuneplanen gjelder normalt foran eldre overordnede planer, eldre reguleringsplan og bebyggelsesplan. Planvedtaket innebærer ikke at eldre planer oppheves, men at rettsvirkningen av dem settes til side. Arealdelen gjelder ikke i den utstrekning den strider mot reguleringsplan som senere blir gjort gjeldende.

For å unngå tvil om hvilke planer som gjelder for de aktuelle områder, må det komme fram av plankartet hvilke eldre planer som fortsatt skal gjelde. Eksisterende planer som ikke skal gjelde bør oppheves, og den formelle prosessen i forbindelse med dette kan da samordnes i tid med behandlingen av arealdelen.

Mål.

- Etablere et mest mulig oppdatert og oversiktlig plansystem.

Tiltak.

Følgende planer skal opprettholdes:

Levanger.

Kommunedelplan for Levanger sentrum, vedtatt 27.09.2000.

Regulerings-/bebyggelsesplaner:

PLANID	PLANNAVN	IKRAFT
L1978002	Hopla	10.03.1978
L1978005	Holåsen vest - del av	21.07.1978
L1981003	Brenne 1981	22.05.1981
L1981005	Fossingtrøa	05.11.1981
L1982005	Brenne 1982	02.08.1982
L1983002	Markabygd	03.05.1983
L1983003	Åvikstykket	03.05.1983
L1983006	Skogn sentrum	28.07.1983
L1983007	Åsen sentrum	28.07.1983
L1983016	Sagtun	27.12.1983
L1985002	Brenne 1985	12.02.1985
L1985006	Gottås - Ronglan	24.05.1985
L1987001	Laupen Kristvik	24.02.1987
L1987007	Markhus - deler av	02.11.1987
L1988001	Ekne 3	19.05.1988
L1988002	Ekornvegen	22.06.1988
L1988003	Vedul nordre	25.08.1988
L1989009	Hokstad 1	24.08.1989
L1990002	Tomtvatnet sør	15.03.1990
L1991001	Brubakken	31.01.1991
L1991003	Oldret	31.01.1991
L1993004	Heggesbekken-Svartbekken	01.04.1993
L1993006	Jamtkneppet	13.05.1993
L1993007	Kjølsvik	13.05.1993
L1993011	Østborg - Mule	09.12.1993
L1994003	Nordheim - Ytterøy	31.10.1994
L1995004	Kristivik	22.05.1995
L1996005	Nordheim med endring	23.05.1996
L1996011	Vordal - Vedul	01.02.1996
L1997006	Munkeby - Munkrøstad	04.12.1997
L1997012	Okkenhaug	04.12.1997
L1998002	Kleivan boligfelt	15.04.1998
L1999005	Åsenfjord. Vollamarka boligfelt 2	27.05.1999
L1999006	Fv 102 Åsenfj. S-lag-Solheim - gang og sykkelveg	27.05.1999
L2000002	Tindbuen 232/6	29.03.2000
L2000003	Hopla småbåthavn	12.04.2000
L2000004	Vannsvik nedre	12.04.2000
L2000005	Norske skog	03.05.2000
L2001006	Kolsum steinbrudd	12.12.2001
L2001007	Åsen stasjon	12.12.2001

L2001009	<i>Frol bygdealmenning</i>	14.11.2001
L2002001	<i>Langåsdammen massetak</i>	27.02.2002
L2002008	<i>Norske skog</i>	30.01.2002
L2002009	<i>Valan steinbrudd</i>	30.01.2002
L2002010	<i>Holsandbukta småbåthavn</i>	27.11.2002
L2002011	<i>Hottran steinbrudd</i>	30.01.2002
L2002012	<i>Hynne pukkverk</i>	03.04.2002
L2002013	<i>Åsen - boliger</i>	26.06.2002
L2002016	<i>Langøya</i>	04.09.2002
L2003011	<i>Leangen hyttefelt</i>	17.12.2003
L2003012	<i>Haugatjønna, Lomtjønna og Mossingvatnet hyttefelt</i>	17.12.2003
L2003017	<i>Mossing nedre - steinbrudd</i>	17.09.2003
L2003018	<i>Osnebben</i>	04.05.2005
L2003019	<i>Sjømyra</i>	05.03.2003
L2003023	<i>Hopla hyttefelt</i>	15.10.2003
L2004006	<i>Heggbekken</i>	15.09.2004
L2004007	<i>Tomtvatnet øst</i>	15.09.2004
L2004008	<i>Undlien nordre</i>	13.10.2004
L2004011	<i>Nordhalla hyttefelt (Øvre)</i>	02.09.2004
L2004014	<i>Framnes</i>	28.01.2004
L2004016	<i>Løvtangen</i>	08.03.2006
L2005005	<i>Strandheim, Ytterøy</i>	04.01.2006
L2005013	<i>Rinnleiret</i>	05.09.2007
L2005018	<i>Finsvik feriekoloni</i>	19.10.2005
L2005019	<i>Sagtun - endring</i>	21.06.2006
L2006009	<i>Faara 2 - endring</i>	18.10.2006
L2006010	<i>Fåra - endring</i>	09.05.2007
L2006016	<i>Åsen sentrum - Fv 108</i>	22.11.2006
L2007002	<i>Jørstadsjøen småbåthavn</i>	05.09.2007
L2007003	<i>Husby Vestre - masseuttak</i>	12.12.2007
L2007017	<i>E6 Hotran - Gråmyra S</i>	12.03.2008
L2007020	<i>Lobakk-hagen</i>	16.04.2008
L2007023	<i>Stokkberget</i>	12.03.2008
L2008002	<i>Kommunal veg Sveet - Åsen sentrum</i>	21.05.2008
L2008006	<i>Munkebyberget Mariakloster</i>	03.09.2008
L2008010	<i>Reemyra - revisjon</i>	28.01.2009
L2008014	<i>Storlidalen skianlegg - reguleringsendring</i>	01.04.2009
L2008016	<i>Skogn barne- og ungdomsskole</i>	19.11.2008
L2008022	<i>Motocrossbane Torbustaden</i>	20.05.2009
L2008024	<i>E6, Gråmyra</i>	02.09.2009
L2008025	<i>Ekne avløpsrenseanlegg</i>	04.03.2009
L2009001	<i>Reitbakken barnehage</i>	20.05.2009
L2009003	<i>FV 102 Lobakken</i>	02.09.2009
L2009004	<i>Mule industrihall</i>	27.01.2010

Verdal.

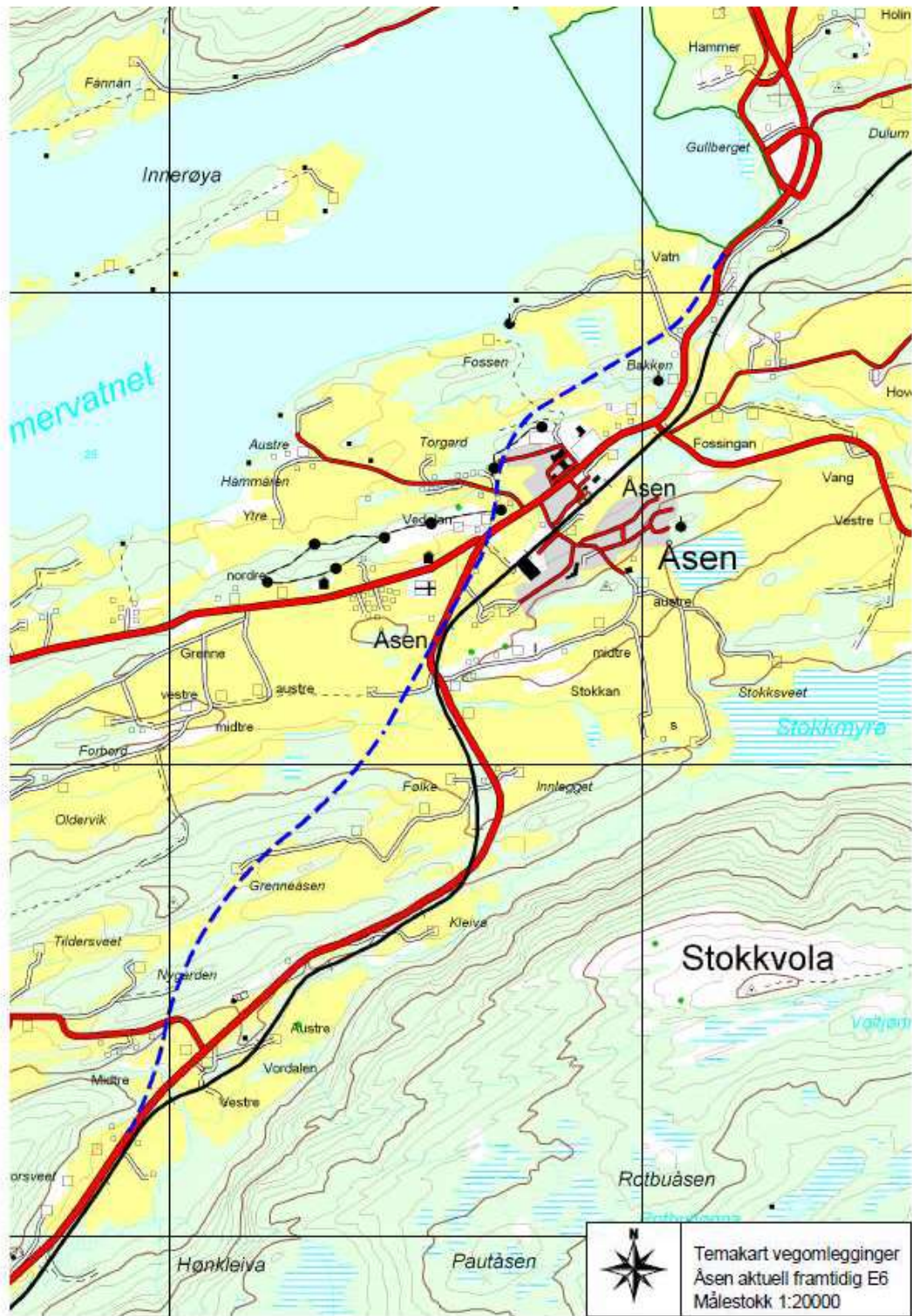
Kommunedelplan for Verdal by, vedtatt 26.03.2007.

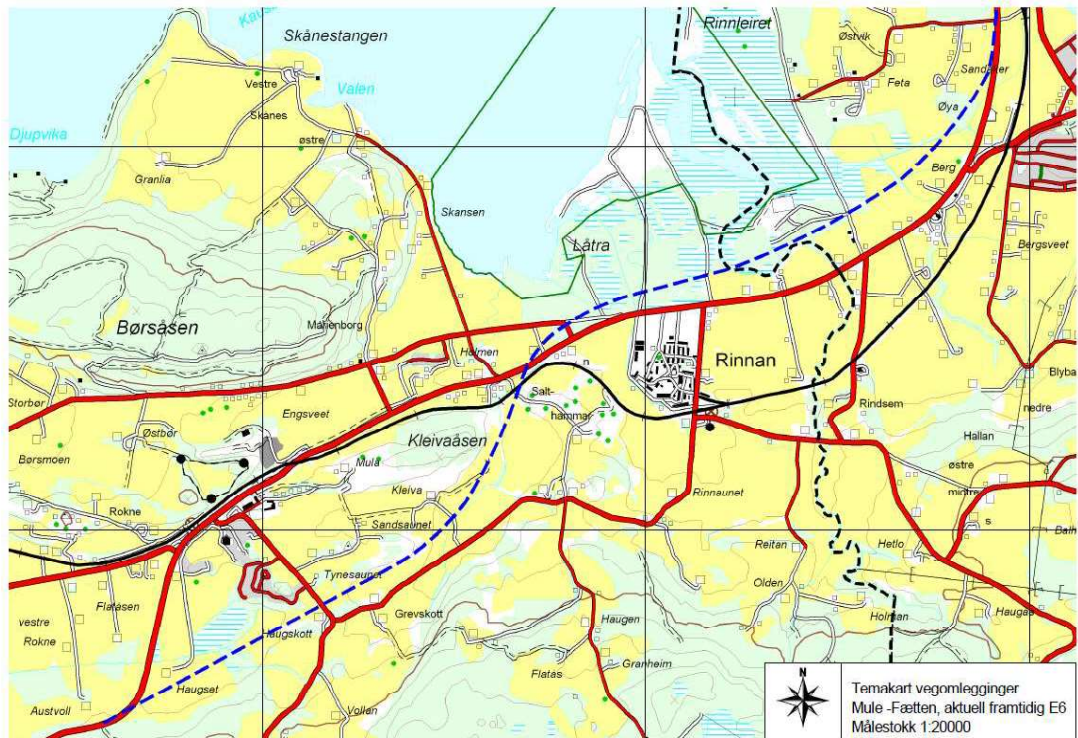
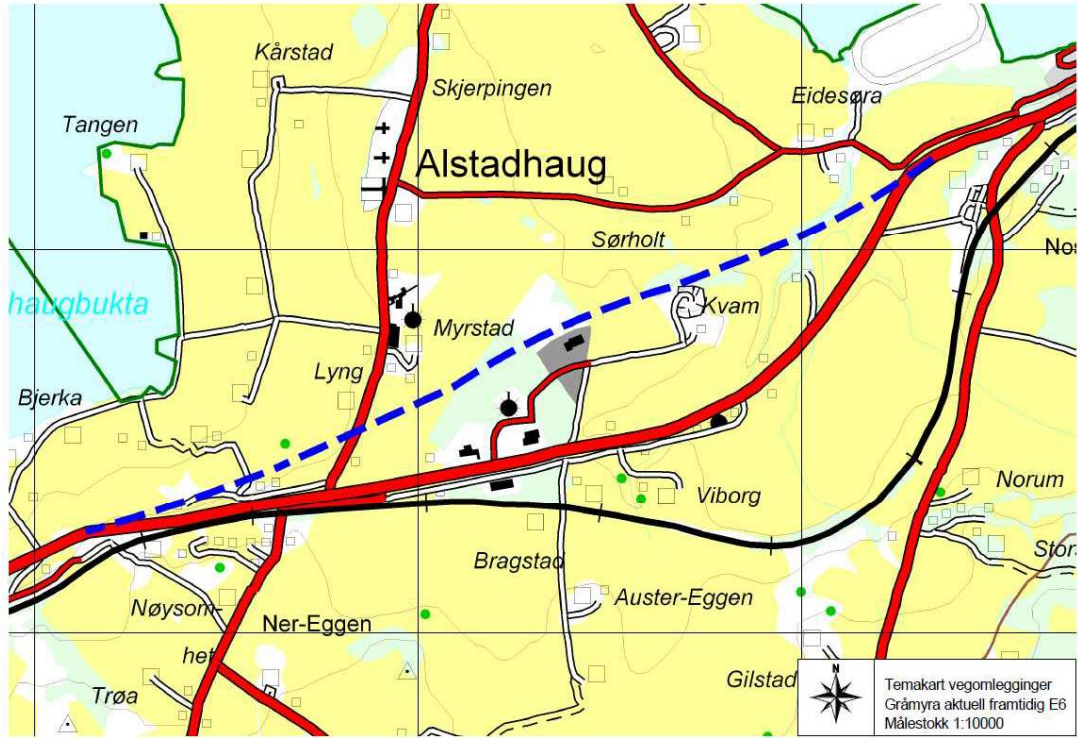
Regulerings-/bebyggelsesplaner:

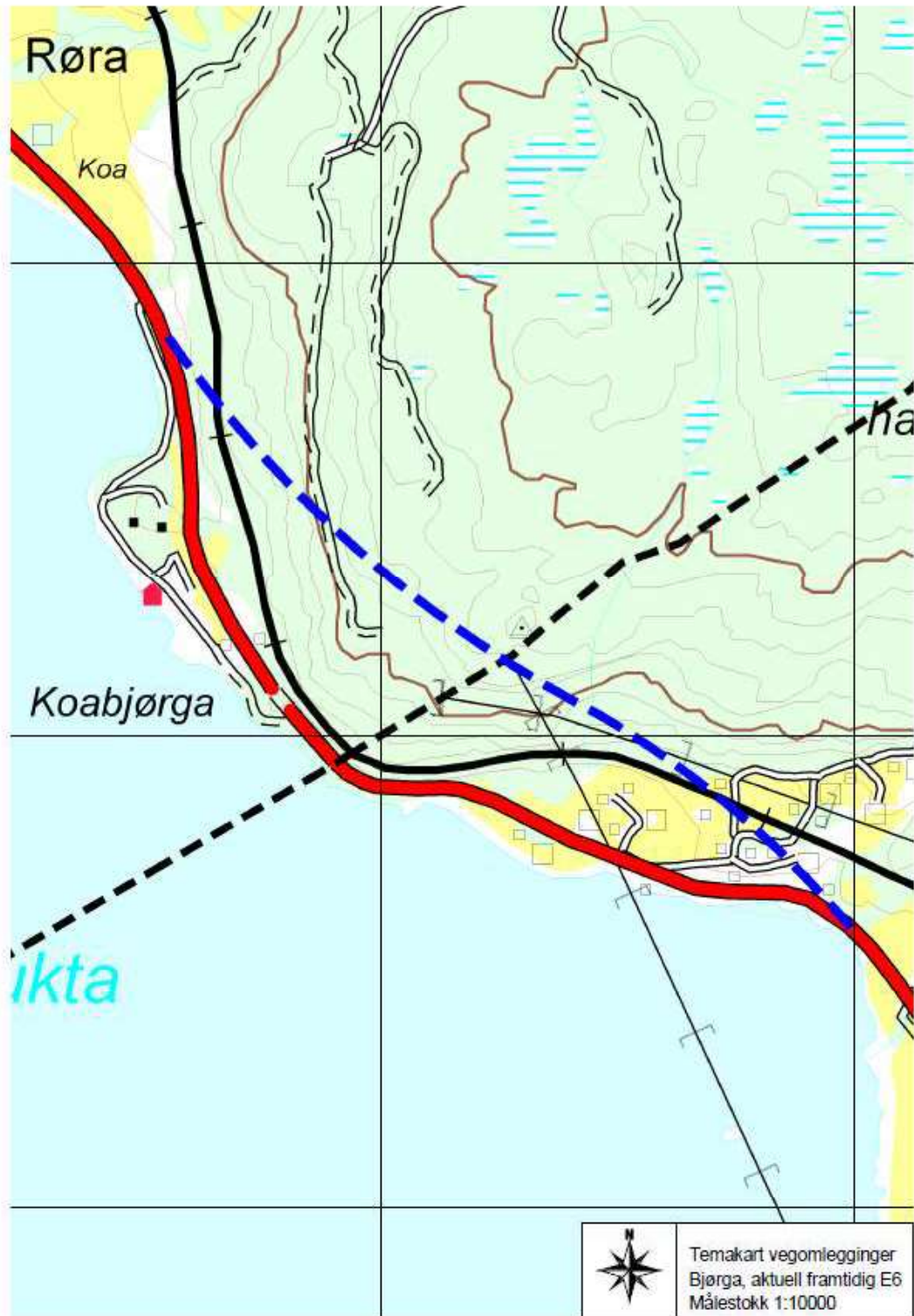
PLANID	PLANNAVN	IKRAF
1974003	Lysthaugen	01.11.1974
1976001	Tronestangen / Nordskaget	06.01.1976
1978006	Forbregd / Lein, del 1	16.11.1978
1983003	Forbregd / Lein, del 2	01.02.1983
1984001	Garnes	16.02.1984
1984004	Nordskaget, klubbhus / aktivitetshus	04.07.1984
1985003	Forbregd/Lein del 3	06.03.1985
1986001	Garnes nedre	30.04.1986
1987004	Sognan	03.06.1987
1987005	Bjørga, vegføring	08.07.1987
1987009	Nordskaget strandområde	16.12.1987
1988006	Lysthaugen syd	10.05.1988
1992001	Sørskagvegen, Trones	26.02.1992
1993002	Kalksteinbrudd - Høglo	31.03.1993
1993003	Hytteområde på eiendommen Varslott, 171/1	27.04.1994
1995002	Forbregd / Lein del 3. 1. Byggetrinn	06.09.1995
1995003	Skolejorda, Leirådal	31.05.1995
1995007	Vinne Kirkegård	10.02.1997
1996004	Vuku sentrum	28.09.1998
1997009	Forbregd / Lein del 3, 2. Byggetrinn	30.03.1998
1998007	Steinuttak på eiendommen Leirfall 260/1,2	26.08.2002
1998013	Breding grustak	29.01.2001
1998015	Strådalen østre 200/6, hytteområde	26.10.1998
1999001	Sørskaget, Trones	31.01.2000
1999007	Reguleringsplan for Hello pukkverk	25.09.2000
1999008	Reguleringsplan steinbrudd Balhald 271/1	26.04.2000
2000005	Tronsmoen, Hytteområde på 199/1	25.09.2000
2000006	Væren Søndre, hytteområde på 198/1 og 8	25.09.2000
2000009	Kjerk-vuku	25.04.2001
2000012	Reguleringsplan Volgavlen grustak	29.01.2001
2000013	Kvernbrua	30.10.2000
2001003	Væren, hytteområde på 198/2, 9 og 10	27.01.2003
2001005	Golfbane, Trones	27.08.2001
2001006	Rønningen, hytteområde på 200/8	28.10.2002
2002003	Stiklestad	01.12.2003
2004002	Sørskaget, resterende del gnr 6 bnr 82	03.05.2004
2004005	Naust Sandvika	14.06.2004
2004006	Torvuttak Leinsmyra	16.02.2004
2005001	Motorsportsanlegg, Seterneset	23.01.2006

2005002	<i>Trollmyra skytebane</i>	31.10.2005
2005003	<i>Biogassanlegg Ravlo</i>	13.03.2006
2005004	<i>Kvelstadgruva - masseuttak</i>	31.10.2005
2005009	<i>Leklemåsen boligfelt</i>	22.05.2006
2005010	<i>Nord - Vera og Storlunet</i>	03.04.2006
2006011	<i>Syd Innsvann, hyttefelt I og II - endring</i>	30.10.2006
2007001	<i>Ydse-Fleskhus, gang-/sykkelveg</i>	25.02.2008
2007004	<i>Sandvika</i>	29.09.2008
2007007	<i>Væren Nordre</i>	26.03.2007
2007008	<i>Tromsdalen kalkdagbrudd</i>	03.09.2007
2007009	<i>Storholmen</i>	25.01.2010

VEDLEGG:

Etablering av innvandrerråd i Verdal kommune

Saksbehandler: Jostein Grimstad	Arkivref: 2011/1955 - /
E-post: jostein.grimstad@verdal.kommune.no	
Tlf.: 74 04 82 59	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Driftskomiteen i Verdal	13.04.2011	31/11
Verdal formannskap	14.04.2011	33/11
Verdal kommunestyre	26.04.2011	35/11

Rådmannens innstilling:

1. Det opprettes innvandrerråd i Verdal kommune fra valgperioden 2011-2015 bestående av 5 medlemmer med varamedlemmer. Medlemmer og varamedlemmer velges av kommunestyret. Kommunestyret velger også leder og nestleder av rådet.
2. Innvandrerrådet får følgende sammensetting: 1 representant fra kommunestyret og 4 representanter fra innvandrerne.
3. Rådmann utpeker sekretariat for rådet.
4. Vedlagte forslag til reglement for innvandrerrådet godkjennes.
5. Innvandrerrådet inngår i kommunens reglement for folkevalgtes arbeidsvilkår på lik linje som for eldrerådet og rådet for likestilling av funksjonshemmede.

Saksprotokoll i Driftskomiteen i Verdal - 13.04.2011

BEHANDLING:

Venstre v/Johannes Rosvold fremmet følgende forslag til pkt. 4:
Vedlagte forslag til reglement for innvandrerrådet godkjennes med følgende tillegg til pkt. 2:
Valgbar til innvandrerråd er alle som har stemmerett ved lokalvalg.

AP v/Tove Strand Trana fremmet følgende forslag til pkt. 4:
Vedlagte forslag til reglement for innvandrerråd godkjennes med følgende endring av pkt. 2:
4 av medlemmene, 2 (to) kvinner og 2 (to) menn, velges blant kommunens innvandrere.

AP v/Trine S. Hallem fremmet følgende tilleggsforslag som pkt. 6:
6. Ordningen evalueres etter to år.

Det ble votert punktvis med følgende resultat:

Rådmannens innstilling til pkt. 1: Enstemmig vedtatt.
Rådmannens innstilling til pkt. 2: Enstemmig vedtatt.
Rådmannens innstilling til pkt. 3: Enstemmig vedtatt.
Rådmannens innstilling til pkt. 4: Rådmannens forslag med foreslåtte tillegg fra Venstre v/Johannes Rosvold og foreslåtte endring fra AP v/Tove Strand Trana enstemmig vedtatt.
Rådmannens innstilling til pkt. 5: Enstemmig vedtatt.
AP v/Trine S. Hallem sitt forslag til nytt pkt. 6 enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

6. Det opprettes innvandrerråd i Verdal kommune fra valgperioden 2011-2015 bestående av 5 medlemmer med varamedlemmer. Medlemmer og varamedlemmer velges av kommunestyret. Kommunestyret velger også leder og nestleder av rådet.
7. Innvandrerrådet får følgende sammensetting: 1 representant fra kommunestyret og 4 representanter fra innvandrerne.
8. Rådmann utpeker sekretariat for rådet.
9. Vedlagte forslag til reglement for innvandrerrådet godkjennes med følgende tillegg/ending: Valgbar til innvandrerråd er alle som har stemmerett ved lokalvalg. 4 av medlemmene, 2 (to) kvinner og 2 (to) menn, velges blant kommunens innvandrere.
10. Innvandrerrådet inngår i kommunens reglement for folkevalgtes arbeidsvilkår på lik linje som for eldrerådet og rådet for likestilling av funksjonshemmede.
11. Ordningen evalueres etter to år.

Saksprotokoll i Verdal formannskap - 14.04.2011

BEHANDLING:

Driftskomiteens innstilling ble utdelt i møtet.

H v/Anne Grete Valbekmo fremmet følgende forslag på endring i punkt 6:
"Ordningen strykes og erstattes med reglement."

Det ble først votert over forslaget fra Høyre som ble enstemmig vedtatt.
Det ble deretter votert over driftskomiteens innstilling med vedtatt endring som ble enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

12. Det opprettes innvandrerråd i Verdal kommune fra valgperioden 2011-2015 bestående av 5 medlemmer med varamedlemmer. Medlemmer og varamedlemmer velges av kommunestyret. Kommunestyret velger også leder og nestleder av rådet.
13. Innvandrerrådet får følgende sammensetting: 1 representant fra kommunestyret og 4 representanter fra innvandrerne.
14. Rådmann utpeker sekretariat for rådet.
15. Vedlagte forslag til reglement for innvandrerrådet godkjennes med følgende tillegg/ending: Valgbar til innvandrerråd er alle som har stemmerett ved lokalvalg. 4 av medlemmene, 2 (to) kvinner og 2 (to) menn, velges blant kommunens innvandrere.
16. Innvandrerrådet inngår i kommunens reglement for folkevalgtes arbeidsvilkår på lik linje som for eldrerådet og rådet for likestilling av funksjonshemmede.
17. Reglementet evalueres etter to år.

Vedlegg:

1. Saksframlegg fra arbeidsgruppe for innvandrerråd datert mars 2011.
2. Møtebok i sak 165/09 Steinkjer kommunestyre – opprettelse av innvandrerråd.
3. Møtebok i sak 39/10 i Fylkestinget Nord-Trøndelag – Innvandrerråd Nord-Trøndelag.
4. Forslag til reglement for innvandrerråd Verdal kommune.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I forbindelse med at det er etablert Innvandrerråd i Nord-Trøndelag fylkeskommune har de som intensjon å etablere slikt råd i alle kommuner i Nord-Trøndelag. Det startet med Steinkjer kommune som vedtok å opprette innvandrerråd i kommunestyrets møte 16.12.09. Nå står Verdal, Levanger og Stjørdal for tur.

Denne saken er også tatt opp muntlig i kommunestyrets møte 29.11.10 under sak om bosetting av flyktninger, sak nr. 95/10, der Venstre fremmet et oversendelsesforslag om slik etablering. Dette forslaget ble senere i saken trukket etter at ordfører orienterte om at dette arbeidet var i gang og det ville komme sak for kommunestyret i nærmeste fremtid. Det ble også av rådmann orientert i kommunestyrets møte 31. januar 2011 om at det var nedsatt arbeidsgruppe som skulle se på dette og at sak ville bli fremmet når dette arbeidet var slutført.

Arbeidsgruppen som har bestått av Vivi-Ann Rotmo, Inga A. Hildrum, Torbjørn Nordvoll og Massoud Mirgathi. De har avholdt to møter og er nå ferdig med sitt arbeid. Deres tilrådinger vedlegges saken.

Målet med et innvandrerråd er flere, bl.a.:

De aller fleste innvandrere og flyktninger representerer en stor ressurs for sitt lokalsamfunn, men dette er det ikke alltid så lett å se og synliggjøre. Derfor er en sentral hensikt med å danne et innvandrerråd å synliggjøre innvandrere som en ressurs for sine omgivelser, med sin erfaring, arbeidsvillighet og kapasitet. Når innvandrere fremstår som en ressurs for oss andre, og ikke som en ekstra byrde, går integreringen raskere. Veldig mange flyktninger er svært motivert for innsats for sitt nye land, men kommer ikke så lett i posisjon for å få gjort noe med sitt engasjement og sin motivasjon for positiv innsats.

Det vil alltid være et stort behov for å oppnå økt forståelse for nye landsmenn sin tenkemåte og kulturelle bakgrunn, og visa versa. Derfor er det et sentralt mål for innvandrerrådet å fremme dialogen og forståelsen mellom lokalsamfunn og innvandrere.

Mange innvandrere og flyktninger vet ikke helt hvordan de skal komme i kontakt med det offentlige Norge og trenger derfor bistand med dette fra flere hold. Innvandrerrådet vil kunne være et svært nyttig redskap for å fremme en dialog mellom nye landsmenn og det offentlige Norge.

Barn og unge som kommer til Norge kan bli forvirret om sin identitet, da de ikke lenger husker så godt det de kom fra og er fremmede i det nye de er kommet til. Innvandrerrådet kan være med å bidra på en positiv måte til en trygg to-kulturell identitet som tar hensyn til både røtter og nå-situasjon.

De som skal velges til rådet må være talefør på sitt eget morsmål og på norsk, være norsk statsborger, ha god kjennskap til det norske demokratiet, begge kjønn må være representert og ha god vandel. I tillegg må de representere de forskjellige kontinentene.

Kommunen må initiere og gjennomføre i alle fall det første valget.

Innvandrerrådet skal både være en høringsinstans og rådgivende organ for offentlig virksomhet og talerør for innvandrere/flyktninger i kommunen.

Når det gjelder organisering av dette er rådmann av den oppfatning at innvandrerrådet opprettes som et fast utvalg i henhold til kommunelovens § 10 og at valget skjer for hver kommunevalgperiode. Når det gjelder sammensetning følges prinsippet fra oppnevning av det fylkeskommunale innvandrerrådet. Ut i fra dette tilrår rådmann at innvandrerrådet består av en folkevalgt (kommunestyremedlem) og fire representanter for innvandrerne. Innvandrerrådet bør også, som for rådet for likestilling av funksjonshemmede og elderrådet, omfattes av godtgjøringsreglementet.

Sekretariat for innvandrerrådet bør være plassert hos kommunens administrasjon og den naturlige plassen for dette bør være hos ressurscenter oppvekst. Dette begrunnes bl.a. i kjennskap til utfordringer, mottak av impulser fra gruppen og generell kunnskap om hva som angår dette rådet. Når det gjelder formalia som utsending, møtereferat, beslutningsdyktighet m.m. blir dette nedfelt i retningslinjer som legges ved saken. Disse retningslinjene blir noenlunde tilsvarende som for andre styrever og råd i kommune og ivaretar bestemmelsene i kommuneloven.

Saksframlegg fra arbeidsgruppen for ”Innvanderråd”:

Rådmannen, kommunalråden for samfunn og leder for Møllegata Voksenopplæring, satte i et møte i januar 2011 ned en arbeidsgruppe for å saksforberede behandling i kommunestyret i Verdal, dannelse av et eget Innvanderråd. Arbeidsgruppen består av: Vivi-Ann Rotmo, Inga A Hildrum, Torbjørn Nordvoll og Massoud Mirgathi. Gruppen har avholdt to møter og kommer med følgende saksframlegg til kommunen:

- **Kriterier for å sitte i Innvanderråd: - som tjener både innvandrerne og lokalsamfunnet:**

- **Være talfør både på sitt eget morsmål og på norsk.**

Det er viktig at de som skal være talsrepresentanter for innvandrere både kan gjøre seg godt forstått og lett forstår det som til enhver tid blir sagt i møter.

I tillegg er det viktig for saken, at en representant for innvandrere og flyktninger, er god til å ordlegge seg og få fram budskap på en begripelig måte.

- **Må ha norsk statsborgerskap**

Dette er et krav som er stilt på nasjonalt/fylkeskommunalt nivå.

- **God kjennskap til det norske demokratiet – lover, verditenkning og praksis.**

Det er av største verdi at de som skal representere mennesker fra helt andre land, kulturer og religioner, kjenner godt til den norske tenkemåten innen demokrati, likestilling, menneskeverd og kultur, kjenner til norske verdier, tradisjoner og til demokratisk praksis i sitt nye hjemland!

- **Begge kjønn skal være representert: 2 fra Asia, 1 fra Afrika, Amerika, Europa**

Det er viktig for saken, for integreringen og for de mange flyktningkvinnene vi har, at begge kjønn er noenlunde likt representert i IR. Videre er det naturlig å ta hensyn til hvor mange flyktninger/innvandrere vi har fra de ulike kontinenter og la representasjonen gjenspeile dette.

- **God vandelsattest – fra sine egne og fra Politiet.**

Det er av stor viktighet for at et Innvanderråd skal bli så vellykket som vi ønsker, at de som velges inn har et godt ord på seg blant sine egne. På den måten blir de mer lyttet til og har større gjennomslagskraft i egne rekker. Attest fra Politiet er lovpålagt og en selvfølge. Ingen som sitter i IR skal ha noe på sitt rulleblad.

- **Mandat for IR:**

- **Være en høringsinstans for offentlig virksomhet.**

Mange av de utredninger og vedtak som kommunestyret gjør, berører innvandrernes verden og hverdag. Derfor er IR en naturlig

- **Være rådgivende organ for offentlig virksomhet.**

IR er ment å være et organ som på eget initiativ eller på forespørsel, kan gi råd til offentlig råd og utvalg i saker som også berører innvandrere.

- **Være et talerør for innvandrere/flyktninger i kommunen.**

En av de aller viktigste oppgavene for IR er å være et talerør for innvandrere i kommunen.

- **Mål/Hensikt med et IR:**

- **Fremme integrering og synliggjøre innvandrere som en ressurs.**

De aller fleste innvandrere og flyktninger representerer en stor ressurs for sitt lokalsamfunn, men dette er det ikke alltid så lett å se og synliggjøre. Derfor er en sentral hensikt med å danne et IR å synliggjøre innvandrere som en ressurs for sine omgivelser, med sin erfaring, arbeidsvillighet og kapasitet. Når innvandrere fremstår som en ressurs for oss andre, og ikke som en ekstra byrde, går integreringen raskere. Veldig mange flyktninger er svært motivert for innsats for sitt nye land, men kommer ikke så lett i posisjon for å få gjort noe med sitt engasjement og sin motivasjon for positiv innsats.

- **Fremme forståelsen mellom innvandrere og lokalbefolkning.**

Det vil alltid være et stort behov for å oppnå økt forståelse for nye landsmenn sin tenkemåte og kulturelle bakgrunn, og visa versa. Derfor er det et sentralt mål for IR å fremme dialogen og forståelsen mellom lokalsamfunn og innvandrere.

- **Styrke dialogen mellom innvandrerne og offentlig virksomhet.**

Mange innvandrere og flyktninger vet ikke helt hvordan de skal komme i kontakt med det offentlige Norge og trenger derfor bistand med dette fra flere hold. IR vil kunne være et svært nyttig redskap for å fremme en dialog mellom nye landsmenn og det offentlige Norge.

- **Bidra til å styrke identiteten til barn og unge innvandrere.**

Barn og unge som kommer til Norge kan bli forvirret om sin identitet, da de ikke lenger husker så godt det de kom fra og er fremmede i det nye de er kommet til. IR kan være med å bidra på en positiv måte til en trygg to-kulturell identitet som tar hensyn til både røtter og nå-situasjon.

- **Arbeidsoppgaver:**

- **Behandle saker/innspill fra innvandrere i kommunen.**

En viktig oppgave for IR vil være å ta i mot ulike saker fra innvandrene selv, og saksbehandle de og ta disse sakene videre til rette instanser, slik at de kan finne sin løsning til beste for alle.

- **Være representert i noen utvalgte råd og utvalg.**

Det er naturlig at innvandrere er representert i utvalg og råd i kommunen. Det blir IR sitt ansvar å sørge for at dette skjer.

- **Fremme egen saker overfor myndigheter.**
IR kan på eget og fritt grunnlag, ta opp saker som de mener er relevant og nyttig og fremme disse overfor kommunen.
- **Ta initiativ til tverrkulturelle arrangement/tiltak i frivillighets-Norge.**
Norge er på noen områder basert på mye frivillighet og det er viktig for integrering at våre nye landsmenn får innblikk og forståelse for dette og selv kan komme inn i det og bidra. Her blir det viktig at IR får til å ta noen initiativ som fremmer flere flyktninger i det frivillige arbeid i kommunen!
- **Ha fokus på likestilling og kvinner og barns kår.**
Det vil være en sentral oppgave for IR å ha fokus på kvinners kår og likestilling og på barns og unges kår i sitt nye hjemland. Likestilling er ikke like utbredt i alle land og er derfor et viktig tema for å fremme integrering i det norske samfunnet. Norge har kommet langt i synet på og lovverk rundt barns verdi og rettigheter, og det er derfor naturlig at dette har et sterkt fokus i IR sitt arbeid.

- **Arbeidsmåter:**

- **Egne rådsmøter – minst 6 rådsmøter pr år + årsmøte**
- **Møte med presse/media**
Innvandrere har naturlig nok vanskeligere tilgang til media enn nordmenn flest, og det er derfor viktig at IR får etablert noe regelmessig i forhold til lokalavisa og fylkesmediene, slik at de ikke hele tiden må oppsøke dem for å få fram en sak eller et fokus.
- **Møte med politikere og kommunale ledere for fremme saker**
Det blir avgjørende for hvor vellykket et IR blir, at de lykkes med å skape en kultur og arenaer for å møte politikere i kommune, ansikt til ansikt, for formelle og formelle samtaler, slik at IR får fremme sine saker på en god måte.
- **Nedsette egne utvalg for å jobbe med spesielle saker.**
Når IR ønsker å fokusere ekstra og jobbe spesielt med en sak, så er det naturlig at de setter ned et utvalg som har som oppgave å utrede og legge saken fram for IR for videre framlegging i kommunens øvrige styringssystemer.
- **Møterom: I Rådhuset – og benytte en av kommunens sekretærer**

- **Naturlige samarbeidspartnere**

- Politi, NAV og Møllegata Voksenopplæring, Brannvesenet
- Skoler og barnehager

- SLT koordinator for kriminalforebyggende arbeid, Ungdomskontakten
- Konfliktrådet, Beredskapsrådet og Kommuneoverlegen

- **Valgprosessen:**

- Det settes opp en liste over ti personer av begge kjønn som er representativ for kontinenter, religioner og kriteriene for valgbarhet. Fem personer velges til IR. Hvem som i første omgang skal lage denne listen er ikke opplagt, men en mulighet er at arbeidsgruppa som har saksforberedt IR, lager den første valglisten, men at det for senere settes opp av en valgkomit` som årsmøtet for IR velger.

- **Mentoring av rådets leder**

- **Det er viktig at den nye lederen har tilgang til en mentor som kan gi innspill til godt lederskap fra en med erfaring fra denne type arbeid.**

For arbeidsgruppen.: Torbjørn Nordvoll – leder Møllegata Voksenopplæring

Reglement for Innvandrerråd i Verdal kommune

1. Formål

Rådet er opprettet i henhold til kommunelovens § 10. Rådet skal være høringsinstans og rådgivende organ for offentlig virksomhet og talerør for innvandrere/flyktninger i kommunen.

2. Sammensetning og oppnevning

Rådet består av 5 medlemmer og varamedlemmer som velges av kommunestyret for valgperioden. 4 representanter fra innvandrerne og 1 representant fra kommunestyret. Kommunestyret velger leder og nestleder for rådet. Representanter for innvandrerne blir oppnevnt etter valg blant innvandrerne selv. Rådet er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede.

3. Arbeidsoppgaver for rådet

Behandle saker/innspill fra innvandrere i kommunen.

En viktig oppgave for IR vil være å ta i mot ulike saker fra innvandrerne selv, og saksbehandle de og ta disse sakene videre til rette instanser, slik at de kan finne sin løsning til beste for alle.

Fremme egen saker overfor myndigheter.

IR kan på eget og fritt grunnlag, ta opp saker som de mener er relevant og nyttig og fremme disse overfor kommunen.

Ta initiativ til tverrkulturelle arrangement/tiltak i frivillighets-Norge.

Norge er på noen områder basert på mye frivillighet og det er viktig for integrering at våre nye landsmenn får innblikk og forståelse for dette og selv kan komme inn i det og bidra. Her blir det viktig at IR får til å ta noen initiativ som fremmer flere flyktninger i det frivillige arbeid i kommunen!

Ha fokus på likestilling og kvinner og barns kår.

Det vil være en sentral oppgave for IR å ha fokus på kvinners kår og likestilling og på barns og unges kår i sitt nye hjemland. Likestilling er ikke like utbredt i alle land og er derfor et viktig tema for å fremme integrering i det norske samfunnet. Norge har kommet langt i synet på og lovverk rundt barns verdi og rettigheter, og det er derfor naturlig at dette har et sterkt fokus i IR sitt arbeid.

4. Fremlegging av saker og formidling av uttalelser

Rådet inviteres til å avgi høringsuttalelser etter samme prinsipper som andre tilsvarende råd.

5. Sekretariat og økonomi

Rådet knyttes administrativt til kommunen og har eget sekretariat som utpekes av rådmannen. Sekretariatet skal koordinere innkalling, referatskrifning m.m. Medlemmene omfattes av kommunes vedtatte reglement for folkevalgtes arbeidsvilkår og gis møtegodtgjøring på linje med rådet for likestilling av funksjonshemmede og eldrerådet.

6. Møter

Rådet skal hver høst vedta møteplan for kommende år, med minimum 6 møter pr. år. Innkalling skal skje med minst 5 dagers varsel etter oppsatt møteplan. Sakliste settes opp av sekretariatet i samråd med leder. Evt. saksdokumenter sendes medlemmer, varamedlemmer og andre med møterett.

Det føres protokoll fra møtene som godkjennes som første sak i neste møte. Utskrift av protokollen sendes medlemmer, varamedlemmer, kommunens ledelse og andre aktuelle. Rådet er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede.

Rådmann eller den han bemyndiger møte- og talerett, jfr. Kommuneloven § 23.3 og ordfører eller den bemyndiger har møte- og talerett, jfr. Kommunelovens § 9.4.

7. Årsmelding

Rådet utarbeider årlig melding som forlegges for kommunestyrets til orientering.

Finansiering av bredbånd i Helgådalen og Inndal

Saksbehandler: Trond Selseth	Arkivref: 2009/73 - /N64
E-post: trond.selseth@innherred-samkommune.no	
Tlf.: 74048212	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal formannskap	14.04.2011	34/11
Verdal kommunestyre	26.04.2011	36/11

Rådmannens innstilling:

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Det ytes et anleggsbidrag fra Verdal kommune til Direct Connect AS til utbygging av bredbånd i områdene Helgådalen til Vera og Inndalen, Sul til Sandvika på 4.844.852 kroner.
2. Bidraget finansieres ved tilskudd fra Nord-Trøndelag fylkeskommune på 2,8 mill. kroner og bruk av kommunens disposisjonsfond med 2,1 mill. kroner.
3. Rådmannen får fullmakt til å foreta de budsjettmessige endringer.

Saksprotokoll i Verdal formannskap - 14.04.2011

BEHANDLING:

Vedtak i fylkesrådet, sak 77/11, i Nord-Trøndelag ad. tilskudd til bredbåndsutbygging ble utdelt i møtet.

Ved votering ble rådmannens forslag til innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

4. Det ytes et anleggsbidrag fra Verdal kommune til Direct Connect AS til utbygging av bredbånd i områdene Helgådalen til Vera og Inndalen, Sul til Sandvika på 4.844.852 kroner.
5. Bidraget finansieres ved tilskudd fra Nord-Trøndelag fylkeskommune på 2,8 mill. kroner og bruk av kommunens disposisjonsfond med 2,1 mill. kroner.
6. Rådmannen får fullmakt til å foreta de budsjettmessige endringer.

Saksopplysninger:

Prosesen med utbygging av bredbånd som dekker de øvre delene av Verdal kommune har foregått over lang tid.

Dette er områder som ikke har et dekkende tilbud av mobiltelefon tjenester og internett. Enkelte plasser nås gjennom ”gammeldags” og ustabil teknologi som ikke er tilfredsstillende

for dagens behov for båndbredde. Moderne båndbredde vurderes som en nødvendig forutsetning for at disse områdene skal kunne ta del i en ønsket samfunnsmessig utvikling.

Det ble i september 2010 konkludert med at et bygdefiberprosjekt til de aktuelle områdene ville ha en kostnad på ca. 20 mill. kroner. Dette så kommunen ingen mulighet for at kunne la seg realisere ut fra muligheten for finansiering, sett både i kommunaløkonomisk og samfunnsøkonomisk perspektiv.

Prosjektet ble derfor restartet høsten 2010 hvor kommunens politiske og administrative ledelse gikk i dialog med beboerne i de aktuelle områdene for å se på andre mulige løsningsalternativ. Det ble i møtet nedsatt en arbeidsgruppe bestående av representanter fra de aktuelle områdene og personer fra kommunens administrasjon.

Fokuset var å finne realistiske og økonomisk forsvarlige utbyggingsløsninger.

Det ble i ettertid av dette møtet besluttet å gjennomføre en anbudsprosess, med en nøktern, men god kravspesifikasjon.

Kommunen utlyste i november en anbudskonkurranse, hvor det ble åpnet for muligheten for

anleggsbidrag/tilskudd ved utbygging av bredbånd til de aktuelle områdene.

Det ble i anbudsforespørselen lagt som en forutsetning at den valgte leverandør skulle eie og

drifte anlegget. Det ble lagt betydelig vekt på at den teknologi som skulle velges var fremtidsrettet og ikke skulle legge vesentlige begrensninger på innholdsleveranser, eller muligheten for oppgraderinger i fremtiden.

I anbudsforespørselen ble det videre bedt om beskrivelser av de tekniske løsninger leverandør ønsker å benytte, og hvordan disse løsninger er tenkt vedlikeholdt og videreført i

takt med utviklingen og behovet for stadig økende båndhastighet.

Fristen for å levere anbud ble satt til 15. januar 2011 og ved fristens utløp hadde kommunen

mottatt to tilbud. Begge oppfylte de kravene kommunen hadde stilt til leveransen.

Begge

tilbudene innebar at det vil bli benyttet trådløse systemer i de fleste av områdene, men også fiber vil bli benyttet der det er tilgjengelig.

Den nedsatte arbeidsgruppen vurderte de innkomne tilbud og ga sin innstilling til valg av leverandør til rådmannen den 16. februar. Innstillingen fra arbeidsgruppa gikk på valg av firmaet Direct Connect AS som leverandør.

Rådmannen gjorde den 21. februar følgende vedtak i saken:

- "1. Under forutsetning av at det oppnås finansiering velges firmaet Direct Connect AS som leverandør av bredbånd til utkantområder i Verdal kommune.*
- 2. Det inngås kontraktsforhandlinger med leverandøren så snart finansiering er sikret."*

Tilbudet fra Direct Connect innebærer oppstart av arbeidet tidlig i mai, med ferdigstillelse for alle områdene innen 1. oktober 2011.

Det andre firmaet som leverte tilbud har i brev av 1. mars 2011 klaget på valget av leverandør. Klagen er vurdert av rådmannen og ved brev til firmaet av 17. mars informeres det om at kommunen står fast på vurderingen om at tilbudet fra Direct Connect AS er det mest økonomisk fordelaktige og at kommunen vil inngå kontrakt med Direkt Connect AS.

Direct Connect sitt tilbud innebærer et anleggsbidrag fra Verdal kommune på ca. 4,9 mill. kroner.

Ved brev av 2. februar ble det søkt Nord-Tøndelag fylkeskommune om et tilskudd til prosjektet på 3,5 mill. kroner. Verdal kommune har i sitt investeringsbudsjett avsatt 1,5 mill. kroner til tiltaket. Dette sammen med et tilskudd fra fylkeskommunen på 3,5 mill. kroner vil gi en samlet finansiering på 5 mill. kroner.

Fylkeskommunen vil behandle søknaden i Fylkesrådet den 12. april, så endelig resultat er på nåværende tidspunkt ikke kjent. Rådmannen er imidlertid gjort kjent med at Fylkesråden for regional utvikling vil innstille overfor Fylkesrådet på at kommunen vil få et tilskudd på 2,8 mill. kroner. Endelig resultat av Fylkesrådets behandling vil foreligge til formannskapetets behandling av saken.

Det mangler således å finansiere 2,1 mill. kroner. Kommunestyret i Verdal har tidligere avsatt 1,5 mill. kroner over investeringsbudsjettet til gjennomføring av denne utbygginga. Med den løsningen som nå er valgt, hvor kommunen ikke står som eier av anlegget kan det ikke brukes investeringsmidler til prosjektet. Kommunens andel må således dekkes over driftsbudsjettet.

Det avlagte regnskapet for Verdal kommune for 2010 innebærer at disposisjonsfondet i 2010 er økt med ca. 9 mill. kroner, til vel 16,5 mill. kroner. I tillegg viser regnskapet et overskudd på 14,6 mill. kroner.

Utbygging av moderne digital infrastruktur er i dag et viktig virkemiddel for å legge grunnlaget for videre næringsutvikling og bolyst i de aktuelle områdene av kommunen.

Rådmannen mener utbygging av bredbånd og mobil også de i de områder av kommunen som ikke er kommersielt utbyggbare er viktig for at næringsliv og husholdninger i disse områdene skal ha like utviklingsmuligheter som i resten av kommunen.

Rådmannen vil på denne bakgrunn foreslå at det bevilges 2,1 mill. kroner som kommunens bidrag i prosjektet og foreslår dette dekket ved bruk av disposisjonsfondet. Dette vil være en engangskostnad som ikke berører størrelsen på kommunens langsiktige driftsnivå. Rådmannen vil kunne forsvare at kostnaden dekkes over disposisjonsfondet. Samtidig vil denne endringen i finansiering fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet medføre en mindre reduksjon i behovet for låneopptak og dermed framtidige kapitalkostnader.

Verdal kommune
Sakspapir

Finansrapport pr. 31.12.2010

Saksbehandler: Meier Hallan	Arkivref: 2011/3456 - /
E-post: meier.hallan@innherred-samkommune.no	
Tlf.: 74048215	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal formannskap	14.04.2011	35/11
Verdal kommunestyre	26.04.2011	37/11

Rådmannens innstilling:

Foreløpig Finansrapport-2010 tas til orientering.

Saksprotokoll i Verdal formannskap - 14.04.2011

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Foreløpig Finansrapport-2010 tas til orientering.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I tråd med vedtatt finansforskrift, (se PS 056/10 Reglement og fullmakt for Verdal Kommunes finansforvaltning), legges med dette fram kommunens foreløpige finansrapport for 2010. Da finansområdet er en del av årsregnskapet, vil den endelige rapporten avlegges som en del av Årsregnskap og Årsrapport for 2010.

Vurdering:**Låneporteføljen**

Rapport 31. desember 2010.

Sammensetning av låneporteføljen.

Ved utgangen av 2010 utgjorde Verdal kommunes låneportefølje 786 millioner kroner.

Långivere er:

Långiver	31.des.10
Kommunalbanken	629
KLP / Kommunekreditt	0
Verdipapirmarkedet	157
(tall i mill)	786

KLP/Kommunekreditt er valgt bort som långiver fra desember etter at de hevet marginen på sine lån.

Løpetid på lånene.

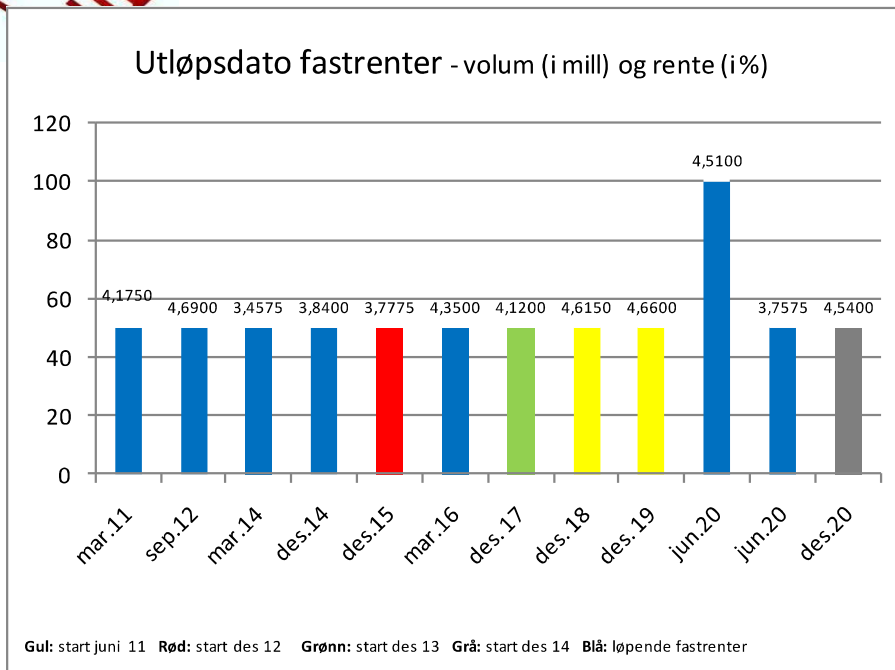
De ulike lånene har forskjellig løpetid og kommer til forfall slik:

Långiver	lånenr.	saldo	utløps-
		31.12.2010	dato
Obligasjonslån 2006/16	1010021 2	100 000 000	juni 2016
Sertifikatlån ff 160311		56 800 000	mars 2011
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20100872	132 568 500	desember 2025
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20100852	69 200 000	desember 2030
NKB 3M nibor - fast margin -25 (til 6/12) u avdrag	20070253	46 000 000	juni 2027
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20060104	21 009 620	september 2013
NKB 3M nibor - fast margin (til 3/08) u avdrag	20060127	39 300 000	mars 2026
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20040695	79 312 395	september 2024
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20080645	69 563 530	desember 2028
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20060239	42 800 000	juni 2026
NKB 3M nibor - var margin u avdrag (nytt 3/10)	20100147	129 000 000	mars 2030

Volum lån som skal refinansieres de neste 12 måneder er 57 millioner (7%).

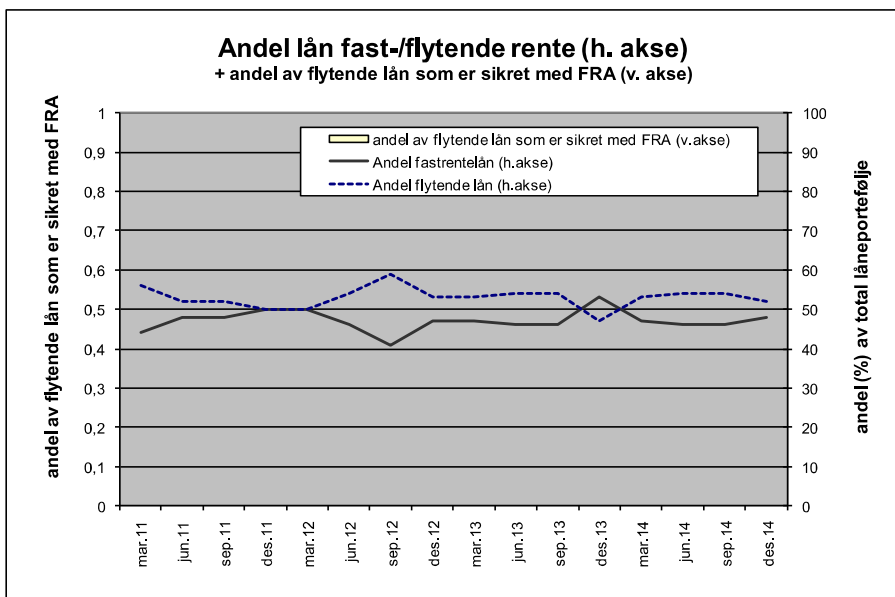
Låneporteføljen er bygd opp av lån med flytende rente som basert på 3M nibor. Denne renten tillegges eller fratrekkes en margin etter avtale med långiver.

I tillegg er det etablert rentebytteavtaler (renteswapper) som sikrer kommunen fast rente på deler av sine innlån. Renteswappene har et omfang som gjør at fastrenteandelen i låneporteføljen er 49% ved årsskiftet. Følgelig er 51% flytende rente. Fastrentene har ulike forfallstidspunkt:

Gjennomsnittlig durasjon i låneporteføljen er 2,46 år. I tillegg kommer durasjonseffekten av fastrenter med fremtidig oppstart.

En fremskriving av andel lån med fast- og flytende rente (med forutsetning om nye låneopptak og avdrag, slik det ligger i økonomiplanen) er slik:

Verdi på låneporteføljen.

Samlet overkurs på renteposisjonene i låneporteføljen er 6 millioner kroner (0,75%).
Porteføljens rentefølsomhet (sier hva kursendringen blir ved renteendringer) er 2,37%.
Tabellen under viser hvordan renteendringer vil slå ut i endret verdi (som følge av kursendring) på kommunens låneportefølje:

	Balanse %	Balanse MNOK	Rente- endring	Følsomhet	Beregnet verdiendring
Gjeld med flytende rente	51 %	401	0,01 %	0,20	0,01
Gjeld med fast rente	49 %	385	0,01 %	4,55	0,18
Finanspassiva	100 %	786			0,18

Verdiendring ved parallell endring i rentekurven på 0,01 prosentpoeng: ca. 0,18 millioner kroner.

Markedet for lån med kommunal risiko.

Det har ikke vært endringer av vesentlig karakter i markedet for lån med kommunal risiko. KLP/kommunekreditt hevet marginen på sine flytende lån i desember med 0,10 prosentpoeng, men dette har kommunen styrt unna ved å flytte sine lån herfra. Lange renter har steget mye i desember.

Endring i risikoeksponering.

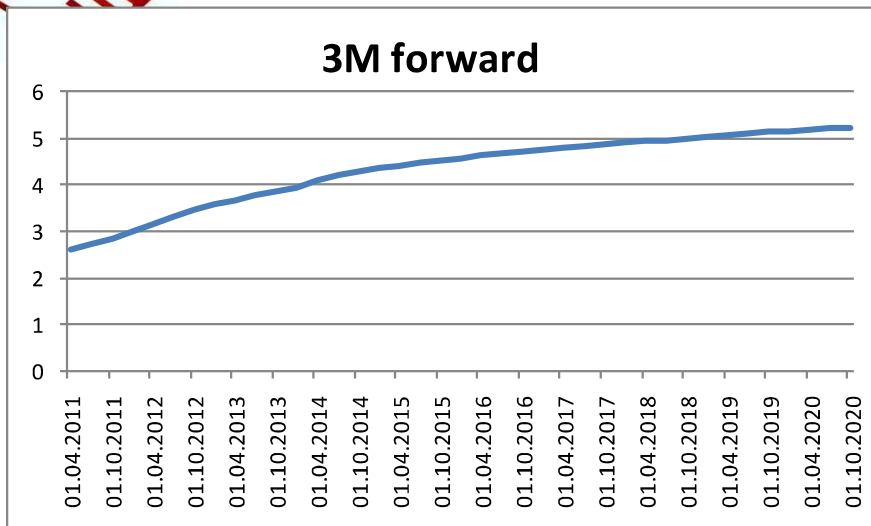
Kommunen har økt sin renterisiko (durasjon) i løpet av høsten. Dette har bl.a. skjedd ved at det i september ble etablert 2 nye fastrenter (50 + 100 mill). Andelen fast rente i porteføljen er økt fra 31% i september til 49% i desember. De lange rentene bunnet i begynnelsen av september og kommunen foretok de nevnte handler nokså nært dette tidspunktet.

Avvik mellom faktisk forvaltning og krav i finansreglementet.

Ingen bestemmelser i finansreglementer er overtrådt og det har ikke funnet sted avvik fra dette.

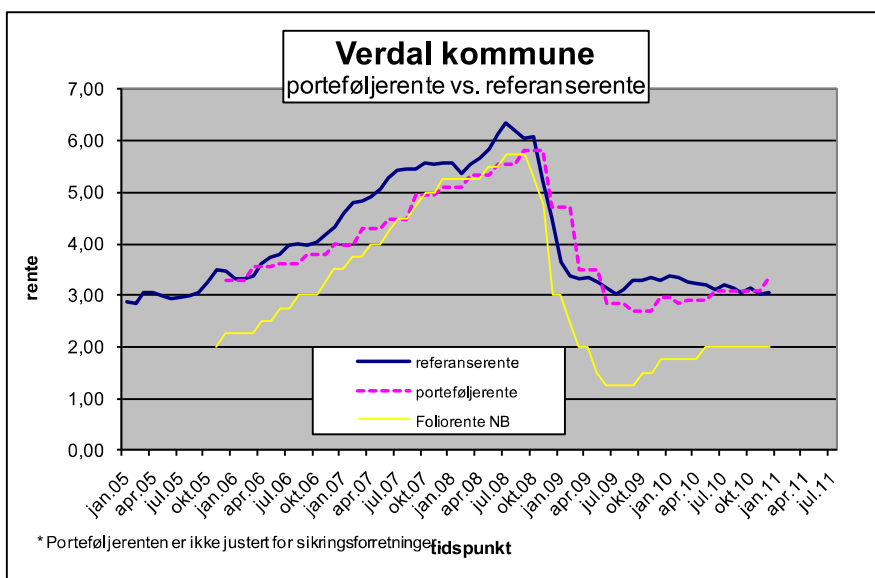
Markedsrenter og egne betingelser.

Gjennomsnittrenten i kommunens låneportefølje er 3,36% ved årsskiftet (opp fra 3,07% i september). Økningen skyldes ikrafttredelse av nye fastrenter. Det forventes en økning i den korte renten i årene som kommer. Dette kan illustreres ved prisene i FRA-markedet. Her handles 3M niborrente på fremtidige tidspunkt av både långivere og låntagere.

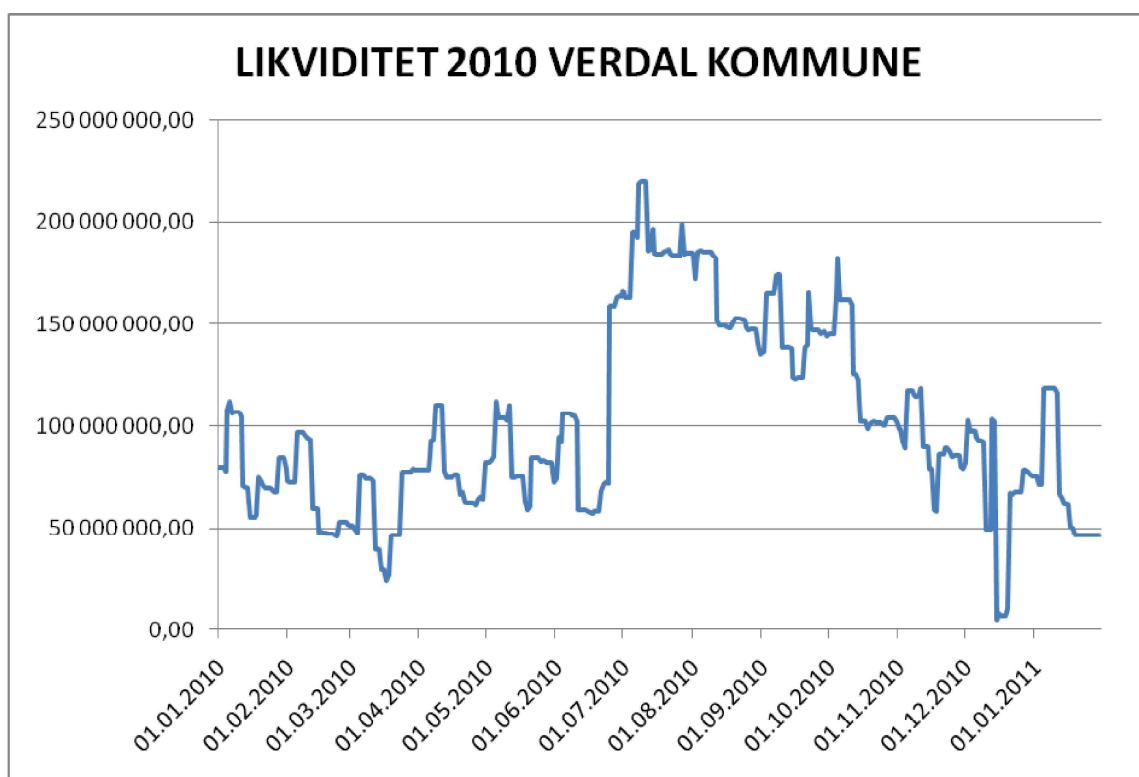
Prisene i FRA-markedet legges til grunn ved budsjettering av fremtidig kostnad på lån med flytende rente.

Kommunen benchmarker sin lånerente ved å sammenligne porteføljerenten med en referanserente som er relevant for kommunal risiko. Referanserenten består av 3M nibor og 4-års fastrente (kommunal risiko) med en rentebinding (durasjon) på 2,5 år. Norges Bank sin styringsrente (foliorenten) fremgår også av grafen:

Likviditetsutviklingen 2010

Diagrammet ovenfor viser kommunen likviditetsutvikling gjennom året 2010. Likviditeten påvirkes av de periodiske inn- og utbetalinger i driftsregnskapet samt utbetalinger og låneopptak i investeringsregnskapet. Når likviditetsbeholdningen til tider har vært relativt høy, skyldes dette tidligere ubrukte lånemidler. Etter som kommunen nå er mer ajour med sine investeringer, vil dette forholdet gradvis medføre at likviditeten blir normalt sett lavere. Det vil heller ikke bli aktuelt å ta opp nye investeringslån før behovet oppstår. Denne endringen er delvis som en følge av forskriftsendringer på finansiering av investeringer fra 2011.

Kommunen har i 2010 valgt ikke å plassere midler i sertifikater eller obligasjoner. Årsaken til det er den forholdsvis uforutsigbare utviklingen på finansområdet og den

nevnte reduksjonen i likviditetsvolum mot slutten av året. I 2010 er hele den kommunale likviditetsbeholdning plassert på rentebærende innskuddskonti, i all vesentlighet hos kommunens hovedbank-forbindelse og i all hovedsak til flytende rente pluss en avtalt margin.

Ingen bestemmelser i finansreglementer er overtrådt og det har ikke funnet sted avvik fra dette.

Nøkkeltallsrapport Låneporteføljen

Verdal kommune

jfr. "Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning" - trådte i kraft 1. juli 2010.

	Forskriften	JA	NEI
Er finansreglementet vedtatt i inneværende kommunestyreperiode? KRAV: Reglementet skal vedtas minst én gang i valgperioden	§2	X	
Er reglementet vurdert av uavhengig kompetanse? Krav: Reglementet skal vurderes av uavhengig kompetanse.	§5	X	
Er finansreglementet basert på kommunens egen kunnskap?	§3	X	
Er det etablert rutiner for finansiell risiko? KRAV: Rutiner for vurdering av finansiell risiko skal etableres.	§8		X
Er rutinene fulgt?		X	
Er alle lån etablert hos kilder hjemlet i Finansreglementet? Tillatte lånekilder:		X	

Rapport "Nå" : IMM desember 2010

Rapport "Forrige" : IMM september 2010

Sammensetning av passiva:	Nå	Forrige		Krav/limit
Andel lån med fast rente:	49 %	31 %	Maksimum	80 %
Andel lån med flytende rente:	51 %	69 %	Maksimum	80 %
herav rentesikret for 2011	0 %	0 %		
herav rentesikret for 2012	0 %	0 %		
Gjennomsnittlig durasjon (år)	2,46	1,12	Min.-/makskrav:	0-4 år
Porteføljens rentefølsomhet (%)	2,37	1,08		-
Lengste rentebinding (ant. år)	9	9	Maksgrense	-
Andel største enkeltlån i porteføljen:	17 %	17 %	Maksimalgrense:	35 %
Gjennomsnittlig porteføljerente:	3,36 %	3,07 %		
Anslag renteutgift 2011 (mill. kroner)	31	30,7	Budsj. renteutg.	
Innløsningsverdi passiva (i prosent). Negativ verdi kommer i tillegg til pari kurs, mens positiv verdi kommer til fradrag til pari kurs.	-0,75 %	-0,63		
Innløsningsverdi passiva (i mill kroner). Negativ verdi kommer i tillegg til pålydende gjeld, mens positiv verdi kommer til fradrag til pålydende gjeld	-6	-4,8		
Lån som skal refinansieres innen 1 år (%)	7 %	12%	Maksgrense	40 %

Kommentar til "vesentlige markedsendringer":

KLP Kommunekreditt hevet marginen på flytende lån med 0,10 prosentpoeng.

Tilstandsrapport for grunnskolene i Verdal kommune 2010

Saksbehandler: Heidi Holmen E-post: heidi.holmen@verdal.kommune.no Tlf.:	Arkivref: 2010/6614 - /
---	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Driftskomiteen i Verdal	13.04.2011	32/11
Verdal formannskap	14.04.2011	36/11
Verdal kommunestyre	26.04.2011	38/11

Rådmannens innstilling:

1. Tilstandsrapport for grunnskolene i Verdal kommune 2010 tas til orientering.
2. Årets oppløftende resultater legges til grunn for videre satsing.

Saksprotokoll i Driftskomiteen i Verdal - 13.04.2011

BEHANDLING:

Rådmannen v/kommunalsjef oppvekst redegjorde for saken.
Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

1. Tilstandsrapport for grunnskolene i Verdal kommune 2010 tas til orientering.
2. Årets oppløftende resultater legges til grunn for videre satsing.

Saksprotokoll i Verdal formannskap - 14.04.2011

BEHANDLING:

Driftskomiteens innstilling ble utdelt i møtet.

Ved votering ble driftskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

1. Tilstandsrapport for grunnskolene i Verdal kommune 2010 tas til orientering.
2. Årets oppløftende resultater legges til grunn for videre satsing.

Vedlegg:

- 1 Tilstandsrapport for grunnskolene i Verdal 2010
- 2 Oppsummering av evalueringer

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Med dette legges "Tilstandsrapport for grunnskolene 2010" fram.

I opplæringsloven er det fastsatt at skoleeiere plikter å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i opplæringen. I St.meld. 31 (2007 -08) fremgår betydningen av at styringsorganene i kommunen har et bevisst og kunnskapsbasert forhold til kvaliteten på grunnopplæringen. Dette er nødvendig for å følge opp utviklingen av sektoren på en god måte. Den framlagte rapporten baseres på 2010-tallene for Verdal.

Tilstandsrapporten skal omhandle læringsresultater, frafall og læringsmiljø, og skal drøftes av skoleeier, dvs kommunestyret, jf. Opplæringsloven 13-10 andre ledd. Av forarbeidene, Ot.prp.nr.55 (2008-09), fremkommer at det skal være mulig å tilpasse arbeidet med å utarbeide en årlig tilstandsrapport til det ordinære plan-, budsjett- og rapporteringsarbeidet hos skoleeier.

Tilstandsrapporten kan bygges ut med annen omtale som skoleeier mener er formålstjenlig ut fra lokale behov. Hovedsakelig er det data fra skoleporten som benyttes som grunnlag for skoleeiers vurdering av tilstanden, men skoleeiere og skoler oppfordres til å føre opp konkrete målsettinger for hva de skal oppnå innenfor de målområder som er satt opp.

Tall som lastes direkte inn fra Skoleporten kan for små enheter inneholde indirekte identifiserbare opplysninger som kan være taushetsbelagte etter forvaltningsloven § 13 og/eller personopplysninger etter personopplysningsloven § 2 nr. 1. Disse opplysningene må behandles i tråd med forvaltningslovens og/eller personopplysningslovens bestemmelser.

Tilstandsrapport for 2009 ble behandlet i kommunestyret i august 2010. Det ble fattet vedtak om at tiltak som ble beskrevet i rapporten skulle gjennomføres. I hovedsak dreide tiltakene seg om systematisering av arbeid med grunnleggende ferdigheter, læringsmiljø og tidlig og samordnet innsats. Arbeidet er godt i gang.

Tilstandsrapport for 2010 omhandler:

1. Elever og undervisningspersonale
2. Lærertetthet
3. Læringsmiljø: mobbing, trivsel med lærerne, faglig veiledning, mestring og faglig utfordring
4. Resultater
5. Karakterer
6. Grunnskolepoeng
7. Gjennomføring
8. System for oppfølging (internkontroll)

Tidlig og samordnet innsats er en grunnleggende satsing i kommunen og skal gjennomsyre arbeidet i oppvekstsektoren, også satsingen på grunnleggende ferdigheter og læringsmiljø. Det er et mål å jobbe bredt og godt mot hele elevgruppen tidlig i skoleløpet, slik at andelen elever som får behov for spesialundervisning blir minst mulig. Vi ønsker å gjøre elevene rustet til å komme seg gjennom grunnskolen, samt fullføre videregående skole.

Rapporten forteller om en bred og gjennomgående satsing på forskningsbaserte tiltak for å bedre læringsmiljøet i skolene og barnehagene i kommunen

- De utrolige årene (en forebyggings- og behandlingstilnærming for barn i alderen 0 – 12 år)
- Klasseledelse og relasjonskompetanse – et femårig prosjekt på ungdomsskolene i kommunen.

Alle grunnskolene i kommunen har forpliktet seg til å utarbeide og bruke en plan for hvordan det skal arbeides for et godt psykososialt miljø. Ordensreglement for grunnskolen i Verdal er under revidering. Sammen med nye rutiner for oppfølging av fravær er det et mål at færre elever vil droppe ut av det 13-årige utdanningsløpet.

Rapporten gir en innføring i tilstanden i utvalgte deler av Verdalskolen:

1. Elever og undervisningspersonale

Fordeling av elever per trinn/skole inneværende skoleår

Trinn - Skole:	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Garnes	5	5	9	6	6	6	6	4	-	-	-
Volden	4	6	6	6	2	5	3	6	-	-	-
Leksdal	12	7	13	8	11	10	6	9	-	-	-
Stiklestad	23	20	26	18	21	A: 15 B: 16	27	A: 16 B: 18	-	-	-
Vuku	12	11	13	7	12	18	18	20	77	76	67
Ness	11	8	7	6	7	7	9	4	-	-	-
VØB	48	44	54	48	47	69	54	47	-	-	-
Ørmelen	45	30	43	36	33	35	46	35	-	-	-
Vinne	27	41	28	29	25	29	31	27	-	-	-
VØU									158	131	135

Trinn 0 viser elever som er innskrevet kommende skoleår (11/12).

Elevtall 2010/11: 1939 – tallene bygger på innrapporterte tall i GSI oktober 2010.
Beregnet elevtall 2011/12: 1924

Fødselsår:	Fødselstall:	Fødselsår:	Fødselstall:
1994	211	2003	200
1995	207	2004	168
1996	209	2005	186
1997	236	2006	181
1998	188	2007	183
1999	201	2008	174
2000	205	2009	146
2001	162	2010	170
2002	163		

De siste årene har fødselstallet i kommunen vist en fallende tendens. Det vi få innvirkning på elevtallet i årene som kommer.

2. Lærertetthet

Lærertettheten på ungdomstrinnet ligger over snittet i kommunegruppe 11, Nord-Trøndelag fylke og nasjonen. På barnetrinnet ligger vi under nasjonen, men over kommunegruppen og fylket.

3. Læringsmiljø:

a. Mobbing

Vi skiller oss ikke ut verken i forhold til fylket eller landet forøvrig når det gjelder mobbing.

b. Trivsel med lærerne

Resultatene viser at elevenes trivsel knyttet til fag er over fylkes- og landsgjennomsnittet på 7. trinn mens de ligger under på 10. trinn.

c. Faglig veiledning

Her er det store forskjeller mellom skolene. Resultatet ligger på fylkes- og landsgjennomsnittet. Kommunen søker midler til etterutdanning i elevvurdering.

d. Mestring

Elevene på barnetrinnet har forholdsvis større følelse av faglig mestring enn elevene på ungdomstrinnet.

e. faglig utfordring

Her er resultatene totalt sett på det jevne, men ulikt fra skole til skole.

4. Resultater

Lesing 5. trinn – oppløftende, resultatene er samlet sett over landsgjennomsnittet
Lesing 8. trinn – forholdsvis færre elever på laveste mestringsnivå, og forholdsvis flere på høyeste mestringsnivå

Regning 5. trinn - forholdsvis færre elever på laveste mestringsnivå, og forholdsvis flere på høyeste mestringsnivå

Regning 8. trinn – positive tall for Verdal, høyere andel elever på nivå 4 og 5 og lavere andel på nivå 1 og 2.

Engelsk 5. trinn – positiv utvikling, flere elever på nivå 3

Engelsk 8. trinn – gode resultater, lavere andel på nivå 1 og 2, høyere andel på nivå 5.

9. trinn: Nytt i 2010 var nasjonale prøver på 9. trinn. Disse er ikke tatt med i tilstandsrapporten.

5. Karakterer

Her har vi ikke nådd målet om at elevene skal ha eksamensresultater på nasjonalt nivå.

6. Grunnskolepoeng

Her har vi et stykke igjen til vi har nådd målet om 40 grunnskolepoeng.

7. Gjennomføring

Her mener vi at vi er på rett vei. Arbeidslivsfag, Stå på-prosjektet og Ny giv er tiltak vi mener skal føre til at ungdommene skal kunne dokumentere kompetanse etter endt utdanningsløp.

8. System for oppfølging (internkontroll)

Tilstandsrapporten er en del av det kommunale systemet for oppfølging av grunnskolene.

Verdal kommune

Tilstandsrapport for grunnskolene i Verdal kommune 2010

Innhold

Sammendrag	3
1. Innledning	5
1.1. Om tilstandsrapporten	5
1.2. Verdal kommunes planverk	6
2. Hovedområder og indikatorer	7
2.1. Elever og undervisningspersonale	7
2.1.1. Lærertetthet	11
2.2. Læringsmiljø	12
2.2.1. Mobbing på skolen	13

2.2.2.	Trivsel med lærerne	17
2.2.3.	Faglig veiledning	19
2.2.4.	Mestring	23
2.2.5.	Faglig utfordring	26
2.3.	Resultater	28
2.3.1.	Nasjonale prøver lesing 5. trinn	28
2.3.2.	Nasjonale prøver lesing 8. trinn	30
2.3.3.	Nasjonale prøver regning 5. trinn	32
2.3.4.	Nasjonale prøver regning 8. trinn	34
2.3.5.	Nasjonale prøver engelsk 5. trinn	36
2.3.6.	Nasjonale prøver engelsk 8. trinn	38
2.3.7.	Karakterer - matematikk, norsk og engelsk	40
2.3.8.	Grunnskolepoeng	41
2.4.	Gjennomføring	43
2.4.1.	Overgangen fra grunnskole til VGO	43
3.	System for oppfølging (internkontroll)	44

Sammendrag

Alle ansatte i skolen har ansvar for at alle elever har et godt og inkluderende læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, jf §9a i opplæringsloven. Læringsmiljø kan defineres som de samlede kulturelle, relasjonelle og fysiske forholdene på skolen som har betydning for elevenes læring, helse og trivsel.

Gjennom en bred gjennomgang av forskningen på læringsmiljøfeltet, har Utdanningsdirektoratet kommet frem til faktorer som er sentrale for arbeidet med elevenes læringsmiljø. Disse faktorene er: god klasse- og skoleledelse, godt samarbeid mellom skole og hjem og positive relasjoner mellom lærere og elever.

Det er vesentlig for Verdal kommune å ta i bruk denne forskningsbaserte kunnskapen i arbeidet for at alle elevene skal få oppfylt sin rett til et godt læringsmiljø. Ekstra viktig i denne sammenhengen er at ingen elever skal oppleve mobbing. Mobbing defineres i elevundersøkelsen som ”en gjentatt negativ eller ”ondsinnert” atferd fra en eller flere rettet mot en elev som har vanskelig for å forsvare seg. Gjentatt erting på en ubehagelig og sårende måte er også mobbing”. Utdanningsdirektoratet sendte i januar 2011 ut en veileder til alle skoler. Veilederen skal hjelpe skolene i arbeidet mot mobbing. I veilederen finnes en oversikt over skolens ansvar og tips for hvordan mobbing kan forebygges, avsløres og løses. Veilederen er sendt ut og skal gjennomgås på alle skolene.

På det forebyggende planet er vi i gang med en omfattende satsing. Carolyn Webster Strattons ”De utrolige årene”, er en forebyggings- og behandlingstilnærming for barn med atferdsproblemer i alderen 0 – 12 år, og består av ulike programmer rettet mot foreldre, barn og ansatte i barnehage og skole/sfo. De utrolige årenes programmer bygger på bred internasjonal og evidensbasert forskning, og er av Helsedirektoratet anbefalt som tilnærming ved forebygging og behandling av barn og unge med atferdsproblemer. Utdanningsdirektoratet kategoriserer også programmet inn under programmer med dokumenterte resultater. Skole- og barnehageprogrammene implementeres i alle barnehager og barneskoler i kommunen, og foreldreprogrammet kjøres vår og høst.

Ved Vuku oppvekstsenter og Verdalsøra ungdomsskole gjennomføres det femårige prosjektet ”Klasseledelse og relasjonskompetanse”. Faglig ansvarlig er Midt-norsk kompetansesenter for atferd v/Arne Tveit og Arnt Ollestad. Arne Tveit har vært sentral i arbeidet med Utdanningsdirektoratets materiell for helhetlig arbeid med læringsmiljø, som alle kommuner anbefales å benytte. Dette er et prosjekt Vuku oppvekstsenter har fått midler til gjennom Utdanningsdirektoratets femårige satsing på læringsmiljø.

I tillegg til dette, skal alle skolene ha en plan for hvordan de skal arbeide for et godt psykososialt miljø. Vi er snart i mål med rutiner som skal gjelde for alle ansatte i skolen ved mistanke eller kunnskap om at elever utsettes for mobbing eller andre krenkende ord eller handlinger.

Kommunalt ordensreglement er også under revidering. Dette er et viktig virkemiddel i det forebyggende arbeidet. Det arbeides også med felles rutiner for oppfølging av fravær.

I tillegg til satsingen på læringsmiljø, fokuseres det også på et høyt læringstrykk. Nasjonale prøver er en av flere vurderingsformer i det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Det primære formålet med prøvene er å vurdere i hvilken grad skolen lykkes med å utvikle elevenes grunnleggende ferdigheter. Et viktig mål for grunnopplæringen er at alle elever som går ut av grunnskolen, skal mestre grunnleggende ferdigheter. Nasjonale prøver skal brukes som grunnlag for kvalitetsutvikling på skoler, hos skoleeiere og på regionalt og nasjonalt nivå. I tillegg kan prøveresultatene bidra til å styrke skolens arbeid med tilpasset opplæring. Informasjon fra prøvene må ses i sammenheng med annen informasjon om elevene som skolen har tilgang til. Prøvene gjennomføres i regning, lesing og engelsk på 5. og 8. trinn, samt lesing på 9. trinn. Årets resultater var veldig gode for Verdal kommune. Dette er oppløftende og til inspirasjon for videre arbeid, men ingen ”hvilepute”. Lesing er en av de grunnleggende ferdighetene, og

grunnsteinen for læring gjennom skoleløpet. Det gjennomføres inneværende skoleår et etterutdanningskurs i begynnende lese- og skriveopplæring med fokus på forebygging og avhjelping av lese- og skrivevansker i samarbeid med Levanger kommune. Kompetansemiljø er Høgskolen i Nord-Trøndelag og Lesesenteret i Stavanger, i tillegg til egne lokale krefter. Kurset vil videreføres neste skoleår. I tillegg arbeides det med å få på plass to kurs i ”den andre leseopplæringen”, ett beregnet for lærere på mellomtrinn og ett for lærere på ungdomstrinnet. Forskning viser også at vurdering for læring – det at elevene får tilbakemelding på hva de skal gjøre for å utvikle seg videre - har betydning for elevenes læringsresultater. Vi ønsker å sette i gang et etterutdanningskurs også i vurdering, og vil søke om midler til dette arbeidet. Digitale ferdigheter er også i Kunnskapsløftet trukket frem som en av de fem grunnleggende ferdighetene. I samarbeid med Levanger kommune og IT-service, er det satt ned en gruppe som arbeider med en strategiplan for digital kompetanse. Gjennom arbeid med læringsmiljø og grunnleggende ferdigheter, samt høyt læringstrykk, ønsker vi å nå målet om at flest mulig er rustet til å komme seg gjennom videregående skole. Verdal kommune har også et ønske om å tilby et ungdomstrinn som er mer praktisk rettet og som ivaretar den enkelte elevs behov. Det er derfor med spenning vi venter på den nye Stortingsmeldingen for ungdomsskolen som er varslet i april. Vuku oppvekstsenter har meget gode erfaringer med arbeidslivsfaget. Dette faget er et alternativ til språklig fordypning og andre fremmedspråk, og skal bygge på de yrkesfaglige studieretningene i videregående tilpasset ungdomstrinnets nivå. Vi er spente på signalene fra Kunnskapsdepartementet hva gjelder videreføringen av dette faget. I tillegg her kommunen så heldig å få være med på prosjektet ”Ny giv”. Dette er et prosjekt hvor de 10 % svakest presterende elevene på tiende trinn gis ekstra tett oppfølging i regning og lesing gjennom siste halvår av ungdomsskolen og gjennom videregående skole. Aud Segtnan er tilsatt som prosjektleder for kommunene i Nord-Trøndelag. Det er et omfattende arbeid som gjennomføres i skolene i Verdal, og en rapport som dette kan ikke omfatte alt. Vi har satt som mål å ferdigstille Kommunedelplan oppvekst før sommerferien. Innsatsområder i planen er læringsmiljø, grunnleggende ferdigheter og folkehelse. Vi ønsker å bidra til at flest mulig får en optimal utdanning ut fra sine evner og forutsetninger, og at antallet elever som har behov for spesialundervisning reduseres.

Innledning

Om tilstandsrapporten

Det er fastsatt i opplæringsloven at skoleeiere plikter å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i opplæringen. I St.meld.nr 31 (2007-2008) fremgår det som viktig at styringsorganene i kommunen har et bevisst og kunnskapsbasert forhold til kvaliteten på grunnopplæringen. Dette er nødvendig for å følge opp utviklingen av sektoren på en god måte. Rapporten baseres på tallene for Verdal fra 2010.

Rapport om tilstanden i opplæringen

Tilstandsrapporten skal omhandle læringsresultater, frafall og læringsmiljø, og skal drøftes av skoleeier dvs. kommunestyret, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd. Det følger av forarbeidene til bestemmelsene - Ot.prp. nr. 55 (2008-2009) s. 24 - at det skal være mulig å

tilpasse arbeidet med å utarbeide en årlig tilstandsrapport til det ordinære plan-, budsjett- og rapporteringsarbeidet hos skoleeier.

Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem

Tilstandsrapporten er et sentralt element i det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet.

Regjeringen har fastsatt mål knyttet til læringsresultater, frafall og læringsmiljø som grunnlag for å vurdere kvaliteten i grunnopplæringen, jf. St.meld. 31 (2007-2008). Til de nasjonale målsettingene har regjeringen stilt opp indikatorer som skal gi grunnlag for å vurdere hvor langt skoleeier er kommet i å nå målene.

Krav til innhold i tilstandsrapporten

Tilstandsrapporten skal som et minimum omtale læringsresultater, frafall og læringsmiljø, men kan bygges ut med annen omtale som skoleeier mener er formålstjenlig ut fra lokale behov. Det er data fra Skoleporten som hovedsakelig skal benyttes som grunnlag for skoleeiers vurdering av tilstanden, men det følger av St.meld. nr. 31 (2007-2008) at skoleiere og skoler oppfordres til å føre opp konkrete målsettinger for hva de skal oppnå innenfor de målområder som er satt opp.

Det følger av Ot.prp. nr. 55 (2008-2009), s. 24, at tilstandsrapporten skal inneholde vurderinger knyttet til opplæringen av barn, unge og voksne. I St.meld. nr.16 (2006-2007) fremgår det at tidlig innsats er vesentlig for å bedre elevenes ferdigheter og faglige utvikling. Kartlegging av elevenes ferdighetsnivå må følges opp med tiltak for dem som har behov for ekstra opplæring fra første stund. Den spesialpedagogiske innsatsen er her sentral.

Det generelle systemkravet

Skoleeiers plikt til å utarbeide årlige rapporter om tilstanden i grunnopplæringen er en del av oppfølgingsansvaret knyttet til det generelle systemkravet (internkontroll), jf opplæringsloven § 13-10 andre ledd og privatskoleloven § 5-2 tredje ledd. Kravet til internkontroll omfatter alle plikter som påligger skoleeier etter lov og forskrift.

Personvern

Tall som lastes direkte inn fra Skoleporten, samt lokale indikatorer, kan for små enheter inneholde indirekte identifiserbare opplysninger som kan være taushetsbelagte etter forvaltningsloven § 13 og/eller personopplysninger etter personopplysningsloven § 2 nr. 1. Disse opplysningene må behandles i tråd med forvaltningslovens og/eller personopplysningslovens bestemmelser.

Verdal kommunes planverk

I forbindelse med kommunedelplan for oppvekst, arbeides det ut fra følgende visjon for oppvekst i Verdal kommune:

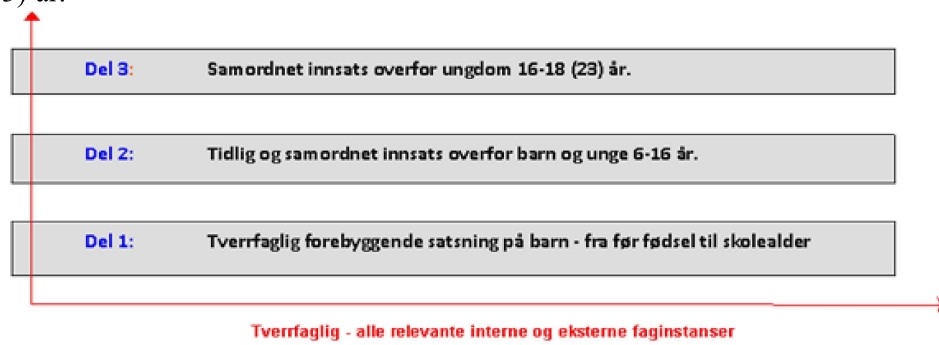
”Barn og unge som vokser opp i Verdal skal kunne være vinnere på fremtidens arbeidsmarked. De skal kunne samarbeide på tvers av ulike språk, kulturer, religioner og kjønn. De skal ha gode grunnleggende ferdigheter og kunnskaper, høy sosial kompetanse og god helse. Gjennom godt

helhetlig, tverretattlig samarbeid, konstruktivt samarbeid mellom barnehage/skole/hjelpetjeneste og hjem samt god samhandling med lag og foreninger, næringsliv og andre utdanningsinstitusjoner skal hvert barn gis en optimal utvikling”.

”Strategiplan for oppvekstsektoren 2008 – 2009” ble utarbeidet som oppfølging av ”Plan for kvalitetsutvikling i oppvekstsektoren 2005 – 2008”, og ble grundig evaluert våren 2009.

Arbeidet følges opp gjennom ny ”Kommunedelplan oppvekst”. Kommunedelplanen inngår i det kommunale plansystemet og er en av i alt 6 delplaner. Planen skal ha en tiltaksdel på minimum 4 år. Gjennomføring av tiltakene avklares i den årlige behandlingen av økonomiplanen. Verdal kommune har videre utarbeidet helhetlige oppvekstplaner fra før fødsel og til 18 (23) år:

Disse planene vil også synliggjøres og følges opp i Kommunedelplan oppvekst.

Hovedområder og indikatorer

Elever og undervisningspersonale

Tabellen viser elevtall per 1. oktober det aktuelle skoleåret. Tallene omfatter barn og unge som etter opplæringsloven § 2-1 har rett og plikt til grunnskoleopplæring, og som får denne opplæringen ved en grunnskole. Tallene omfatter ikke voksne elever som får grunnskoleopplæring. Tabellen viser også totalsummen for årsverk for undervisningspersonalet. I denne indikatoren inngår andel årsverk for undervisningspersonale uten godkjent utdanning. Imidlertid har vi i Verdal ikke undervisningspersonale uten godkjent utdanning, med unntak av kortere vikariater.

Antall elever og lærerårsverk

Skole:	2004- 05	2005- 06	2006- 07	2007- 08	2008- 09	2009- 10
Elevtall totalt	2 015	2 021	2 010	1 988	1 952	1 993
Garnes Oppvekstsenter	43	41	34	36	42	46
Leksdal skole	72	65	69	61	62	67
Ness Oppvekstsenter	63	68	66	56	51	49
Stiklestad skole	229	211	214	210	202	191
Verdalsøra barneskole	377	384	399	402	391	397
Verdalsøra ungdomsskole	360	352	346	363	380	411
Vinne skole	203	203	212	206	201	201
Volden skole	30	31	27	26	31	33

Vuku Oppvekstsenter	354	372	362	354	326	324
Ørmelen skole	284	294	281	274	266	274
Sum beregnede årsverk for undervisningspersonale - Verdal kommune skoleeier	155	159	163	170	180	176
Garnes Oppvekstsenter	4	4	4	5	5	6
Leksdal skole	6	6	6	6	8	7
Ness Oppvekstsenter	5	5	6	6	9	6
Stiklestad skole	15	15	16	15	16	15
Verdalsøra barneskole	24	24	28	25	26	28
Verdalsøra ungdomsskole	31	33	32	34	38	38
Vinne skole	16	16	16	19	19	18
Volden skole	3	3	3	3	4	4
Vuku Oppvekstsenter	28	30	29	31	30	30
Ørmelen skole	23	24	24	25	25	23

Fordeling av elever per trinn/skole inneværende skoleår

Trinn - Skole:	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Garnes	5	5	9	6	6	6	6	4	-	-	-
Volden	4	6	6	6	2	5	3	6	-	-	-
Leksdal	12	7	13	8	11	10	6	9	-	-	-
Stiklestad	23	20	26	18	21	A: 15 B: 16	27	A: 16 B: 18	-	-	-
Vuku	12	11	13	7	12	18	18	20	77	76	67
Ness	11	8	7	6	7	7	9	4	-	-	-
VØB	48	44	54	48	47	69	54	47	-	-	-
Ørmelen	45	30	43	36	33	35	46	35	-	-	-
Vinne	27	41	28	29	25	29	31	27	-	-	-
VØU									158	131	135

Trinn 0 viser elever som er innskrevet kommende skoleår.

Elevtall 2010/11: 1939

Beregnet elevtall 2011/12: 1924

Fødselstall

Fødselstallene, som fremgår av oversikten nedenfor, viser at det vil bli en nedgang i antall elever de kommende årene:

Fødselsår:	Fødselstall:	Fødselsår:	Fødselstall:
1994	211	2003	200
1995	207	2004	168
1996	209	2005	186

1997	236	2006	181
1998	188	2007	183
1999	201	2008	174
2000	205	2009	146
2001	162	2010	170
2002	163		

Spesialundervisning

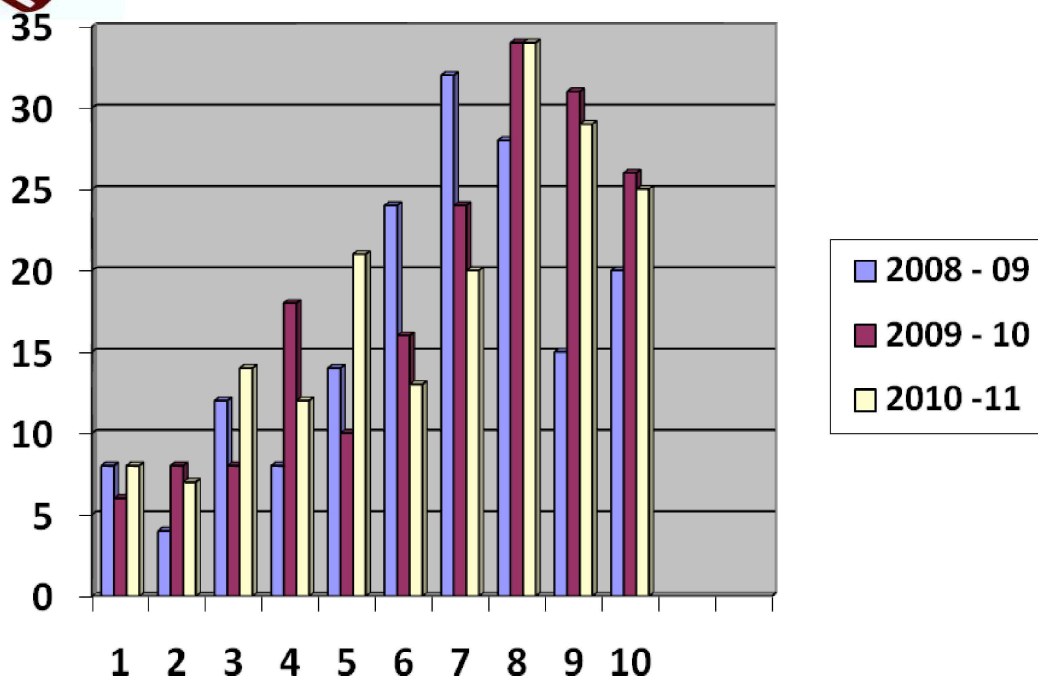
Per 1. oktober 2010 hadde PPT 234 henviste elever. 183 elever ble tilrådd spesialundervisning. Tallene i tabellen under viser utvikling i elevtall og elever med spesialundervisning de tre siste skoleårene. Det er også interessant å se fordeling på kjønn.

	2008/2009	2009/2010	2010/11
Elevtall:	1952	1993	1939
Årstimer til spesialundervisning:	24243	22593	24694
Elever meldt PPT:	175	206	234
Elever tilrådd spesialundervisning av PPT:	162	180	183
Antall elever innvilget enkeltvedtak:	165	181	183
Antall elever som får spesialundervisning:	Gutter: 125 Jenter: 39	Gutter: 137 Jenter: 44	Gutter: 138 Jenter: 45
Antall elever som får assistenttimer:	Gutter: 61 Jenter: 17	Gutter: 78 Jenter: 23	Gutter :82 Jenter: 27

Elever med spesialundervisning fordelt på trinn

Trinn:	08/09	09/10	10/11
1	8	6	8
2	4	8	7
3	12	8	14
4	8	18	12
5	14	10	21
6	24	16	13
7	32	24	20
8	28	34	34
9	15	31	29
10	20	26	25

Tabellen og diagrammet under viser hvordan elever med spesialundervisning fordeler seg på trinn de siste tre skoleårene.

Stadig flere elever meldes opp til PPT, men en lavere andel av disse tilrås spesialundervisning. Andelen gutter som mottar spesialundervisning er høy. Dette er gjennomgående også på landsbasis. Andelen elever som mottar spesialundervisning øker med økende alder.

En årsak til at tallene øker, kan være at vi er mer oppmerksomme på elever som faller utenfor "normalen", kanskje er normalbegrepet også for snevert. Foreldre er også opptatt av dette.

Skolen har også blitt mer teoritung, noe som kan føre til mer spesialundervisning. Det vises av rektorene til at det er vanskelig å snu dette når man er på minimumstimer på andre områder. "Alt" blir spesialundervisning.

Elever som er funksjonshemmet, eller har tunge diagnoser, vil ha det samme behovet for oppfølging jo eldre det blir. Hjelpet behovet vil øke når timetallet og kravene øker fra 1. til 10. trinn. For dem handler spesialundervisning om å sikre dem mestring og livskvalitet. For gruppen med atferdsvansker har vi ikke hatt gode nok kunnskaper og ordninger for å lykkes. Satsingen på kompetanseheving gjennom "De utrolige årene" og "Klasseledelse og relasjonskompetanse" vil bidra til å gi personalet bedre verktøy for å handle forebyggende og håndtere disse sakene. Et annet aspekt som gjør at omfanget øker med økende alder, er at elever som ikke opplever tilfredsstillende utbytte av den ordinære undervisningen på småtrinnet, vil jobbe ut fra egne planer og kunnskapsmål fra lavere klassetrinn. Disse elevene må følge sin progresjon også oppover i trinnene, og vil ha behov for spesiell tilrettelegging helt ut skoleløpet. Vi ønsker derfor å øke lærernes kompetanse gjennom etterutdanningskurs, slik at de skal være i stand til å identifisere elever med behov for ekstra tilrettelegging og sette inn relevante tiltak så tidlig som mulig i skoleløpet for å hindre denne utviklingen.

Minoritetsspråklige elever

Skoleåret 2009/10 fikk 68 elever særskilt norskopplæring pr. 1. oktober. 57 elever fulgte læreplan i grunnleggende norsk. 42 elever fikk morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring/tilrettelagt opplæring, fordelt på 8. språk.

Skoleåret 2010/11 får 55 elever særskilt norskopplæring pr. 1. oktober. 39 elever følger læreplanen i grunnleggende norsk. 40 elever får morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring/tilrettelagt opplæring, fordelt på 11 språk.

Når det gjelder morsmål, er det kun elever med arabisk og samisk som mottar morsmålsundervisning. Dette da vi ikke har morsmåls lærere på andre morsmål. Opplæringen på

samisk er organisert som fjernundervisning. For tospråklig opplæring i thai og russisk, har Ørmelen skole benyttet tolketimer gjennom Ressurscenter oppvekst. På morsmål som dari, tigrinia og somali er behovet mye større enn tilbudet. Ørmelen skole har benyttet tospråklige assistenter i praksis gjennom NAV.

Når det gjelder nyankomne elever er det etablert en ”velkomst-gruppe” for nyankomne elever.

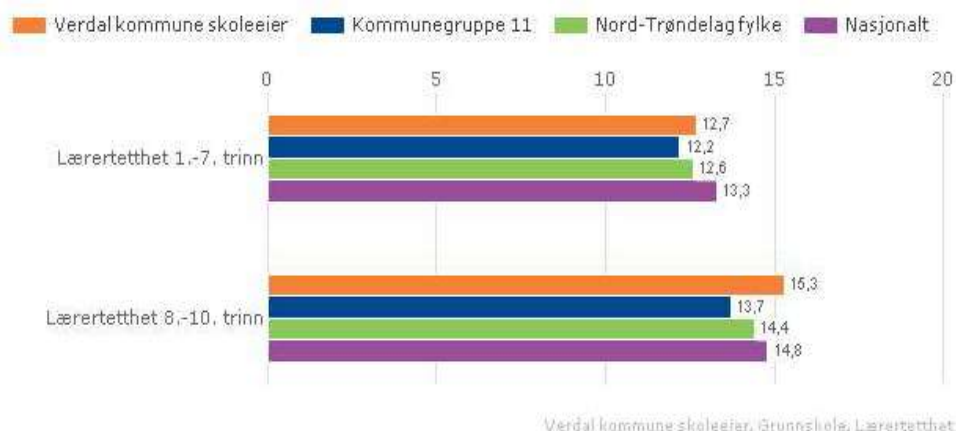
Lærertetthet

Lærertetthet 1.-7. trinn og 8.-10. trinn

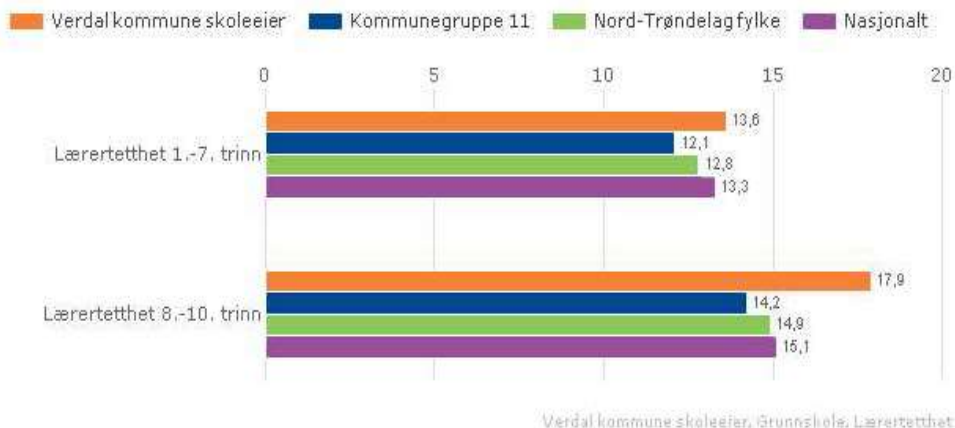
Diagrammene viser gjennomsnittlig lærertetthet på 1.- 7. trinn og 8. -10. trinn ned på skolenivå. Lærertetthet beregnes med utgangspunkt i forholdet mellom elevtimer og lærertimer, og gir informasjon om størrelsen på undervisningsgruppen. Indikatoren inkluderer timer til spesialundervisning og til andre lærertimer som tildeles på grunnlag av individuelle elevrettigheter.

2009 – 10

2008 - 09

2007 - 08

Verdal kommune skoleeier, Grunnskola, Lærertetthet

Vurdering:

Lærertettheten ligger litt under snittet for nasjonen på barnetrinnet, men over snittet for kommunegruppe 11 og fylket. På ungdomstrinnet er den over snittet i forhold til alle indikatorer. For å være sikre på at vi benytter korrekte tall ønsker vi å gjøre et arbeid for å kvalitetssikre GSI-rapporteringen kommende skoleår, så vi er sikre på at det rapporteres likt fra alle enhetene.

Læringsmiljø

Om Læringsmiljø

Alle elever og lærlinger skal inkluderes og oppleve mestring. Skoleeiere og skoleledere er pålagt å gjennomføre Elevundersøkelsen for elever på 7. og 10. trinn. Et utvalg av spørsmålene i Elevundersøkelsen er satt sammen til indekser som ligger i Skoleporten. Resultatene fra Elevundersøkelsen vises i en egen rapportportal. I tilstandsrapporten er disse læringsmiljøindekser obligatoriske: trivsel, mobbing på skolen, faglig veiledning, mestring og faglig utfordring.

Mobbing på skolen

Indikatoren viser andelen elever som oppgir at de har blitt mobbet de siste månedene.

Skala: 1-5. Lav verdi betyr liten forekomst av mobbing.

Lokale mål

Ingen elever skal bli mobbet i grunnskolen i Verdal kommune.

Skolene skal ha en plan for hvordan det skal arbeides for å forebygge og håndtere mobbing.

Kommunen skal ha felles prosedyrer for saksgang ved mistanke eller kunnskap om mobbing eller andre krenkende ord eller handlinger.

Kommunalt ordensreglement revideres.

7. trinn. Fordelt på periode

10. trinn. Fordelt på periode

n

7. trinn, Sammenligninger mellom egne skoler

Verdal mars 2011

Illustrasjonen er hentet fra Skoleporten

10. trinn. Sammenligninger mellom egne skoler

Vurdering

Verdal kommune skiller seg fortsatt ikke ut hverken positivt eller negativt i forhold til fylkets eller nasjonens tall når det gjelder andelen elever som rapporterer at de har vært mobbet de siste månedene. Resultatene varierer noe mellom skolene, og vi ser en økning ved noen skoler og en nedgang ved andre.

Et godt psykososialt miljø og et godt læringsmiljø forebygger mobbing. Læringsmiljø er et stort satsingsområde for oppvekst i Verdal, og eget innsatsområde i ny Kommunedelplan oppvekst. Når det gjelder skolene implementeres programmet "De utrolige årene" ved alle barneskolene. Tilbakemeldingene fra barnehagene og skolene som har gjennomført opplæringen er veldig positiv. Ved Vuku oppvekstsenter og Verdalsøra ungdomsskole gjennomføres det fireårige prosjektet "Klasseledelse og relasjonskompetanse". Faglig ansvarlig er Midt-norsk kompetansesenter for atferd. Dette er et prosjekt Vuku oppvekstsenter har fått midler til gjennom utdanningsdirektoratets femårige satsing på læringsmiljø. Verdal og Levanger kommuner er de eneste kommunene i Nord-Trøndelag som deltar i prosjektet, med Vuku oppvekstsenter og Frol oppvekstsenter som prosjektskoler. Verdalsøra ungdomsskole og Åsen oppvekstsenter har fått bli med på det faglige opplegget på lik linje med prosjektskolene. Dette både fordi det gir noe til prosjektskolene gjennom erfaringsdeling med flere skoler, men også fordi det er et så viktig område at vi må utnytte mulighetene som ligger i prosjektmidlene. Tilbakemeldingene fra deltakerne er at dette er et veldig nyttig prosjekt for dem. Midtveisevaluering fra årets deltakere er vedlagt rapporten.

Basisteam er et tverrfaglig sammensatt team for miljøarbeid med utsatte elever i ungdomsskolealder. Basisteam skal delta i overgangsmøtene mellom barneskole og ungdomsskole for å kunne begynne arbeidet med elevene så tidlig som mulig i ungdomsskoleløpet. Tilbakemeldinger fra skolene er at dette arbeidet fungerer godt.

Utdanningsdirektoratet gav i januar i år ut en veileder for ansatte og ledere i skolen om arbeid mot mobbing. Denne er sendt ut til alle skolene og rektorene er bedt om å gjennomgå den med alle ansatte. De rapporterer tilbake om at dette er gjort.

Alle skolene skal ha et systematisk, bredt basert arbeid for et godt psykososialt miljø, og en oppdatert plan mot mobbing. For å sikre dette er det satt ned to grupper, hvor den ene skal utarbeide felles prosedyrer og retningslinjer for forebygging og oppfølging av saker hvor elever utsettes for mobbing eller andre krenkende ord eller handlinger og den andre skal utarbeide nytt ordensreglement for grunnskolene i Verdal.

Kommunen hadde ved oppstart av skoleåret tilsyn fra Fylkesmannen på §9a i opplæringsloven, som del av et nasjonalt tilsyn. Dette tilsynet gikk i større grad enn tidligere tilsyn ut på å kontrollere skolenes og kommunenes etterlevelse av lovpålagte krav på skolenivået. § 9a er lovparagrafen som gir alle elever rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skoleledelsen og de ansatte skal i det daglige arbeide for et godt skolemiljø for elevene. Kommunen som skoleeier er ansvarlig for at lovens krav om dette oppfylles. Skolene som var trukket ut var Vuku oppvekstsenter, Verdalsøra ungdomsskole og Leksdal skole. Det var få avvik og merknader, og spesielt må Vuku trekkes frem som ikke fikk noen. Dette var en bekreftelse på at vi er på riktig vei i forhold til å ha systemene på plass for å forebygge, samt å avdekke og håndtere enkeltsakene. Likevel er hver elev som melder fra om opplevd mobbing en elev for mye. Skolen skal være mobbefri. Dette arbeidet vil derfor fortsatt ha stort fokus. Det er viktig å se til at planer og prosedyrer følges.

Verdal kommune benytter også MOT. En rapport som kom i fjor høst viser at det er mindre mobbing på skoler som benytter MOT-programmet.

Regjeringen, KS, Utdanningsforbundet, Fagforbundet, Norsk Skolelederforbund, Skolenes landsforbund, Foreldreutvalget for grunnopplæringen og Foreldreutvalget for barnehager har undertegnet et nasjonalt manifest mot mobbing (2011 – 2014). Gjennom manifestet vil mobbing settes på den nasjonale agendaen. Kommunene oppfordres til å registrere seg som del av manifestsamarbeidet og dermed forplikte seg til aktivt å arbeide for gode oppvekst- og læringsmiljøer med nulltoleranse for mobbing.

28. mars vedtok Kommunestyret i Verdal at Verdal kommune slutter seg til Manifest mot mobbing og dermed forplikter kommunen seg til å arbeide for at alle barn og unge skal ha et godt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø med nulltoleranse for mobbing.

Trivsel med lærerne

Indeksen viser elevenes trivsel med lærerne knyttet til fag og i hvilken grad elevene opplever at lærerne er hyggelige. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

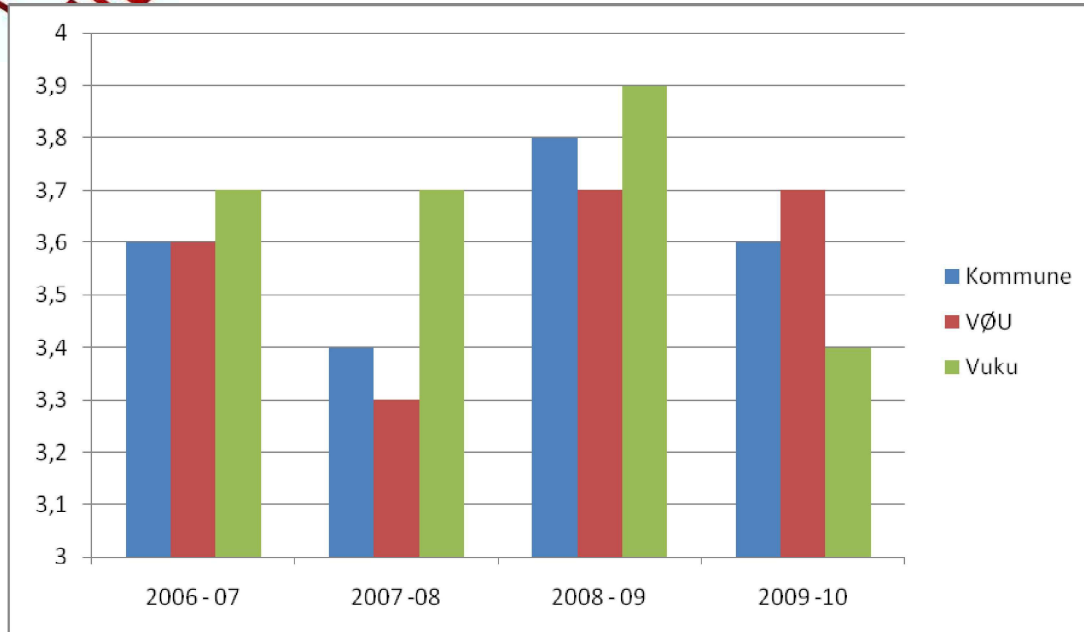
7. trinn. Geografiske sammenligninger, fordelt på periode

10. trinn. Geografiske sammenligninger, fordelt på periode.

7. trinn. Sammenligninger mellom egne skoler. Fordelt på periode

10. trinn. Sammenligning mellom egne skoler

Vurdering

På 7. trinn melder elevene i Verdal om noe bedre trivsel med lærerne enn fylkes- og landsgjennomsnittet. På 10. trinn er vi litt under.

Da tallene hentes fra 7. trinn og 10. trinn, vil de fra skole til skole variere fra år til år og mellom elevgrupper. Det er viktig at rektor følger med på tallene for egen skole og tar dette på alvor lokalt.

Faglig veiledning

Tabellene viser i hvilken grad elevene føler at de får god veiledning, inkludert i hvor stor grad de får vite hvordan de kan forbedre seg, og hvilke krav som stilles til det faglige arbeidet.

Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

Lokale mål

Elevene i Verdal skal oppleve å få god faglig veiledning.

7. trinn. Sammenlignet geografisk fordelt på periode

10. trinn. Sammenlignet geografisk fordelt på periode

7. trinn. Sammenligninger mellom egne skoler fordelt på periode

10. trinn. Sammenligninger mellom egne skoler fordelt på periode

Vurdering

Når det gjelder elevenes opplevelse av å få faglig veiledning, har denne gått noe ned siden i fjor, og vi har i år et samlet resultat på nivå med fylket og landet forøvrig. For barnetrinnets del er det til dels store forskjeller mellom skolene. Som i fjor har Ness oppvekstsenter et spesielt godt resultat.

Det ble søkt om midler for å få til et etterutdanningskurs i elevvurdering, uten at vi fikk dette, da lesing ble prioritert. Imidlertid vil vi prøve på nytt å søke midler til dette.

Mestring

Indeksen viser elevenes opplevelse av mestring i forbindelse med undervisning, lekser og arbeid på skolen.

Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

7. trinn. Sammenlignet geografisk fordelt på periode

10. trinn. Sammenlignet geografisk fordelt på

periode

7. trinn. Sammenligninger mellom egne skoler

10. trinn. Sammenligninger mellom egne skoler fordelt på periode

Vurdering

Vi ser av diagrammene at elevene på barnetrinnet har forholdsvis større følelse av faglig mestring enn elevene på ungdomstrinnet.

Tilbakemelding fra rektorer er at dette er noe overraskende, og at ungdomsskolen må signalisere tro på sine elever og gi positiv tilbakemelding. Det arbeides med saken gjennom prosjektet klasseledelse og relasjonskompetanse, og vi håper på en kulturendring og bedre tilbakemelding.

Det reises også spørsmål om hvorvidt dette kan ha sammenheng med mer variert valg av arbeidsmetoder på barnetrinnet.

Vi må arbeide for at alle elevene skal få opplevelsen av å mestre skolehverdagen.

Faglig utfordring

Indeksen viser elevenes opplevelse av faglige utfordringer i skolearbeidet. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

7. trinn. Sammenlignet geografisk

10. trinn. Sammenlignet geografisk

7. trinn. Sammenligninger mellom egne skoler

10. trinn. Sammenligninger mellom egne skoler

Vurdering

Vi ser at vi totalt sett er ”på det jevne”, men at resultatene på barneskolen er veldig ulike fra skole til skole. Det er viktig at resultatene diskuteres på hver enkelt enhet, og at de følges opp.

Resultater

Om Resultater

Alle elever som går ut av grunnskolen, skal mestre grunnleggende ferdigheter. Dette er ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og i arbeidslivet.

I tilstandsrapporten er disse resultatindikatorerne obligatoriske:

- nasjonale prøver på 5. og 8. trinn i lesing og regning
- standpunkt- og eksamenskarakterer i norsk hovedmål, matematikk og engelsk
- grunnskolepoeng

Utdanningsdirektoratet anbefaler skoleeiere å ta med følgende indikatorer i tilstandsrapporten:

- nasjonale prøver i engelsk på 5. og 8. trinn

Nasjonale prøver lesing 5. trinn

Nasjonale prøver i lesing kartlegger i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten lesing slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06.

De nasjonale prøvene i lesing omfatter tre aspekter: Elevene skal vise at de kan:

1. finne informasjon
2. forstå og tolke
3. reflektere over og vurdere tekstens form og innhold

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 5. trinn presenteres ved en skala med tre mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Andelen elever på mestringsnivå 3 skal være høyere enn andelen på mestringsnivå 1.

Andelen elever på mestringsnivå 1 reduseres.

Resultatene skal minst være på nasjonalt nivå.

5. trinn. Sammenlignet geografisk

Vurdering

Av hensyn til personvern kan tallene for den enkelte barneskole kun legges frem i lukkede møter.

I fjor satte vi et mål om at Verdal kommune skal ha resultater som minst er på nivå med landsgjennomsnittet og at andelene elever på mestringsnivå 1 skal reduseres. Samlet sett har vi i år resultater som er over landsgjennomsnittet. Andelen elever på mestringsnivå 1 er kraftig redusert, mens andelen elever på nivå 3 har økt betydelig. Sammenligner vi oss med landsgjennomsnittet har vi også færre elever på nivå 1 og flere elever på nivå 3. Årets resultater er slik sett veldig gode. Elever på mestringsnivå 1 vil ikke ha tilstrekkelige leseferdigheter til å mestre lesetekstene på mellomtrinn og ungdomstrinn. Målet må være at kun et fåtall av elevene skal havne på mestringsnivå 1.

Lesing er kanskje den viktigste grunnleggende ferdigheten for å lykkes i videre skolegang og studier. Det vil derfor holdes stort trykk på dette arbeidet. Det gjennomføres innværende skoleår et omfattende etterutdanningskurs over 1 1/2 år i begynnende leseopplæring. Neste skoleår vil vi komme i gang med etterutdanningskurs også for lærere på 5. - 10. trinn.

Resultatene og oppfølging av disse tas opp på rektormøte for å lære av hverandres

erfaringer. En suksessfaktor er forberedelser til prøvene, både teknisk og praktisk. Elevene bør være kjent med oppgavetyperne før de møter disse prøvedagen. Dette er også i tråd med Utdanningsdirektoratets veileder. God begynneropplæring og tidlig innsats når elever blir hengende etter er nødvendig. Man kan ikke vente på at elevene skal "modnes". I tillegg er det nødvendig å ikke slippe leseopplæringen når elevene har "knekt lesekode", men jobbe strukturert med innholdsforståelsen.

Flere skoler satser bevisst på skolebibliotek. Ørmelen skole og Verdalsøra ungdomsskole har mottatt prosjektmidler til dette arbeidet. I forbindelse med dette er det etablert et nettverk for skolebibliotekansvarlige, noe som vil bidra til kompetansedeling.

Det er også spennende å følge med på hva som skjer i etterkant av Oppvekstkommisjonens arbeid. Det er betydelige midler som er satt av til dette arbeidet. Signalene er at et av områdene det vil satses på er lesing. Det er viktig at Verdal kommune da kobler seg på tiltakene som iverksettes for å dra nytte av disse.

Nasjonale prøver lesing 8. trinn

Nasjonale prøver i lesing skal kartlegge i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med målene for den grunnleggende ferdigheten lesing, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i lesing ikke er en prøve i norskfaget.

De nasjonale prøvene i lesing omfatter tre aspekter ved lesing. Elevene viser at de kan:

1. finne informasjon
2. forstå og tolke
3. reflektere over og vurdere tekstens form og innhold

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 8. trinn presenteres ved en skala med fem mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Andelen elever på de to laveste mestringsnivåene skal være lavere enn landsgjennomsnittet.

Andelen elever på de to høyeste mestringsnivåene skal være over landsgjennomsnittet.

8. trinn. Fordelt på periode

Verdal mars 2011

Illustrasjonen er hentet fra Skoleporten

8. trinn. Sammenlignet geografisk

Vurdering

Resultatene på 8. trinn viser ferdighetene elevene besitter ved utgangen av barneskolen. I tallene for Vuku oppvekstsenter, ungdomstrinnet 2010, inngår Vuku, Garnes, Volden, Leksdal og Stiklestad skoler. I tallene for Verdalsøra ungdomsskole inngår Verdalsøra barenskole, Ørmelen, Vinne og Ness skoler.

Vi har i år forholdsvis færre elever på de laveste mestringsnivåene, og forholdsvis flere på de høyeste, noe som er en veldig positiv utvikling. Det har siden resultatene i fjor vært fokusert på betydningen av å la elevene bli kjent med oppgavetyperne de møter på nasjonale prøver. Disse prøvene måler på en annen måte enn mange andre kartleggingsprøver hvor godt de forstår innholdet i en tekst. De kan ikke hente svaret direkte fra teksten, de må forstå det de leser for å kunne svare. Gjennom trening på denne typen oppgaver, vil elevene bli kjent med denne måten å lese på. Læringsstrategier, lese for å lære, har vært satsingsområde i Verdal som en del av MILL-satsingen. Dette er strategier som hjelper eleven til å sortere og forstå lest tekst. I tillegg vil mange nyere læreverk være oppdatert i forhold til dette.

Det har også vært fokusert på økt læringsutbytte for minoritetsspråklige elever gjennom prosjektet "Kult å kunne". I tillegg har ivaretagelse av årstimene i basisfagene vært tema på rektormøte. Dette skal drøftes på hver enkelt enhet, og tas igjen i rektormøte i vår.

Det at vi har gode resultater i år, er en inspirasjon, men ingen "hvilepute". Vi vil fortsatt holde lesing høyt som satsingsområde. Det samarbeides med Høgskolen i Nord-Trøndelag og Levanger kommune om etterutdanningskurs i leseopplæring spisset mot ungdomstrinnet. Dette vil trolig komme i gang i januar 2012.

I overgangsprosedyrene til ungdomsskolen ligger det to årlige fagmøter i "basisfagene" som elevene testes i, og det bidrar til å sikre kontinuitet i den faglige jobbingen.

Nasjonale prøver regning 5. trinn

Nasjonale prøver i regning skal kartlegge i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten regning, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i regning ikke er en prøve i matematikk som fag.

De nasjonale prøvene i regning dekker tre innholdsområder:

- tall
- måling
- statistikk

Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene anvender regning i ulike faglige og dagligdagse sammenhenger. Dette innebærer at elevene forstår hvordan de:

- kan løse en gitt utfordring
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene er rimelige
- kan ha effektive strategier for enkel tallregning

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 5. trinn presenteres ved en skala med tre mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Andelen elever på nivå 1 skal være lavere enn landsgjennomsnittet.
Andelen elever på nivå 3 skal være høyere enn landsgjennomsnittet.

5.trinn. Fordelt på periode

5. trinn. Sammenlignet geografisk

Vurdering

Av hensyn til personvern kan tallene for den enkelte barneskole kun legges frem i lukkede møter.

Vi har vesentlig færre elever på mestringsnivå 1 i år, sammenlignet med forrige skoleår, i tillegg har vi vesentlig flere elever på mestringsnivå 3. Sammenligner vi med Nord-Trøndelag fylke og det nasjonale nivået, har vi også forholdsvis færre elever på det laveste mestringsnivået og forholdsvis flere på det høyeste. Dette er et godt resultat. Oppfølging av resultatene drøftes i rektormøtet. Det er viktig at erfaringer og gode idèer deles. Kartleggingsprøver, som er en del av det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet, skal gjennomføres og elever med svake resultater skal følges opp. Det vil også fortsatt være fokus på gjennomføring av oppsatte årstimer.

Nasjonale prøver regning 8. trinn

Nasjonale prøver i regning kartlegger i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten regning, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i regning ikke er en prøve i matematikk som fag. De nasjonale prøvene i regning dekker tre innholdsområder:

- tall
- måling
- statistikk

Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene anvender regning i faglige og dagligdagse sammenhenger. Dette innebærer at de:

- forstår og kan reflektere over hvordan de best kan løse en gitt utfordring,
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene de får er rimelige
- kan vise effektive strategier for enkel tallregning

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 8. trinn presenteres ved en skala med fem mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Andelen elever på de to laveste mestringsnivåene skal være under landsgjennomsnittet.
Andelen elever på de to høyeste mestringsnivåene skal være over landsgjennomsnittet.

8. trinn. Fordelt på periode

Vurdering

Resultatene på 8. trinn viser ferdighetene elevene besitter ved utgangen av barneskolen. I tallene for Vuku oppvekstsenter, ungdomstrinnet, inngår Vuku, Garnes, Volden, Leksdal og Stiklestad skoler. I tallene for Verdalsøra ungdomsskole inngår Verdalsøra barneskole, Ørmelen, Ness og Vinne skoler.

I fjor satte vi som mål at andelen elever på de to laveste mestringsnivåene skulle reduseres. Inneværende år ser vi at vi har lavere andel elever på det laveste mestringsnivået, mens andelen elever på nivå 2 har økt litt. Imidlertid er det veldig positive tall for Verdal sin del om vi sammenligner med fylket og landet for øvrig. Vi har lavere andel elever på begge de to laveste mestringsnivåene, og høyere andel på nivå 4 og 5. Om vi i tillegg går tilbake i tid og ser på utviklingen, ser vi at andelen elever på de to laveste mestringsnivåene har gått betydelig ned, samtidig som den har økt tilsvarende på de to høyeste nivåene.

Dette er et godt utgangspunkt for videre arbeid. Vi må fortsette å holde trykket oppe når det gjelder gjennomføring av fastsatte årstimer. Basisfagene må prioriteres, deriblant matematikk. I tillegg skal kartleggingsprøver gjennomføres og oppfølging av elever med svake resultater skal dokumenteres. Oppfølging av resultater på de nasjonale prøvene vil drøftes med rektorene.

I overgangsprosedyrene til ungdomsskolen ligger det to årlige fagmøter i ”basisfagene” som elevene testes i, og det bidrar til å sikre kontinuitet i den faglige jobbingen.

Nasjonale prøver engelsk 5. trinn

Engelsk er ikke en del av de grunnleggende ferdighetene som er integrert i kompetansemål i læreplanene i alle fag i LK06. Prøvene tar utgangspunkt i kompetansemål i ett fag – engelsk. Oppgavene (på 5. trinn) er knyttet til disse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå hovedinnholdet i enkle tekster
- forstå vanlige ord og uttrykk knyttet til dagligliv og fritid
- forstå betydningen av ord og uttrykk ut fra sammenhengen de er brukt i
- bruke vanlige grammatiske strukturer, småord og enkle setningsmønstre

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 5. trinn presenteres ved en skala med tre mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Andelen elever på nivå 1 skal være under det nasjonale snittet.

Andelen elever på nivå 3 skal være over det nasjonale snittet.

5. trinn. Fordelt på periode

5. trinn. Sammenlignet geografisk

Vurdering

Av hensyn til personvern kan tallene for den enkelte barneskole kun legges frem i lukkede møter.

Også i engelsk ser vi en positiv utvikling med færre elever på nivå 1 og flere elever på nivå 3.

Sammenlignet det nasjonale nivået har vi større andel elever på nivå 1, men sammenlignet med Nord-Trøndelag har vi vesentlig færre. I tillegg har vi forholdsvis flere elever på mestringsnivå 3 enn både fylket og nasjonalt nivå.

Nasjonale prøver engelsk 8. trinn

Engelsk er ikke en del av de grunnleggende ferdighetene som er integrert i kompetansemål i læreplanene i alle fag i LK06. Prøvene tar utgangspunkt i kompetansemål i ett fag – engelsk. Oppgavene for 8. trinn er knyttet til disse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå og reflektere over innholdet i tekster av ulik lengde og forskjellige sjangere
- beherske et ordforråd som dekker dagligdagse situasjoner
- forstå betydningen av ord og uttrykk ut fra sammenhengen de er brukt i
- forstå bruken av grunnleggende regler og mønstre for grammatikk og setningstyper

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 8. trinn presenteres ved en skala med fem mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Andelen elever på de to laveste mestringsnivåene skal være lavere enn landsgjennomsnittet.

Andelen elever på de to høyeste mestringsnivåene skal være høyere enn landsgjennomsnittet.

8. trinn. Fordelt på periode

Verdal mars 2011

8. trinn. Sammenlignet geografisk

Vurdering

Resultatene på 8. trinn viser ferdighetene elevene besitter ved utgangen av barneskolen. I tallene for Vuku oppvekstsenter, ungdomstrinnet, inngår Vuku, Garnes, Volden, Leksdal og Stiklestad skoler. I tallene for Verdalsøra ungdomsskole inngår Verdalsøra barneskole, Ørmelen og Vinne skoler.

Vi ser gode resultater for Verdal sin del også på 8. trinn. vi har lavere andel elever på de to laveste mestringsnivåene og høyere andel elever på de to høyeste. Vi har også forholdsvis færre på nivå 1 og to enn snittet både for landet og fylket, tilsvarende flere på nivå 5.

I overgangsprosedyrene til ungdomsskolen ligger det to årlige fagmøter i ”basisfagene” som elevene testes i, og det bidrar til å sikre kontinuitet i den faglige jobbingen. Større fokus har gitt bedre resultater. Dette vil imidlertid variere fra år til år. Vi må jobbe videre med hvordan resultatene blir fulgt opp individuelt slik at prøvene blir et middel for å nå et annet mål: tilpasset undervisning for hver enkelt elev. Det er også viktig å holde høyt fokus på faget, også tidlig i barneskolen.

Karakterer - matematikk, norsk og engelsk

Standpunktkarakterer og karakterer fra eksamen i grunnskolen og i videregående opplæring utgjør sluttvurderingen. Denne vurderingen gir informasjon om kompetansen eleven har oppnådd i faget. Vurderingen skal ta utgangspunkt i målene i læreplanverket. Graderingen beskriver at karakteren:

- 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget
- 2 uttrykker at eleven har lav kompetanse i faget
- 3 uttrykker at eleven har nokså god kompetanse i faget
- 4 uttrykker at eleven har god kompetanse i faget
- 5 uttrykker at eleven har meget god kompetanse i faget
- 6 uttrykker at eleven har svært god kompetanse i faget

Karakterskalaen er 1-6. Beste karakter er 6. Karakterene vises som gjennomsnitt.

Lokale mål

Elevene i Verdal kommune skal ha eksamenskarakterer som er på høyde med nasjonalt nivå.

Verdal kommune 2009 – 10. Sammenlignet geografisk

Vurdering

Vi ser av tallene at vi ligger under målsetting både i matematikk og engelsk. Det jobbes systematisk med grunnleggende ferdigheter og læringsmiljø, og det blir interessant å følge med på utviklingen når det gjelder eksamenskarakterene.

Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er et mål for det samlede læringsutbyttet for elever som sluttvurderes med karakterer. Karakterene brukes som kriterium for opptak til videregående skole. Grunnskolepoeng er beregnet som summen av elevenes avsluttende karakterer, delt på antall karakterer og ganget med 10.

Hvis det mangler karakterer i mer enn halvparten av fagene, skal det ikke regnes ut poeng for eleven.

Grunnskolepoeng presenteres som karaktergjennomsnitt med én desimal.

Lokale mål

Grunnskolepoeng skal være minst på landsgjennomsnittet.

Sammenlignet geografisk fordelt på periode

Sammenligninger mellom egne skoler

Vurdering

Det vises fra rektor ved Vuku oppvekstsenter sin side til at de har nedgang for 3. året på rad, og må gjøre noe med dette. De er meget spent på om de er tilbake opp mot 40 poeng nå til våren. Det jobbes med tallene lokalt for å vise hva som fungerer og hva som ikke

fungerer. Likevel var fjorårets nedgang stor, og en del må nok tilskrives variasjoner i elevmassen fra år til år. Likevel må det fokuseres på det man kan gjøre noe med, og ikke skyldte på elevene. Lærerne må bli dyktigere og vi må tilstrebe stabilitet.

Gjennomføring

Om Gjennomføring

Alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring. Kompetansebeviset skal sikre dem videre studier eller deltakelse i arbeidslivet.

Utdanningsdirektoratet anbefaler skoleeiere å ta med denne indikatoren: Overgang fra GS til VGO

Overgangen fra grunnskole til VGO

Prosentdelen av elevkullet som er registrert i videregående opplæring høsten etter uteksaminering fra grunnskolen.

Lokale mål

Vi skal ligge minst på nivå med snittet for Nord-Trøndelag.

Verdal kommune 2009 sammenlignet geografisk

Indikator og nøkkeltall	Verdal kommune skoleeier	Kommunegruppe 11	Nord-Trøndelag fylke	Nasjonalt
Overgang fra grunnskole til videregående opplæring (prosent)	97,9	97,2	98,5	96,8

Verdal kommune skoleeier, Grunnskole, Overgangen fra grunnskole til VGO

Vurdering

Vuku startet med arbeidslivsfag for 22 elever på 8. trinn. Dette går strålende. Det er utarbeidet sentral, og nå lokal læreplan for faget. To pedagoger og en assistent er knyttet opp mot faget. Elevene har mye praktisk arbeid hvor de planlegger, gjennomfører og presenterer ferdige produkt. Elevene har fått et dypdykk i utdanningsvalg, og velger selv to utdanningsvalg de skal fordype seg i på 8. trinn. Videre i løpet er det planlagt prosjektarbeid og utplassering i arbeidslivet. Det vises til at mange elever har meget godt av et mer praktisk fag sammen med teorien, og vi har et sterkt ønske om å få fortsette med nye 8. trinn høsten 2011.

Overgangsprosjektet Ny giv er en "nasjonal dugnad" for å øke gjennomføringen i videregående opplæring. En del av dette prosjektet er styrking av grunnleggende ferdigheter som lesing, skriving og regning. Elever som av ulike årsaker presterer svakt i

ungdomsskolen, skal fra 10. trinn til VG” følges tett og få mer intensiv opplæring i grunnleggende ferdigheter. Lærere som deltar i prosjektet får skoling i en rekke tiltak som kan møte de forskjellige behovene disse elevene har. Verdal kommune er med på prosjektet fra januar 2011. Det er tilsatt en prosjektleder på fylkesnivå og en prosjektleder på kommunenivå for kommunene i Nord-Trøndelag.

Verdal kommune satser også på prosjektet ”Stå på”. Dette er et samarbeid mellom næringslivet i kommunen, NAV, Verdal videregående skole og Verdal kommune, og handler om å få til nødvendig samhandling mellom flere aktører. Overgangen fra grunnskolen til videregående opplæring er kritisk i forhold til drop-outs. Utfordringene er knyttet til frafall i videregående skole, et stort antall NAV-brukere blant ungdomsgruppen og behov for økt samhandling. Konkrete mål i prosjektet er:

- All ungdom i Verdal i alderen 16 – 21 år skal ha elevstatus og/eller lærlingstatus for dermed å kunne gjennomføre 3 – 5 år med opplæring, med individuelt tilpasset løp for de som trenger det.
- Sosialhjelpsmottakere i aldersgruppen 18 – 24 år reduseres med 80 % innen 2020.
- Alle i aldersgruppen 16 – 21 år skal kunne dokumentere kompetanse etter avsluttet utdanningsløp.

I tillegg vil satsing på etterutdanning i lesing, samt satsingen på læringsmiljø som tidligere beskrevet styrke lærernes evne til å lede klasser og gi elever en opplæring som gjør dem bedre rustet til å fullføre sin skolegang.

System for oppfølging (internkontroll)

Det er utarbeidet en sjekklister i forhold til opplæringsloven, som vil bli gjort kjent for rektorene og som vil benyttes til kvalitetssikring av arbeidet i alle ledd.

Kvalitetslosen er tatt i bruk i forhold til alle typer avvik.

Vedtatte kartleggingsprøver og nasjonale prøver gjennomføres og følges opp i samtaler med elever og foresatte og gjennom kommunens tilstandsrapport.

Brukerundersøkelser gjennomføres hvert år og følges opp i de formelle rådsorganene og gjennom kommunens tilstandsrapport.

Flere skoler bruker skolevandring som et utviklingsverktøy.

Tilstandsrapporten er også en del av systemet for oppfølging.

Oppsummering av evalueringer

Midtveisevaluering

	Bra:	Kan forbedres
Temaer/innhold – opplegg på fellessamlinger (innledninger, gruppearbeid, plenum)	<p>Bra. Interessant tema. Gode forelesninger. Bra med avbrekk ”summeoppgaver”</p> <p>Meget bra</p> <p>Relasjonelle posisjoner og tilbakesvarsmodeller.</p> <p>Alt</p> <p>Meget relevant. God balanse mellom forelesning og summing samt praktisk</p> <p>Stort sett ok innhold.</p> <p>OK – interessante og nødvendig</p> <p>Temaet 17/2 var for teoretisk.</p> <p>Meget dagsaktuelt tema. Bra.</p> <p>Relevante tema, bra innhold, fint med variasjon mellom innledning, gruppearbeid osv.</p> <p>Temaer/innhold har stort sett vært aktuelle</p> <p>BOV-runden etter hvert som vi har mestret den.</p> <p>Temaet kommunikasjon og refleksjon</p> <p>Alltid interessant og overførbart.</p> <p>Bra med summeoppgaver. BOV kombinert med teori.</p> <p>Bra med summing. Bra tema (17/2)</p> <p>BOV-rundene. Arbeider frem mot felles regler. Får høre mange ulike synspunkt.</p> <p>Opplegg med innledning, summing, diskusjon i plenum. BOV-rundene. Passe lange økter.</p> <p>Alt var bra.</p> <p>Interessant.</p> <p>BOV = kjempenyttig</p> <p>Alt</p> <p>God tidsbruk på de forskjellige bolker.</p> <p>BOV – konkret og nyttig.</p>	<p>Korte ned på enkelte innledninger.</p> <p>Savner at det strammes til litt, mye gjentas unødvendig mye. Blir da rastløs og kobler ut.</p> <p>Noe langdrygt – innledning og gruppearbeid.</p> <p>Mer praktisk relevans</p> <p>Flere konkrete eksempler innenfor de ulike temaene.</p> <p>Kortere BOV-runder i starten så man ikke mister motet til neste gang.</p> <p>Rollespill/øvelse. Oppgaven skulle blitt gjennomgått bedre + mer tid til oppgaven.</p> <p>Litt flere ulike tema.</p> <p>Viktig med god BOV-tid</p>
Utbytte av veiledning og utprøving på egen skole	<p>Ja</p> <p>Ja, det er best når en vil prøve noe selv</p> <p>Bra. Kom mange nye idèer.</p> <p>Vi har ikke startet konkret BOV ennå, men teorien benyttes i samtaler og vurderinger.</p> <p>Strukturert og oversiktlig. Godt å få bekreftelse og veiledning.</p> <p>Konkrete situasjoner som omhandler vår skole blir diskutert.</p> <p>Positivt å samles om en felles sak. Dra lasset sammen og vinkle det positivt overfor elevene.</p> <p>Noe positive tilbakemeldinger fra elever om bedre læringsmiljø.</p> <p>Konkrete og viktige</p> <p>Veldig matnyttig å få hjelp eksternt fra huset til utfordringer vi møter i hverdagen.</p> <p>Veldig greit med diskusjon/treffpunkt, diskusjon rundt elever og egen praksis.</p> <p>Konkrete tips og råd. Hjelp til å komme i gang.</p> <p>Meget god</p> <p>Bra</p> <p>Muligens litt for mange veiledninger, kan være skjedd lite mellom. Bra.</p> <p>Elever og lærere starter opp timer raskere. Vi har fått en mer ryddig kantine. Lært oss gode strategier.</p> <p>Bra.</p> <p>Bra at vi fikk et samlet fokus.</p>	<p>Tettere oppfølging ift utprøving</p> <p>Utprøving vanskelig fordi vi er fra ulike trinn.</p> <p>Tette veiledninger. Det har ikke skjedd så mye mellom.</p> <p>Motivasjonen faller fort – utfordring at det er så mange lærere som har samme klasse – for å få til det å prøve ut på skolen.</p> <p>Veiledninga er bra. Jeg som må forbedre meg.</p>

	<p>Vanskelig å være konsentrert og å klare å gjøre det man skal hele tiden. Faller litt tilbake til gamle vaner innimellom.</p> <p>Har ikke fått rydda tid til det ennå.</p> <p>Blitt litt dårlig tid, vanskelig å involvere alle, kommer seg etter hvert.</p> <p>Har ikke startet med BOV, men merker at jeg tenker slik.</p> <p>Kjempebra å få veiledning på egen skole av fagpersoner.</p>	
Helheten i kurset (lengde, praktisk opplegg, ledelse o.l)	<p>Bra</p> <p>Godt over middels</p> <p>Bra</p> <p>Ok</p> <p>Ingen motforestillinger</p> <p>Passelig lengde, bra praktisk opplegg</p> <p>Interessante tema, god mat, sosialt</p> <p>Helt greit</p> <p>Å få hjelp til å "løse" problemer vi har.</p> <p>Lære BOV</p> <p>Bra. Fint å høste erfaringer.</p> <p>Ok</p> <p>Bra.</p> <p>Greit.</p> <p>Ok</p> <p>Gode foredragsholdere/kursledere</p>	<p>Ekstrem tidsbruk sammenlignet med andre kurs. Savner BOV på egen skole med egne kolleger.</p> <p>Burde starte tidligere på dagen mens man enda har overskudd.</p> <p>Litt flere småpauser.</p> <p>Ble litt mye BOV – ferdig nå!!</p> <p>Viktig at det ikke blir for mye repetisjon.</p>
Totalt læringsutbytte (individuell relevans, overføringsverdi til egen praksis, hva vil dere kunne jobbe videre med?)	<p>Svært relevant for egen praksis og samarbeid med kolleger.</p> <p>Synes kurset er inspirerende og til ettertanke, finner rom til å reflektere over egen praksis her.</p> <p>Fin totalpakke.</p> <p>Har stor refleksjonsverdi</p> <p>Mye bra, særlig i forhold til å utvikle samspill med kolleger</p> <p>Stort utbytte. Det meste kan praktiseres.</p> <p>BOV-metoden kan godt brukes i egen praksis.</p> <p>Nyttig.</p> <p>Blir på minnet gammel kunnskap – oppfrisking av teori. BOV.</p> <p>Får noen aha-opplevelser innimellom = refleksjon over egen praksis, forbedringspotensiale.</p> <p>Konstatert av bevisstgjøring på at det en allerede gjør/gjorde er ok.</p> <p>Høy relevans</p> <p>Meget bra!</p> <p>Svært relevant for nyutdannede lærere. Jobber videre med BOV.</p> <p>Temaer aktuelle. BOV ser ut til å være effektivt når det er innarbeidet.</p> <p>Fine verktøy.</p> <p>Ta i bruk BOV.</p> <p>Bruke BOV. Bedre observering. Mer fokus på relevante og konkrete utfordringer.</p> <p>Bra. Nye idéer. Bekreftelse på at en gjør ting rett eller galt. Kollega veiledning.</p> <p>Bra.</p> <p>Nyttig. Tankevekkende.</p> <p>Mest mulig praktiske problemstillinger fra dagliglivet =best.</p> <p>Topp</p> <p>BOV, veiledning</p>	<p>Bevisstgjøre læringsutbytte med vekt på modifisering av egen kunnskap.</p> <p>Mer praktisk orientert innledning – eksempler fra skolehverdagen.</p> <p>Må få det inn i hverdagen (BOV)</p> <p>Vanskelig å finne tid til å jobbe med dette.</p>

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011 - endring av stemmested for Stiklestad stemmekrets

Saksbehandler: Inger Storstad E-post: inger.storstad@verdal.kommune.no Tlf.: 74048272	Arkivref: 2011/1966 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal formannskap	14.04.2011	37/11
Verdal kommunestyre	26.04.2011	39/11

Rådmannens innstilling:

Stiklestad skole benyttes som stemmested for Stiklestad stemmekrets ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011.

Saksprotokoll i Verdal formannskap - 14.04.2011

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens forslag til innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Stiklestad skole benyttes som stemmested for Stiklestad stemmekrets ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Under kommunestyresak 97/10 ble Stiklestad Nasjonale Kultursenter (SNK) vedtatt benyttet som stemmested for Stiklestad stemmekrets ved kommunestyre- og

fylkestingsvalget 2011. Det ble også vedtatt at det skal være 2-dagers valg ved nevnte stemmekrets, altså valg søndag 11. og mandag 12. september.

Nå viser det seg at konferansesalen ved SNK– som er tenkt benyttet som stemmelokale - er opptatt til annet formål mandag 12. september.

Vurdering:

Valget bør foregå ved samme stemmested begge dager. Da det ikke er annet lokale ved SNK som egner seg som stemmelokale, bør valget for Stiklestad stemmekrets flyttes til Stiklestad skole. Skolen er kontaktet og kan stille nødvendige lokaler til disposisjon.

PS 40/11 Orientering